

**BUDAPESTI GAZDASÁGI FŐISKOLA
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG**

**Társult önkormányzatok
vagyongazdálkodásának bemutatása
Babosdöbréte, Böde és Hottó példáján
keresztül**

Belső konzulens: Némethné Czaller Zsuzsanna

Külső konzulens: Gothárdné Baumgartner Anikó

Kovács Adrienn

Nappali tagozat

Közzolgálati szak

2015

NYILATKOZAT

a szakdolgozat digitális formátumának benyújtásáról

A hallgató neve: Kovács Adrienn

Szak: Közzolgálati

Szakirány (ha van):

A szakdolgozat megvédésének dátuma (év): 2015

A szakdolgozat pontos címe:

Társult önkormányzatok vagyongazdálkodásának bemutatása Babosdöbréte, Böde és Hottó példáján keresztül

Belső konzulens neve: Némethné Czaller Zsuzsanna

Külső konzulens neve: Gorhárdné Baumgartner Anikó

Legalább 5 kulcsszó a dolgozat tartalmára vonatkozóan:

önkormányzatiság, társulás, költségvetés, bevételek, kiadások

Benyújtott szakdolgozatom **nem titkosított** / titkosított. (Kérjük a megfelelőt aláhúzni!
Titkosított dolgozat esetén kérjük a titkosítási kérelem egy eredeti példányát leadni:
a kérelem digitális másolatának a szakdolgozat digitális formátumában szerepelnie kell.)

Hozzájárulok / nem járulok hozzá, hogy nem titkosított szakdolgozatomat a főiskola könyvtára az interneten a nyilvánosság számára közzétegye. (Kérjük a megfelelőt aláhúzni!)
Hozzájárulásom - szerzői jogaim maradéktalan tiszteletben tartása mellett - egy nem kizárólagos, időtartamra nem korlátozott felhasználási engedély.

Felelősségem tudatában kijelentem, hogy szakdolgozatom digitális adatállománya *mindenben elegendet tesz a vonatkozó és hatályos intézményi előírásoknak*, tartalma megegyezik a nyomtatott formában benyújtott szakdolgozatommal.

Dátum: 2015. 05. 14.

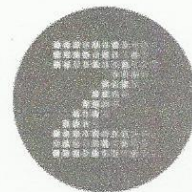
Kovács Adrienn
hallgató aláírása

A digitális szakdolgozat könyvtári benyújtását és átadását igazolom.

Dátum: 2015. MÁJ 14.

Budapesti Gazdasági Főiskola
Gazdálkodási Kar Zalaegerszeg Könyvtára
8900 Zalaegerszeg
Gasparich u. 18/A
Adószám: 15329822-A2
P.H.

Könyvtári munkatárs

SZERZŐI NYILATKOZAT

Alulírott, Kovács Adrienn büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom, hogy a szakdolgozatomban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, és az abban leírtak a saját, önálló munkám eredményei.

A szakdolgozatban felhasznált adatokat a szerzői jogvédelem figyelembevételével alkalmaztam.

Ezen szakdolgozat semmilyen része nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén diplomaszerezés során.

Zalaegerszeg, 2015. május 08.

Kovács Adrienn
hallgató aláírása

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés.....	3
1.Történeti áttekintés	4
1.1.A magyar önkormányzati rendszer kialakulása.....	4
1.2.Önkormányzati reformok a megalakulást követő évtizedben	8
1.3.A települési önkormányzatok társulásai	9
2. Az önkormányzatok és a társulások jelenlegi helyzete.....	11
2.1. Az államháztartás rendszere	11
2.2. A helyi önkormányzatok.....	12
2.2.1. Feladat- és hatáskörök	12
2.2.2. Hogyan épül fel egy települési önkormányzat	13
2.2.3. A települési önkormányzat szervei.....	14
2.3. A helyi önkormányzatok társulásai	14
2.3.1. A helyi önkormányzatok társulásának általános szabályai.....	15
2.3.2.A társulási megállapodás alapvető szabályai.....	16
2.3.3. A társulás működése és szervezete	17
2.4. Önkormányzatok, társulások száma Magyarországon	18
3. Önkormányzatiság a sajtó tükrében	19
3.1.A helyi adók hatása a lakosságra	20
3.2.Új segélyezési rendszer.....	23
4.Általános tudnivalók a településekről és azok társulási megállapodása.....	24
4.1.Hottó	24
4.2. Böde	25
4.3. Babosdöbréte	25
4.4. Zalaszentgyörgyi Közös Önkormányzati Hivatal.....	26
4.4.1. Megszüntető okirat	26
4.4.2. Alapító okirat.....	26
4.4.3. Megállapodás közös önkormányzati hivatal létrehozására	27
4.4.4. A Zalaszentgyörgyi Közös Önkormányzati Hivatal ügyrendje.....	28
5. Babosdöbréte, Böde és Hottó 2015. évi költségvetése	29
5.1. A helyi önkormányzatok költségvetése	29

5.2. A helyi önkormányzatok bevételei és kiadásai.....	30
5.3. A költségvetés végrehajtására vonatkozó jogszabályok.....	34
5.4. Bevételek	38
5.4.1. Működési támogatások államháztartáson belülről	40
5.4.2. Közhatalmi bevételek	43
5.4.3. Működési bevételek.....	44
5.4.4. Felhalmozási bevételek.....	44
5.5. Kiadások	45
5.5.1. Személyi juttatások.....	47
5.5.2. Dologi kiadások.....	48
5.5.3. Beruházások	49
6.Szociális ellátások a három település viszonylatában	50
7. Interjú Babosdöbréte és Böde polgármesterével.....	53
8. Összefoglalás	56
Irodalomjegyzék.....	61
Ábrajegyzék	65
Mellékletek.....	67

Bevezetés

Dolgozatomban a társult önkormányzatok vagyongazdálkodását vizsgálom, elemzem és megállapításokat teszek a témához kapcsolódóan. Választásomat a téma iránti érdeklődésem inspirálta. Közzolgálati szakos hallgatóként a szemeszterek során egyre nagyobb betekintést nyertem a közszféra és így az önkormányzatok világában. A téma bemutatásához és vizsgálatához a Zalaszentgyörgyi Közös Önkormányzati Hivatalt választottam. Hat kis zalai település, Zalaszentgyörgy, Babosdöbréte, Böde, Hottó, Kávás és Zalaboldogfa 2013 februárjában alapított közös önkormányzati hivatalt. Dolgozatomban megvizsgálom, hogy az elmúlt két év alatt milyen változásokat hozott az érintett települések tekintetében a társulás, milyen kompromisszumok születtek a falvak között, költségvetésüket mely részben egyesítették, ellátott feladat- és hatáskörök megoszlása miként történik a mindennapokban.

A hat település közül hármat választottam ki, név szerint Hottó, Böde és Babosdöbréte, amelyek vagyongazdálkodását elemzem, összehasonlítom. Mindegyik település más erősségekkel rendelkezik, másként oszlanak el a bevételek és kiadások.

A téma aktualitását jelzi a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX törvény (továbbiakban Möt.), amely az 1990. évi LXV. törvényt (továbbiakban Ötv.) váltotta fel. Több mint 20 év eltelte után látta elérkezettnek az időt az Országgyűlés, hogy a módosítások helyett, egy új jogszabályt léptessen hatályba. Az új törvény számos változást hozott az önkormányzatok életében, így a társulásokéban is. Az önkormányzati rendszer fontos pillére a magyar közigazgatásnak, hiszen az államháztartás két alrendszere (központi és önkormányzati) közül, az egyik nevesíti az önkormányzatokat.

Munkámat szekunder kutatással kezdtem, ahol is a rendszerváltás után kialakult önkormányzati rendszert vizsgálom és a témához kapcsolódó aktuális folyóiratcikkeket elemeztem.

Majd primer kutatással folytattam munkám, miszerint betekintést nyertem az említett települések vagyongazdálkodásába, összehasonlítottam bevételeik és kiadásaik alakulását, megállapításokat tettem a nagyarányú eltérésekkel kapcsolatosan.

Interjú készítettem Babosdöbréte és Böde polgármesterével, akiket hivatalokról, a társulás létrejöttével hozott változásokról, a 2015. évi költségvetés alakulásáról, a pályázati rendszerről, a beruházásokról, felújításokról, valamint hogy hogyan látják, milyen előnyökkel és hátrányokkal rendelkeznek a másik két településsel szemben.

Végezetül összegeztem a kutatásom eredményeit és saját véleményyt alkottam a témában.

1. Történeti áttekintés

1.1. A magyar önkormányzati rendszer kialakulása¹

Az önkormányzatiság gazdasági és jogi feltételeinek megteremtése elengedhetetlen részét képezte az államháztartási reform végrehajtásának és az államszocialista gazdasági struktúrák lebontásának. Így a politikai rendszer is átalakult, az állam törvényhozó és végrehajtó hatalma mellett, önkormányzati választásokon létrehozott helyi demokratikus intézmények jöttek létre. Így az államháztartás kétszintűvé vált.

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény megalkotása, valamint az alkotmány módosítása mutatta be a helyi önkormányzati rendszer jogi kereteit. A szubszidiaritás és a decentralizáció elveit követő önkormányzati rendszer jött létre, amely az Európai Önkormányzati Charta elveivel értette egyet. Az akkori önkormányzati rendszer politikai értelemben a központi hatalom ellensúlyként is érthető, hiszen az Ötv. és az alkotmány kétharmados törvények voltak. Tehát ennek értelmében az valamely lényegi változtatáshoz, ami az önkormányzati rendszert érintette a parlamenti pártok nagyarányú egyetértése vagy megegyezése volt szükséges.

Az 1990-ben kialakult önkormányzati rendszer, amelyet az Ötv. foglalta törvénybe politikai engedményekkel járó megegyezés eredménye volt. Az első szabad választások után szükség volt az akkori két legnagyobb rendszerváltó párt megegyezésére, ami az előrehaladást segítette elő. Rengeteg kérdésben állapodott meg a Magyar Demokrata Fórum (MDF), amely akkor a legerősebb párt volt és a Szabad Demokraták Szövetsége (SZDSZ), amely a legerősebb ellenzéki párt szerepét töltötte be. E megállapodás feltétele volt, az MDF által visszaállítani kívánt vármegyerendszer és az SZDSZ által támogatott liberális modell, amely az önkormányzatok nagyfokú önállóságán alapult. Tehát a kialakítandó önkormányzati rendszer esetében a két dolog közötti kompromisszum megtalálása volt a megállapodás feltétele. Ezen megállapodásnak árnyoldala is volt, miszerint a szakmai szempontok rengeteg kérdésben háttérbe szorultak. Ilyenek voltak például a pénzügyi és közigazgatási szabályozási szempontok. Az önkormányzatok gazdálkodását az Ötv.-n kívül megannyi más jogszabály szabályozta. Ezek közül kiemelendők az éves költségvetési törvények. A másik

¹ Vígvári András- Közpénzügyek, önkormányzati pénzügyek Budapest: KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft. 2002. p. 189-191.

jelentős jogszabálygyűjtemény Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény volt és a hozzá kapcsolódó kormányrendeletek. Említést kell tenni az úgynevezett szakmai törvényekről, melyek a közszolgáltatásokkal kapcsolatos követelmények és feltételeket határoztak meg. Végezetül meg kell említeni az önkormányzati gazdálkodás speciális területeit érintő törvényeket. Ilyenek voltak például az önkormányzatok társulásáról szóló törvény, valamint a fizetéseképtelenség kezelésével foglalkozó önkormányzati csődtörvény.

Az Ötv. és az alkotmány értelmében az önkormányzatok lehetnek területi és települési önkormányzatok, valamint kötelezően ellátandó és önként vállalt feladatokat láttak el. Akárcsak most, kialakulásukkor is nagyfokú önállósággal rendelkeztek. Például lehetőségük volt saját bevételek megszerzésére, alapíthattak vállalkozást. Kötelező feladatot csak a törvény írhatta elő az önkormányzatok számára. Kötelező feladatokat írtak elő az úgynevezett szakmai törvények is. A szakmai törvények különböző szakmai feladatok ellátását szabályozták. Ilyen például a Honvédelmi, az Oktatási vagy éppen a Rendőrségi törvény. Nagyon fontos megemlíteni, hogy a magyar jogi szabályozás tekintetében az önkormányzatok bármit megtehettek, amit a jogszabályok nem tiltottak számukra.

Az önkormányzatok feladatait az Ötv. 8. § (1) bekezdése tartalmazta. Az önkormányzatok feladatai a közszolgáltatások tekintetében a következőképpen határozták meg:

- településfejlesztés és rendezés, településtisztaság
- épített és természetes környezet megóvása
- csatornahálózat kiépítése
- köztemető üzemeltetése
- ivóvíz ellátás, csapadékvíz-elvezetés
- közutak és közterületek fenntartása
- tömegközlekedés biztosítása
- óvodai ellátás, oktatás, egészségügyi ellátás
- közösségi terek kialakítása
- nemzeti és etnikai kisebbségek jogainak biztosítása
- energiaszolgáltatásban közreműködés²

² Vígvári András- Közpénzügyek, önkormányzati pénzügyek Budapest: KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft. 2002. p. 191-192.

Az egyes önkormányzatok feladat ellátási kötelezettségei között voltak eltérések. A tűzoltás, a helyi tömegközlekedés „többlet” kötelezően ellátandó feladat volt. Az Ötv. 8. § (4) bekezdése kötelezőfeladat-felsorolást tartalmazott, ami nem volt teljes egészében teljes.

A szakmai törvények is határoztak meg kötelező feladatokat az önkormányzatok számára. Ilyen az önkormányzati csődtörvény, ami az ellátandó minimális szolgáltatási kört határozza meg fizetésképtelenségi helyzet esetén. Az önkormányzati rendszer létrehozása óta a kötelezően ellátandó feladatok köre bővült.

A kötelezően ellátandó feladatok mellett az önkormányzatok vállalhatnak önkéntesen ellátandó feladatokat. Többletszolgáltatások nyújtásában vagy kötelező feladatok minimálisnál jobb minőségű ellátása érdekében vállalnak önként feladatokat az önkormányzatok. Utóbbira példa az eltérő méretű tanulócsoportok létrehozása az alapfokú oktatásban. Bizonyos kötelező feladat alacsonyabb települési szinten történő ellátása is önként vállalt feladatnak minősül. Például ha egy középiskola vagy kollégium üzemeltetését a település átadja a megyei önkormányzatnak. Ezek az önként vállalt feladatok a települések közötti verseny eszközeiként érthetőek. Az ipari övezet létesítése tipikus önként vállalt önkormányzati feladat volt.

Az önkormányzatok akárcsak most, megalakulásukkor is lapíthattak vállalkozást, de az ebben való részvétel nem akadályozhatja a kötelezően ellátandó feladatok ellátását.

Jogilag az önkormányzatok egyenrangúak voltak, úgymint napjainkban, függetlenül azok méretétől vagy tényleges ellátási felelősségétől. Egy szélsőségesen decentralizált önkormányzati rendszer jött létre. A helyi közösséget illette meg az önkormányzás joga a jogszabályok értelmében. Ez azt jelentette, hogy bármekkora településnek alanyi joga volt saját önkormányzatot létrehozni. Nem volt konkrét korlátozás arra vonatkozóan, hogy mekkora lehet a legkisebb önkormányzat. A rendszerváltás után létrejött rendszer a közfeladat ellátás jogi és gazdasági kereteit túlságosan is elaprózottá tette. Indokoltá lehetett tenni bizonyos kis lélekszámú települések tekintetében kötelezően előírt társulások létrehozása, vagy városkörnyéki igazgatásra épülő kistérségi rendszer létrehozása.

További sajátosságként kell megemlíteni az 1990-ben létrejött önkormányzati rendszernek a megyei szint meggyöngyítése, ami a korábbi tanácsrendszer fontos alapköve volt.³

³ Vígvári András- Közpénzügyek, önkormányzati pénzügyek Budapest: KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft. 2002. p. 192-193.

A 2000-es évek elején a megyei önkormányzatok a megye hatáskörébe tartozó szociális, egészségügyi, oktatási, kulturális és a település által fenntartani nem kívánt hasonló profilú intézmények fenntartása tartozott.

A 2000-es évek elején a magyar közigazgatási rendszerben a középszint intézményrendszeréhez tartoztak a megyei önkormányzatok, rendőr-főkapitányságok, környezetvédelmi felügyelőségek, munkaügyi központok valamint a területfejlesztési tanácsok megyei és regionális szinten. A települési és megyei önkormányzatok mellett a központi kormányzat is képviseltette magát a versenyszférában működő szereplők érdekképviselői. Így megjelent a partnerség elve a területfejlesztési döntéshozatalban, hiszen a szükséges kompromisszumok létrejöttét és az eltérő célok é érdekek egyeztetését az egyes érdekhözóknak a döntési folyamatba történő intézményes bevonása biztosította. Azonban a rendszerváltás után létrehozott önkormányzati rendszer nyitva hagyta azt a kérdést, miszerint regionális szinten milyen legyen az önkormányzatok szerepe. Fontos vitakérdés volt, hogy ha szükséges-e és ha igen, akkor milyen erősségű legyen az önkormányzati középszint. Továbbá felmerült a kérdés, hogy a középszint a megyerendszerre, vagy pedig az azok fölötti régiókra támaszkodjon. Ezek a kérdések a rendszer továbbfejlesztésének meghatározó problémái voltak.

A főváros, Budapest sajátos helyzetű önkormányzattal rendelkezett, akárcsak napjainkban. A fővárosban 23 kerületi önkormányzat és a Fővárosi Közgyűlés jött létre. Ugyan feladat- és hatáskörükben eltérő volt a két települési önkormányzattípus, de jogilag egyenlőnek számítottak. A főváros bizonyos speciális nagyvárosi funkciókat kapott. A fővárosi önkormányzat azokat a feladatokat látta el elsődlegesen, amelyek a főváros egészét, vagy egy kerületet meghaladó részét érintették.

Az 1990. évi LXV. törvény, amely a helyi önkormányzatokról szól, és egészen 2011-ig volt hatályos 62-63. §-ában leírtak szerint egy egységes és integrált fővárosi modell körvonalazódik meg és kétszintű kétszintű föderális modell közötti megoldást tükrözte, ahol speciális területi szintként szerepelt a fővárosi. Kimondottan erősnek tekinthető az önkormányzati rendszer létrejötte óta nemzetközi viszonylatban a kerületi szint jogállása.

A tanácsi rendszerhez képest a rendszerváltáskor megkétszereződött az önálló helyi önkormányzatok száma. 1646 tanács működött 1990. október 23-a előtt. Az év végéig az alkotmány módosításának köszönhetően 3115 önálló önkormányzat jött létre.⁴

⁴ Vígvári András- Közpénzügyek, önkormányzati pénzügyek Budapest: KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft. 2002. p. 193-194.

Széles feladat ellátási kötelezettségük és az önkormányzatok magas száma miatt a magyar rendszer elaprózodottnak volt tekinthető. A következő ábra mutatja az eltérő típusú önkormányzatok számát, az egyes típusokban élők számát, valamint a típusok gazdasági súlyát, önkormányzat típusonkénti megoszlását az összes önkormányzati kiadásnak.⁵

1. Ábra: A magyar önkormányzati szektor szereplői 2000-ben

Közigazgatási besorolás	Darabszám	Lélekszám (fő)	Kiadások az összes önkormányzati kiadások %-ában
Fővárosi önkormányzat	1	-	19,9
Fővárosi kerületi önkormányzatok	23	1 889 000	11,3
Megyei önkormányzatok	19	-	10,9
Megyei jogú város és székhelyű város	22	2 082 932	18,4
Egyéb város	195	2 620 831	22,9
Nagyközség	222	1 151 253	5,6
Község	2691	2 719 635	11,0
Összesen	3173	10 463 651	100,0

Forrás: Vígvári András,- Közpénzügyek, önkormányzati pénzügyek (KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft.) 194. oldal

„Az önkormányzati működésének első évtizede során bebizonyította a költségvetési decentralizáció életképességét, hiszen az igen sok nehézséggel terhelt gazdasági-társadalmi átmenet időszakában biztosította a közszektor eme részének elfogadható működését. A „talpon maradás” annál is nagyobb eredmények tekinthető, mivel az önkormányzatok folyamatosan növekvő közszolgáltató-tevékenységüket csökkenő reálértékű forrásokból látták el.”⁶

1.2. Önkormányzati reformok a megalakulást követő évtizedben⁷

Az önkormányzati rendszer első évtizedének tapasztalatait feldolgozó értékelések, egybehangzóan pozitívan értékelték a kialakult rendszert. 1990 nemcsak a teljes mértékben új igazgatás és hatalomgyakorlás kezdőpontja. A közvetett és közvetlen hatásoknak köszönhetően az önkormányzati rendszer megalakulása óta jelen van az igény, hogy alapértékek megőrzése mellett változó és a feltételekhez igazodó rendszer

⁵ Vígvári András- Közpénzügyek, önkormányzati pénzügyek. Budapest: KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft.2002. p. 194.

⁶ Vígvári András- Közpénzügyek, önkormányzati pénzügyek. Budapest: KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft.2002. p. 195.

⁷ Józsa Zoltán- Önkormányzati szervezet, funkció, modernizáció. Budapest-Pécs:Dialog Campus Kiadó 2006. p. 224-225.

jöjjön létre. Tehát a reform gondolata végigkísérte az önkormányzatiság első évtizedét. A folyamatos megújulást, törekvést nemcsak az Ötv. folytonos megváltoztatása mutatta, hanem a kormány intézkedései is a modernizáció és korszerűsítés irányába mutattak.⁸ A rendszer kialakulását követő évek az útkeresés időszakát ölelték fel. Ezen időszakban a képviselői demokrácia további dominanciája volt megfigyelhető, továbbá javult a testületi működés hatékonysága, stabilizálódott a belső hivatali struktúra, javult a munkamegosztás, a feladatellátás, és a szolgáltatás színvonala is. Felértékelődtek a működési és fejlesztési szempontok. Megkezdődött a szolgáltatásokkal kapcsolatos egysíkú intézményi gyakorlat átalakítása, új formák jelentek meg. Megjelent az ügyfélbarát, ügyfélcentrikus, szolgáltató helyi közigazgatás iránti igény.⁹

1.3. A települési önkormányzatok társulásai¹⁰

Történetileg nagyon korán kialakultak a települések közötti gazdasági, közlekedési, társadalmi kapcsolatok. Alapvetően két körülmény befolyásolta a települések között létrejött önkormányzati kapcsolatokat. Egyrészt a kormányzati törekvés, amely a jogi szabályozáson és egyéb csatornákon keresztül jelent meg. Másrészt az érintettek együttműködése, ami gyakran kapcsolódik az önállósághoz. A hazai jogi szabályozás viszonylag korán megalkotott néhány, a települések szövetkezéséről szóló rendelkezést. A községekről szóló 1886. évi XXII. törvény esetenként kötelezően előírta a társulást. A kapcsolatépítés leggyakoribb területe a körjegyzőség mellett az orvosi körök kialakítása volt. Nem a települések nagysága, vagy lélekszáma volt a meghatározó, hanem a teherbíró képessége. Tehát a bevételeik arányában osztottak a terheken.

A tanácsrendszert több okból is kár lenne figyelmen kívül hagyni a társulásos kapcsolatok történeti áttekintése folyamán. 1844 községi, igazgatási szervezet működött Magyarországon a II. világháborút követően. 1162 nagyközség és 682 körjegyzőség. Többségében a körjegyzőségek 2-3 községből álltak. 1945-50 között 169 egymáshoz közel elhelyezkedő község 61 községbe egyesült. Ezzel párhuzamosan 98 község is létrejött, 23 beolvadt valamely városba, 11 pedig városi rangot kapott.

Az 1950-ben létrejött tanácstörvény értelmében az 500 fő alatti településeknek közös községi tanácsot kellett kialakítaniuk. Az első tanácstörvény hatására 361 község 170

⁸ Józsa Zoltán- Önkormányzati szervezet, funkció, modernizáció. Budapest-Pécs: Dialóg Campus Kiadó 2006. p. 225.

⁹ Józsa Zoltán- Önkormányzati szervezet, funkció, modernizáció. Budapest-Pécs: Dialóg Campus Kiadó 2006. p. 232.

¹⁰ Fogarasi József- A helyi önkormányzatok. Budapest: Unió Kiadó 2001. p. 231-234.

közös tanácsot hozott létre. 3169 községben, 2978 községi tanács volt, 1125 községben alakult ki önálló közigazgatás.

A második tanács törvény (1954. évi X. törvény) folytatta az összevonásokon alapuló folyamatot, melynek negatív és pozitív hatásai is voltak. Például nőtt az igazgatási munka színvonala, alkalmas lett funkciója ellátására a korábbi végrehajtó bizottsági vezetők közül kiválasztott vezetők többsége.

A harmadik tanács törvény hatályba lépését követően új helyzet állt elő az intézményesített városkörnyéki igazgatás tekintetében. Az új törvény lehetővé tette az alulról kezdeményezett társulási viszonyok létrehozatalát, de csak szűk körben. A harmadik tanács törvényt követően kezdett nőni a tanácsok közötti együttműködés.

A társulások létrejöttét sok tényező befolyásolta:

- egyes pályázatok feltételei
- tanácsok vezetőinek témaérzékenysége
- megyei tanácsok szerepvállalásának mértéke
- települések teherbíró-képessége, sajátosságai, adottságai
- korábbi együttműködések, kapcsolatok tapasztalatai¹¹

Az önkormányzati integráció megléte elsősorban a körzetesített igazgatási struktúrák kialakításában volt érzékelhető, amely a hatékonyság és a szakszerűség elvével párosult. Nem nevesítették a korabeli jogi normák a társulás jogintézményét. A tanácsi együttműködések, amelyeket a szakirodalom társulásnak nevez a pártirányítás, továbbá a felsőbb tanácsi szintek által irányított, tehát nélküli az önkéntességet, hatósági feladatellátást kielégítő körzetrendszer eredményeztek.¹²

„Az önkormányzati társulás általános értelemben tehát olyan közjogi testületnek tekintendő, amelyben önkormányzatok és önkormányzati társulások, bizonyos esetekben kiegészülve köz- és magánjog egyéb alanyaival, egyesülnek valamely meghatározott kommunális feladatok együttes teljesítésére. Az együttműködések feladata mindenekelőtt a helyi erőforrások együttes kezelésének garantálása a lakosság gazdasági és szociális igényeinek kielégítése érdekében.”¹³

Az elemi települést tette a közigazgatás-szervezés alapjává az 1990-ben létrehozott önkormányzati rendszer.¹⁴

¹¹ Fogarasi József- A helyi önkormányzatok. Budapest: Unió Kiadó 2001. p. 234-235.

¹² Somlyódy Péter- Önkormányzati integráció és helyi közigazgatás. Budapest-Pécs: Dialóg Campus Kiadó 2003. p. 114.

¹³ Somlyódy Péter- Önkormányzati integráció és helyi közigazgatás. Budapest-Pécs: Dialóg Campus Kiadó 2003. p. 114.

¹⁴ Somlyódy Péter- Önkormányzati integráció és helyi közigazgatás. Budapest-Pécs: Dialóg Campus Kiadó 2003. p. 138.

Az önkormányzattá válás minimumfeltételeit nem nevesítette a törvény. A korábbi integrációs csomópontokat megszüntette az új törvény és az önkéntes társulások alapjára helyezte az önkormányzatok együttműködését. Korlátlan szabadság illetve meg az egyes önkormányzatokat tekintetben, milyen szervezeti keretek között látja el kötelező és önként vállalt feladatait, tehát saját településén, vagy társulás formájában.¹⁵ 1998. cezúrárt jelentett a társulások történetében, ekkor lépett hatályba a helyi önkormányzatok társulásairól és együttműködéséről szóló CXXXV. törvény, amely kötelezte a testületeket, hogy az új szabályok szerint vizsgálják felül a működő társulásainkat. Az új törvény nem titkolt célja az volt, hogy tisztánlátást biztosítson a rengeteg szabálytalanság után. Az Állami Számvevőszék vizsgálata megállapította, hogy az új törvény nem hozott átütő sikert a formalizált együttműködések terén.¹⁶

2. Az önkormányzatok és a társulások jelenlegi helyzete

2.1. Az államháztartás rendszere¹⁷

Az államháztartás a közfeladatok ellátásnak egységes ellenőrzési, finanszírozási, adatszolgáltatási, tervezési, gazdálkodási, szervezeti és beszámolási szabályok szerint működő rendszere. Az államháztartásnak két alrendszere nevesíthető, a központi és az önkormányzati alrendszer.

A központi alrendszerbe tartozik a(z):

- a) állam
- b) központi költségvetési szerv
- c) törvény által a központi alrendszerbe sorolt köztestület és
- d) előbbi pont szerinti köztestület által irányított köztestületi költségvetési szerv.

Az önkormányzati alrendszerbe tartozik a(z):

- a) helyi önkormányzat
- b) országos nemzetiségi önkormányzat és a helyi kisebbségi önkormányzat
- c) Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény és a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény szerint létrehozott társulás, valamint a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló törvény alapján létrejött területfejlesztési önkormányzati társulás
- d) térségi fejlesztési tanács és

¹⁵ Somlyódyné Pfeil Edit- Önkormányzati integráció és helyi közigazgatás. Budapest-Pécs: Dialóg Campus Kiadó 2003. p. 138.

¹⁶ Somlyódyné Pfeil Edit- Önkormányzati integráció és helyi közigazgatás. Budapest-Pécs: Dialóg Campus Kiadó 2003. p. 159.

¹⁷ 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról, I. fejezet 2-3. §

e) a)-d) pontban leírtak által irányított költségvetési szerv.¹⁸

2.2. A helyi önkormányzatok¹⁹

„A helyi önkormányzás a település, valamint a megye választópolgárai közösségének joga, melynek során érvényre jut az állampolgári felelősségérzet, kibontakozik az alkotó együttműködés a helyi közösségen belül. A helyi önkormányzás a helyi közügyekben demokratikus módon, széles körű nyilvánosságot teremtve kifejezi és megvalósítja a helyi közakaratot.”²⁰

A települések és megyék választópolgárait illetik meg a helyi önkormányzás joga. A települési önkormányzatok működnek a városokban, községekben, járásszékhely városokban, megyei jogú városokban és a főváros kerületeiben. A fővárosi önkormányzat különös hatáskörrel bír, hiszen települési és területi önkormányzat is egyben. Az önkormányzáshoz való jogait a választópolgárok a helyi népszavazáson való részvétellel és választott képviselők útján gyakorolják.

2.2.1. Feladat- és hatáskörök²¹

Kötelező és önként vállalt feladatokat látnak el az önkormányzatok. Minden olyan helyi közügy megoldását önként vállalhatja az önkormányzat, amelyeket nem tilt a jogszabály. Az önként vállalt feladatok ellátása nem veszélyeztetheti a kötelezően ellátandó feladatok végrehajtását, amit a törvény előír az önkormányzatok számára.

Az önkormányzatok állami feladatokat is elláthatnak, ehhez külön megállapodás szükséges az állammal. A feladatellátás finanszírozásáról is rendelkezni kell ebben a megállapodásban.

A kötelező feladat- és hatáskörök megállapításakor fegyelembe kell venni a helyi önkormányzatok eltérő adottságait is. Ezek közül a legfontosabbak:

- a) a lakosság szám
- b) a gazdasági teljesítőképesség
- c) a közigazgatási terület nagysága

Az önként vállalt feladatokról a képviselő testület rendeletben, a társulások határozatban döntenek a feladat- és hatáskör ellátásnak megkezdését megelőző három hónappal.

¹⁸ 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról, I. fejezet 3. §

¹⁹ 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól, I. fejezet 2-3. §

²⁰ 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól, I. fejezet 2. §

²¹ 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól, I. fejezet 10-12. §

Önként vállalt feladat esetén az önkormányzat a központi költségvetésből igényelheti az adott feladat ellátásához szükséges anyagi forrást.

A helyi önkormányzatok feladatai:

- a) településfejlesztés,
- b) településüzemeltetés (köztemető fenntartási, közvilágítás, kéményseprő szolgáltatás, helyi közutak létesítése, közterületek, parkok kialakítása, parkolási lehetőség biztosítása a településen)
- c) közterületek, közintézmények elnevezése,
- d) egészségügyi alapellátás (háziorvosi rendelő),
- e) köztisztaság,
- f) óvodai ellátás,
- g) gyermekjóléti szolgáltatások,
- h) hajléktalanok ellátása,
- i) ivóvízellátás, szennyvízelvezetés,
- j) sport,
- k) hulladékgyűjtés, távhőszolgáltatás,
- l) helyi közlekedés biztosítása,
- m) közbiztonság,
- n) Továbbiakat lásd: 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól 13. §²²

2.2.2. Hogyan épül fel egy települési önkormányzat?²³

Két csoportra oszthatjuk az önkormányzatokat:

1. megyei önkormányzatok
2. települési önkormányzatok (főváros és annak kerületei, város, község)

Az alábbi szervezetekből és személyekből tevődik össze az önkormányzat:

- Polgármester: a képviselő testülettel együtt irányítja a települést, továbbá előkészíti és megvalósítja a döntéseket, irányítja az önkormányzati hivatalt és összeállítja az önkormányzat munkarendjét.

²² 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól II fejezet 12-13. §

²³ Önkormányzatiság Magyarországon Letöltés időpontja: 2015.04.02. Hozzáférés:
<http://www.kormany.hu/hu/mo/onkormanyzatisag-magyarorszagon>

- Alpolgármester: a polgármester helyettese, valamint annak munkáját segíti. Titkos szavazás keretében választja meg a képviselő-testület a polgármester javaslatára.
- Képviselő-testület: feladatköre sokrétű. Többek között szabályozza az önkormányzatok ügyeit (rendeleteket alkot), meghatározza, hogy a település mely adófajtákat vesse ki és milyen mértékben. Továbbá hatáskörébe tartoznak a tulajdonost megillető jogok az önkormányzati vagyont illetően.
- Bizottságok: az önkormányzati feladatok végrehajtásában vesznek részt. Jelentős szerepük van a döntések előkészítésében, az ellenőrzésben és a döntések végrehajtásának szervezésében. Tagjait legfőképpen a képviselő testület tagjai alkotják, de más személyek is lehetnek tagok.
- Jegyző: a közigazgatási vezetője a polgármesteri hivatalnak.²⁴

2.2.3. A települési önkormányzat szervei²⁵

A képviselő testület és annak szervei biztosítják az önkormányzati feladatok ellátását. A képviselő testület szervei a következők:

1. társulás
2. jegyző
3. megyei önkormányzati hivatal, polgármesteri hivatal, közös önkormányzati hivatal
4. képviselő-testület bizottságai
5. polgármester, főpolgármester, megyei közgyűlés elnöke
6. részönkormányzat testülete

2.3. A helyi önkormányzatok társulásai²⁶

„Az önkormányzati rendszer megújításának lényeges eleme a társulási rendszer átalakítása. A változtatás célja és lényege a rendszer egyszerűsítése, áttekinthetővé, rugalmasabbá, hatékonyabbá tétele.”²⁷

Megállapodhatnak az önkormányzatok képviselő-testületei, hogy a jegyző és a polgármester államigazgatási hatás- és feladatkörének és egy vagy több önkormányzati

²⁴ Önkormányzatiság Magyarországon Letöltés időpontja: 2015.04.02. Hozzáférés: <http://www.kormany.hu/hu/mo/onkormanyzatisag-magyarorszagon>

²⁵ Települési önkormányzatok Letöltés időpontja: 2015.04.02. Hozzáférés: <https://kozigazgatas.magyarorszag.hu/intezmenyek/450132/450157/testonk.html>

²⁶ 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól IV, fejezet 87. §

²⁷ A helyi önkormányzatok társulásairól szóló szabályozás változásai. Letöltés időpontja: 2015.04.08. Hozzáférés: <http://www.jegyzo.hu/index.php?oldal=egycikk&id=2345>

feladat- és hatáskör célszerűbb, hatékonyabb ellátására jogi személyiséggel rendelkező társulást alapítanak.²⁸

2.3.1. A helyi önkormányzatok társulásának általános szabályai²⁹

Írásbeli megállapodással hozzák létre a társulásokat a helyi önkormányzatok képviselő-testületei. Minden esetben a megállapodást a polgármester írja alá.

A társulási megállapodás módosításához, jóváhagyásához vagy a társulás megszüntetéséhez a társulásban érdekelt képviselő-testületek mindegyikének minősített többséggel hozott döntése szükséges.

A naptári év első napján lehet csatlakozni a társuláshoz és az év utolsó napján lehetséges a kiválás, amennyiben a társulási megállapodás vagy az Möt. másként nem rendelkezik. A társulási tanácsot kell értesíteni a belépés vagy kiválás szándékáról a belépést vagy kiválást megelőző 6 hónappal korábban, amiről minősített többségű döntést hoznak.

Gazdálkodó szervezetet, költségvetési szervet, nonprofit szervezetet és más szervezetet hozhat létre a társulás a közszolgáltatások ellátására, valamint kinevezi vezetőiket. A társulás vállalkozásban is részt vehet, amennyiben a vagyoni hozzájárulásának mértékét nem haladja meg a felelőssége.

A társulás kiadásaihoz a települések a lakosság számuk arányában járulnak hozzá. Saját vagyonnal is rendelkezhet a társulás. Amennyiben a társulás megszűnik, kiválás történik vagy kizárás, a társulás vagyonát annak kell visszaadni aki azt a társulás rendelkezésére bocsátotta. Vagyontárgy esetén öt éven belül kell a tulajdonosnak visszajuttatni, vagy amennyiben a társulás működését veszélyeztetné a vagyontárgy kiadása, a tulajdonost használati díj illeti meg.

Megszűnik a társulás:

- a) amennyiben a megállapodásban rögzített időszak letelt, vagy az Möt.-ben szabályozott megszűnési feltétel fennáll,
- b) ha a társulás tagjai minősített többséggel annak megszüntetése mellett döntenek,
- c) az Möt. erejénél fogva
- d) jogerős bírósági döntés esetén.

A munkaügyi és közigazgatási bíróság jár el, amennyiben a társulás működése folyamán a képviselő-testületek között nézeteltérések merülnek fel. A képviselő-

²⁸ 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól IV. fejezet 87. §

²⁹ 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól IV. fejezet 88-92. §

testületek megállapodhatnak abban, hogy vitás kérdésekben az önkormányzati érdekszövetség által felkért tagokból álló egyeztető bizottság döntsön.³⁰

2.3.2.A társulási megállapodás alapvető szabályai³¹

Társulási megállapodás tartalma:

1. a társulás neve és székhelye,
2. tagok név szerint, azok székhelye és képviselője,
3. a társulásban érdekelt települések neve lakosság száma,
4. a társulás feladat- és hatásköre,
5. a társulás döntéshozó szerve, annak tagjait megillető szavazatarány,
6. a döntéshozatal módja és a minősített többségű döntések esetei,
7. a közösen fenntartandó intézmények felsorolása,
8. az egyes képviselő-testületek anyagi hozzájárulásának mértéke a társulás működéséhez, fenntartásához, valamint a pénzügyi teljesítés módja,
9. az irányadó eljárás módja amennyiben a képviselő-testület nem teljesítette a pénzügyi hozzájárulását,
10. a társulás tulajdonosait megillető kötelezettségek és jogok gyakorlásának rendjét, továbbá a társulás vagyonának mértékét és a vagyonátadás feltételeit,
11. részletes rendelkezések az alapító jogok gyakorlására, amennyiben a társulás közös intézményt alapít,
12. a feladatellátás módja, a társulás általános rendjétől eltérően,
13. azon feltételek, amelyeket a társulás határozott meg, amennyiben valaki igénybe kívánja venni a társulás szolgáltatásait,
14. a társulás beszámolási kötelezettsége a működéséről, amit évente egy alkalommal köteles megtenni,
15. a társulás tevékenységének ellenőrzési rendje,
16. a módosítás feltételei,
17. a kizárás és kiválás feltételei,
18. a tagok egymással történő elszámolási módja és kötelezettsége megszűnés esetén,
19. minden más megállapodás, amiben a képviselő-testületek megegyeznek.

³⁰ 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól IV. fejezet 92. §

³¹ 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól IV. fejezet 93. §

2.3.3. A társulás működése és szervezete³²

A társulási tanács a döntéshozó szerve az önkormányzati társulásnak.

A társult önkormányzatok képviselő-testületei által megbízott tagok alkotják a társulási tanácsot, akik a megállapodásban meghatározott mértékű szavazattal rendelkeznek.

A társulási tanács határozatot alkot döntéseiről.

Amennyiben a tanács ülésén a megállapodásban meghatározott számú tag jelen van, vagy legalább a szavazatok felével rendelkező képviselő megjelenik az ülésen, akkor a társulási tanács határozatképes. Minimum annyi képviselő igen szavazata szükséges a javaslat elfogadáshoz, vagy a megállapodásban meghatározott számú képviselő, amely több mint fele a jelen lévő képviselők szavazatainak. Tíznél több tagból álló társulás érvényes döntéséhez az előbb említettek mellett legalább annyi igen szavazat szükséges, amely több a jelen lévő képviselők szavazatainak felénél és az általuk képviselt községek lélekszámának egyharmadánál.

Minősített többség szükséges azon döntésekhez, amelyeket a társulásban meghatároztak.

A társulási megállapodásban meghatározott számú, de minimum annyi tag igen szavazata kell a minősített többséghez, amely több mint felét eléri a társulásban érdekelt tagok szavazatainak és az települések lakosságának felét, amit a tagok képviselnek. A társulási megállapodás keretében a tagok szabadon döntenek a döntéshozatali eljárás egyéb szabályairól.

A tanács elnököt választ tagjai közül, valamint ha szükségesnek érzi a társulás alelnököt is választanak. A korelnök vezeti és hívja össze az ülést, az elnök és alelnök együttes akadályoztatása esetén.

Bizottságot alakíthat a társulási tanács a döntéseik végrehajtásának szervezése és előkészítése érdekében.

A bizottságok és a társulás működésére többek között az önkormányzati bizottságokra és a képviselő-testületekre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

A döntések előkészítését, a végrehajtás szervezését, tehát a társulási tanács munkaszervezeti feladatait eltérő megállapodás hiányában az a polgármesteri hivatal látja el, amely a társulás székhelye.

A társult önkormányzatok jegyzői is részt vehetnek tanácskozási joggal a társulási tanács ülésén.

³² 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól IV. fejezet 94. §

2.4. Önkormányzatok, társulások száma Magyarországon³³

2. ábra: A települési önkormányzatok főbb adatai régióként

Régió	Települési önkormányzatok száma összesen	Ebből		
		önálló polgármesteri hivatal fenntartó	közös önkormányzati hivatal fenntartó község, város önkormányzata, amely egyben a hivatal székhelye	közös önkormányzati hivatal fenntartó község önkormányzata, a hivatal székhelye más helységben van
Közép-Magyarország	211	146	28	37
Közép-Dunántúl	400	69	100	231
Nyugat-Dunántúl	657	29	138	490
Dél-Dunántúl	656	25	143	488
Észak-Magyarország	610	72	165	373
Észak-Alföld	389	114	103	172
Dél-Alföld	254	90	72	92
Összesen	3177	545	749	1883

Forrás: KSH (Magyarország közigazgatási helynévkönyve, 2014) alapján saját szerkesztés

Zala megye a Nyugat-Dunántúli régióban található, ahol 49 közös önkormányzati hivatal működik. Attól függően, hogy hány darab települések hoz létre közös önkormányzati hivatalt, nagy az eltérés Zala megyében. Előfordulnak olyan esetek, mikor mindössze 2 zalai település tart fenn közös hivatalt, ugyanakkor egy olyan hivatal található Zalában, amelyhez 12 település tartozik. Ez a Rédicsi Közös Önkormányzati Hivatal.

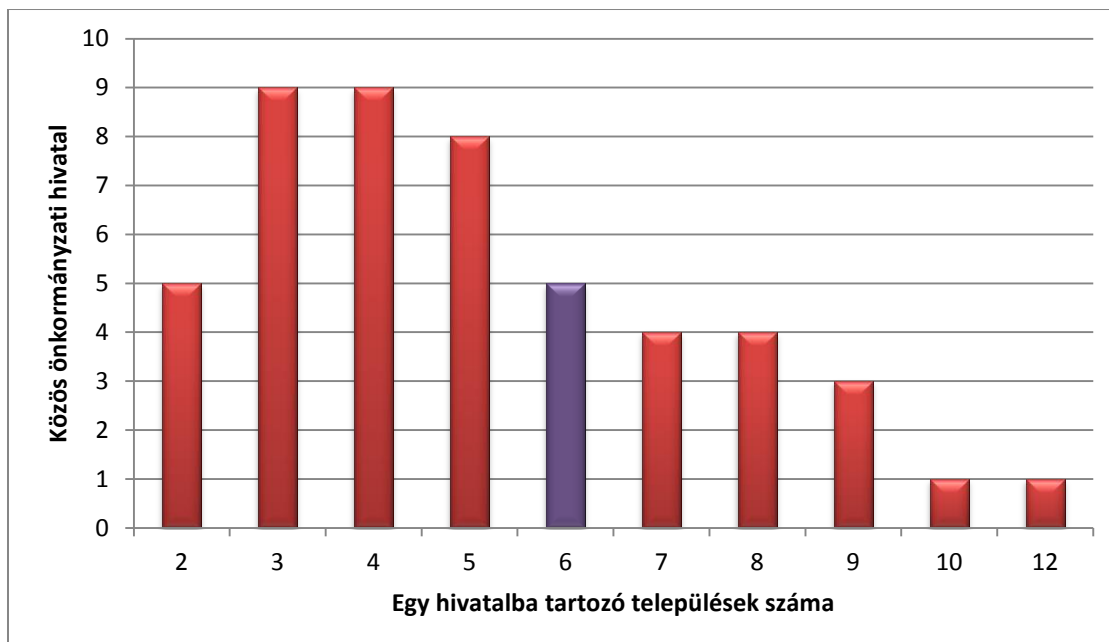
A fent említett 49 közös önkormányzati hivatal mellett Zalában 7 polgármesteri hivatal és a megyei önkormányzati hivatal működik. A legnagyobb lakosságszámmal Zalaegerszegi Polgármesteri Hivatal rendelkezik, megközelítőleg 62 ezer fő.³⁴

³³ Magyarország közigazgatási helynévkönyve [elektronikus dok.]. 2014. PDF fájl. Hozzáférés: http://www.ksh.hu/docs/hun/hnk/hnk_2014.pdf

³⁴ Zala megyében létrejött közös hivatalok. Letöltés időpontja: 2015.04.08. Hozzáférés: http://www.infozeg.hu/hir_olvas/permalink:zala-megyeben-letrejtettek-a-kozos-hivatalok-2013-03-08-165651/

Az általam választott Zalaszentgyörgyi Közös Önkormányzati Hivatalba 6 település tartozik. A jellemző az, hogy három, négy illetve öt település tart fenn közös hivatalt. A 49 társulás a következőképpen oszlik meg:

3. ábra: Zala megye társulásai

Forrás: KSH (Magyarország közigazgatási helynévkönyve, 2014) alapján saját szerkesztés

Értelmezés: Az első oszlopra vetítve, amit a következőképpen értünk: Zala megyében 5 darab olyan közös önkormányzati hivatal működik, amelyet 2 darab település alkot.

3. Önkormányzatiság a sajtó tükrében

A 2014-es önkormányzati választások után Zala megye 258 települése közül mindössze 36 változtatott a választások előtti társulási státuszán. Két esetben a kormányhivatal döntött arról, hogy hova csatlakozzanak a települések. Ezek a változások összesen több mint 16 ezer lakost érintettek.³⁵

Az önkormányzati törvény értelmében az önkormányzatok 2013. január 1-jétől nem tervezhetnek működési hiányt, továbbá a stabilizációs törvény értelmében az önkormányzatok csak naptári éven belül vehetnek fel hitelt. 2013-tól már nem lehet rövid hitelük az önkormányzatoknak, az előbb említett két törvény miatt.³⁶

³⁵ Zalában 36 település esetén változott az önkormányzati társulás Letöltés időpontja: 2015.04.08. Hozzáférés: <http://zaol.hu/hirek/zalaban-36-telepules-eseteben-valtozott-az-onkormanyzati-tarsulas-1672336>

³⁶ Kamasz Melinda: Beszélgetés Schmidt Jenővel, a Települési Önkormányzatok Országos Szövetségének elnökével. In: Figyelő 2012. (56. évf.) 40. sz. p. 61.

Tehát megközelítőleg 300 önkormányzat 200 milliárd forintos lejárt adóssággal kezdte az évet, mivel nem tudták visszafizetni.³⁷

2013. január 1-jétől újra kialakították a járási rendszert Magyarországon, így a polgármesteri hivatalok feladatköréből jó néhány teendő átkerül a járások hatáskörébe. Ilyenek többek között az állam adminisztratív teendői valamint az iskolák és kórházak működtetése is átkerült a járási hivatalokhoz. Ennek megvalósítása érdekében az állam számos bevételt elvett az önkormányzatoktól, az illetékbevételeket, a személyi jövedelemadó eddig még az önkormányzatoknál maradó részét és a gépjárműadó 60%-át. Ennek értelmében becslések szerint 2013-ben csaknem ezermilliárd forinttal kevesebb pénzből gazdálkodhattak az önkormányzatok. Az önkormányzatiság megcsönkítése a települések vagyonát és vagyoni értékű jogait is érintette. A megyei önkormányzatok teljes vagyonát államosították 2012. január 1-jétől, az összes ingó és ingatlan tulajdonát, így többek között az üdülőket is. Ezért cserébe az állam átvette a megyék adósságait. 2012. május 1-jétől az önkormányzatok által fenntartott kórházak is állami kézbe kerültek. A fogyatékosokat ellátó szociális valamint a gyermekvédelmi intézmények is állami irányításúvá váltak.³⁸

A második Orbán-kormány az önkormányzatok költséghatékonyabb működésére hivatkozott, mikor a közfeladatok nagy részét a központi hatalom ellenőrzése alá vonta. A területi egyenlőtlenségek az egészségügyben és az oktatásban annak ellenére sem csökkentek, hogy az iskolai és kórházi államosítás révén az önkormányzatok ezen intézményeknek otthont adó épületek üzemeltetői maradtak. Kiüresedtek az önkormányzati testületek jogosítványai, mivel magasabb szintre telepítették a döntések, feladatok, a fejlesztési források elosztását és megtervezését.³⁹

3.1. A helyi adók hatása a lakosságra

2011-ben felmerült a probléma, hogy egyre több önkormányzat kényszerül arra, hogy a lakáscélú ingatlanokat is megadóztassa. Nagy felháborodást keltett a lakosság körében az a kezdeményezés, voltak települések ahol ez megvalósult, máshol csak egy felvetés maradt. 2011-ben Pécsen vezették be a lakásokra is az építményadót. Ennek mértéke az ingatlan nagyságától függően eltérő.⁴⁰

³⁷ Kamasz Melinda: Beszélgetés Schmidt Jenővel, a Települési Önkormányzatok Országos Szövetségének elnökével. In: Figyelő 2012. (56. évf.) 40. sz. p. 61.

³⁸ Megcsönkített önkormányzatiság. In: HVG 2012., 34. évf. 51-52. sz. (1751) p. 65.

³⁹ Településpolitikai: Megcsönkített önkormányzatiság. In: HVG 2014., 36. évf. 14. sz. (1816) p. 15.

⁴⁰ Cseke Hajnalka: Átalakuló helyi adóztatás: Még akármilyen is lehet. In: Figyelő 2011. (55. évf.) 45. sz. p. 19.

Egyes becslések szerint a helyi bevételek 11%-át teszi ki az építményadó. 2012-ben 82,5 milliárd forint bevétellel számolt az állam az önkormányzatok számára építményadó beszedéséből. Az építményadó elsősorban a vállalkozásokat és üzleti célú ingatlanokat érinti, azonban amelyik képviselő-testület úgy dönt, hogy a lakáscélú ingatlanokat is megadóztatja, könnyen kivívhatja a lakosság ellenszenvét. Nem történt ez másként Pécsen sem. Az adó átlagos mértéke országosan 2011-ben a vállalkozások esetében 657 forint, míg a magánszemélyeknél 404 forint volt négyzetméterenként.

2011-ben az építményadót 3200 önkormányzat körül 600 vetette ki és 749 településen vezették be az üzleti célú ingatlanok megadóztatását a Települési Önkormányzatok Országos statisztikája szerint. Az adó maximális értéke 1580 forint volt négyzetméterenként. Az építményadót a forgalmi érték alapján is ki lehet vetni, de ezzel a lehetőséggel csak 3-4 település élt 4 évvel ezelőtt. Azért nem részesítették előnyben az önkormányzatok ezt a megoldást, mivel nem volt naprakész, hiteles forgalmiértéknyilvántartás. Nagykovácsiban egy 130 négyzetméteres lakóingatlan, 4 fő állandó lakossal évi 18,9 ezer forint építményadó megfizetésére volt köteles.⁴¹

2013-ben jelentős adóemelési hullám következett be az önkormányzatoknál. 2013. január 1-jétől hozzávetőleg 4-500 településen emelkedett a telek-, az építmény- és a kommunálisadó, továbbá olyan helyeken is kivetették ezeknek az adófajtáknak valamelyikét, ahol eddig nem létezett. A vállalkozók terhei szinte mindenhol emelkedtek, a magánszemélyek kevesebb emelést érzékelhettek. Szüksös volt az önkormányzatok mozgásteret az ingatlanok megadóztatásával kapcsolatban. Az egyre csökkenő állami forrásokból, még kötelező feladataikat sem tudták ellátni, szorította őket a szűkös költségvetés. Ugyanakkor tudják, hogy az emberek teherviselési képessége is véges, tehát nem emelhetik folyamatosan az adókat. A budapesti és az országos helyzetkép eltérő. Tehát az sem mindegy ki hol él, melyik budapesti kerületben vagy az ország mely pontján. Mint azt már említettem a lakáscélú ingatlanok megadóztatásával óvatosan bánnak az önkormányzatok, ahol mégis bevezetik ezt az adónemet, ott számos mentességet és differenciát állapítanak meg.

2012-ben a körülbelül 3200 önkormányzat közül 559 vetett ki építmény adót a lakásokra, 831 településen nem lakáscélra szolgáló építményekre is kivetették az adót. 523 településen vetettek ki telekadót. 2312 településen pedig a kommunális adót kellett a lakosoknak fizetniük.⁴²

⁴¹ Cseke Hajnalka: Átalakuló helyi adóztatás: Még akármilyen is lehet. In: Figyelő 2011. (55. évf.) 45. sz. p. 19-21.

⁴² Cseke Hajnalka: Adóemelési hullám az önkormányzatoknál- Ingatlanok közterhei. In: Figyelő 2013. (57. évf.) 7. sz. p. 22.

Tehát a lakosok sehoggy sem jártak jól, mivel ha megmenekültek az építményadó megfizetése alól, akkor is kellett közterhet fizetniük lakásaik után. A kommunális adót nem négyzetméter után kell fizetni, ez némi megkönnyebbülést jelent a lakosság számára. A kommunális adónak fix az összege. Mértéke településenként eltérő lehet, de éves szinten 5-30 ezer forint között bolt 2013-ban.⁴³

Zalaegerszegen is felmerült az építményadó bevezetése 2015. áprilisában. A gazdasági fórum keretében fejtette ki álláspontját Balaicz Zoltán, a város polgármestere az új adóról. Elmondta, hogy Zalaegerszeg 2015-ös költségvetése 1,8 milliárdos hiányt tartalmazott. A hiányt a tervezett iparüzési adó mértékének elmaradása okozta. Ez elsősorban a Flextronics csökkenő teljesítménye, valamint a MOL és General Electric visszaeső adófizetésének a következménye. A hiány pótlására az 800 millió forintos központi támogatásban részesült a megyeszékhely. A fennmaradó 600 millió forintos hiány pótlására kell az építményadó, amelynek mértéke 600 forint lenne négyzetméterenként. 2015. júliusától fél évre kellene fizetniük a vállalkozásoknak. A tervezett adó a használaton kívüli ingatlanokra is kiterjed. A fórumon számos cégvezető is részt vett és hangot is adtak elégedetlenségüknek. Többek között Berta László a Zalaco tulajdonosa, aki elmondta, hogy most hajtottak végre egy jelentős fejlesztést, melynek keretében új üzemcsarnokot építettek és most úgy érzi „megvezették”, hiszen jövőre ez az ingatlan után is milliós nagyságrendű adóterhet lesz köteles fizetni. A megjelentek arra kérték a városvezetést, hogy jól fontolják meg ennek azz adónak a kivetését.⁴⁴

2014-ben is nehézségekkel kellett megküzdenniük az önkormányzatoknak. Több pénz volt el tőlük, mint feladatot. A HVG számításai szerint tavaly körülbelül 100 milliárd forintot került ki az önkormányzati rendszerből, de ebből a Belügyminisztérium 50-60 milliárdot ismer be. 2015-től szociális feladatokat vettek át az államtól az önkormányzatok, de forrást nem kaptak hozzá. Azok a települések kaptak többletfeladatokat, amelyeknek van saját bevételük. Ezek a bevételek a vállalkozásokból, a lakosok befizetéseiből és a helyi gazdaság működéséből származnak. Tehát joggal várhatják el a lakosok vagy éppen a vállalkozók, hogy az önkormányzat járdákat, játszótereket építsen a befizetéseikből.⁴⁵

⁴³ Cseke Hajnalka: Adóemelési hullám az önkormányzatoknál- Ingatlanok közterhei. In: Figyelő 2013. (57. évf.) 7. sz. p. 22-23.

⁴⁴ Hajdu Péter: Parázs fórum a helyi adóról. In: Zalai Hírlap 2015.04.09. 71. évf. 83. sz. p. 6.

⁴⁵ Pálmai Erika: Önkormányzati pénzsűke: „Nincs nagy hajlandóság adófizetésre”. In: HVG 2014., 36. évf. 50. (1852) sz. p. 60-61

Amennyiben a többletfeladatok finanszírozásához nem kapnak forrást, ezek a fejlesztések sem valósulhatnak meg, hiszen ezekből a bevételekből kell fedezni az új feladat okozta kiadásokat. Az államtól átvett feladatok jelentősen megemelték már így is az önkormányzatok működési kiadásait. További adók bevezetése is felmerült, mint például a termőföld megadóztatása. Az internetadó kapcsán látható vált, hogy nincs manapság nagy hajlandóság az adófizetésre.⁴⁶

2015-től földadót is kivethetnek az önkormányzatok, ráadásul nincs felső határ. Ez az adó a forrászükében lévő kis települések számára hozhat némi könnyebbséget. Az adótervezet hektáronként 5 ezer forint volt.⁴⁷

Két somogyi településen bevezetésre került a földadó. A két település Somogytúr és Karád. Somogytúr 3 ezer hektár külterülettel rendelkezik, az új adótól 6 millió forintos bevételt várnak. Karádon hektáronként 5 ezer forintot kell fizetniük a 20 hektárnál nagyobb egybefüggő területtel rendelkezőknek.⁴⁸

3.2.Új segélyezési rendszer⁴⁹

2015. március 15-étől van jelen a segélyezés új rendszere Magyarországon, ezzel jelentős anyagi teher nyomja az önkormányzatok vállát. A Belügyminisztérium szerint az új szociális támogatási rendszer átláthatóbb és igazságosabb lesz az előzőnél, továbbá megszűnnek az eddigi segélyekkel való visszaélések. Hatásköri párhuzamosságok, bonyolult eljárások jellemezték a korábbi rendszert, amely nem volt átlátható és szétaprózódottnak mondható. A kormány úgy gondolja, hogy a leginkább a helyi közösségek rendelkeznek azzal a tudással, amely alapján el tudják dönteni, hogy ki jogosult és ki nem támogatásra. Fontos kiemelni, hogy a segélyezés nem szűnt meg, az állam továbbra is támogatja azokat, akik nem képesek munkavégzésre, vagy munkanélküliek. A járási hivatalokon keresztül egyes támogatásokat továbbra is az állam nyújt, míg az egyes ellátások 2015. március 15-től az önkormányzatokhoz kerültek. Települési támogatás az egységes neve a települések által biztosított ellátásnak. Az önkormányzatok kötelezettsége, hogy a képviselő-testület támogatást

⁴⁶ Pálmai Erika: Önkormányzati pénzsűke: „Nincs nagy hajlandóság adófizetésre”. In: HVG 2014., 36. évf. 50. (1852) sz. p. 60-61.

⁴⁷ Haiman Éva- Braunmüller Lajos: Bevezetik a földadót? [online dok.]. Letöltés időpontja: 2015.04.08. Megjelent: 2014.11.14.

Hozzáférés: <http://www.vg.hu/gazdasag/adozas/bevezetik-a-foldadot-438946>

⁴⁸ Sonline.hu: Két településen is bevezették a földadót [online dok.]. Letöltés időpontja: 2015.04.08. Megjelent: 2015.03.02.

Hozzáférés: <http://www.vg.hu/gazdasag/onkormanyzatok/ket-telepulesen-is-bevezettek-a-foldadot-445285>

⁴⁹ Éber Sándor: Új teher a településeknek [online dok.]. Letöltés időpontja: 2015.04.08. Megjelent: 2014. 12.22. Hozzáférés: <http://www.vg.hu/gazdasag/onkormanyzatok/uj-teher-a-telepuleseknek-441108>

nyújtson a tartósan vagy időszakosan létfenntartási gondokkal küzdő személyeknek és a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli helyzetbe került egyéneknek. Az állam különített el pénzt az önkormányzatok számára 30 milliárd forintot, amelyet havonta utal ki a számukra, melyből tudja fedezni a segélyezés egy részét, a többit saját bevételeikből kell megoldaniuk. Ennek érdekében a jövőben szabadabban vehetnek ki adókat, mint eddig.⁵⁰

4. Általános tudnivalók a településekről és azok társulási megállapodása⁵¹

Mindhárom település a Zalaegerszegi kistérséghez tartozik. Kistérség alatt értjük:

- azt a közigazgatási, illetékességi területet, amelyeket önkormányzatok hoztak létre,
- a területfejlesztési önkormányzati társulások működési ágazatát
- a megyei vagy regionális dekoncentrált szervek kirendeltségeinek illetékességi területét, továbbá egyes állami működési területét is.

4.1. Hottó⁵²

Zalaegerszegtől megközelítőleg 8 km-re, egy a Göcseji dombság viszonylag magas pontján helyezkedik el. Két falurészből tevődik össze: Hottó és Zalaszentmihályfa. Első írásos említése 1278-hoz kötődik. Két szép tó található a falu alacsonyabban fekvő területein, amik magánkézből vannak. A település 630 hektáron helyezkedik el, amelyből 67 hektár belterület. A települést körülölelő termőföldek jó

minőségűek, a lakosság egy része a mezőgazdaságból él. A község könnyen megközelíthető, jó s buszközlekedés a megyeszékhellyel. Az idős emberek ellátása érdekében a faluban falugondnoki szolgálat működik. A településen található tekepálya, futballpálya és szilárd burkolatú kézilabdapálya is. A falu a Göcsej Kistérségi Társulás tagja.

A falu lakosság száma 316 fő, amelynek egyharmadát a nyugdíjasok teszik ki.

A község egyik meghatározó gazdasági ágazata a szarvasmarha-tartás, ezen belül pedig a tejtermelés. A Taxbi Kft. tehenészetében 1000 darab jószágot tartanak. A Hottói

⁵⁰ Éber Sándor: Új teher a településeknek [online dok.]. Letöltés időpontja: 2015.04.08. Megjelent: 2014. 12.22. Hozzáférés: <http://www.vg.hu/gazdasag/onkormanyzatok/uj-teher-a-telepuleseknak-441108>

⁵¹ Ágh Attila, Németh Jenő- Kistérségi Közigazgatás. Budapest: Magyar Közigazgatási Intézet 2003. p. 9.

⁵² Település bemutatása. Letöltés időpontja: 2015.04.09. Hozzáférés: <http://www.hotto.hu/falunkrol/ismerteto>

Tésztaüzem 4-5 embert foglalkoztat,több helyi lakosnak biztosít munkát az AL-FRA Kft., amely tetőfedő és ács munkával foglalkozik.

A Fobo-Sped Kft. teherfuvarozással foglalkozik, a H és K Kereskedelmi és Szolgáltató Bt. is jelen van a településen, amely fafeldolgozással és fémszerkezetek javításával foglalkozik. A településen vegyesbolt és presszó üzemel, megtalálható a közösségi könyvtár, ifjúsági klub, számítógép hozzáférhetőség a fiatalok számára. A falu területi adottságai és szép fekvése miatt kedvező lehetőségek kínál az átmenő és vadászturizmusnak.⁵³

4.2. Böde

1407-ben említik először a települést, ez évben van az első írásos említés a faluról Bede néven, amely az ősi magyar Bed személynévre utal vissza. A településnek 291 állandó lakosa van, a község területe 9,17 km². Főbb nevezetességei között tartjuk számon a Római katolikus templomot, amely 1220 körül épült, a török időkben elpusztult, majd 1750-ben állították helyre és azóta több rekonstrukción is átesett.⁵⁴

Több civil szerveződés is működik a településen.

1. Borbarát kör, amely a bödei boros gazdákból alakult laza, baráti szerveződés, amely feladatának tekinti a bortermelő hagyományok ápolását.
2. Polgárőr egyesület, amely 1998 óta működik a településen.
3. Sportkör
4. Prücskők, amely egy amatőr színjátszó gyermekcsoport, ami 2011-ben alakult. Jelenleg 9 fős a csapat.⁵⁵

4.3. Babosdöbréte⁵⁶

Zalaegerszeg határától 2 kilométerre helyezkedik el nyugatra a Pálosfai-patak völgyében. A település jól megközelíthető, több irányból is kisebb mellékutak kapcsolódnak hozzá. Naponta körülbelül 10 autóbuszjárat megy a faluba. Első írásos említése 1128-ig vezethető vissza. A település

⁵³ Település bemutatása. Letöltés időpontja: 2015.04.09. Hozzáférés: <http://www.hotto.hu/falunkrol/ismerteto>

⁵⁴ Böde Letöltés időpontja: 2015.04.09. Hozzáférés: <http://hu.wikipedia.org/wiki/B%C3%B6de>

⁵⁵ Civil szerveződések. Letöltés időpontja: 2015.04.09. Hozzáférés: <http://www.bodefalu.hu/index.php/kozigazgatas/kozbiztonsag>

⁵⁶ Babosdöbréte Letöltés időpontja: 2015.04.09. Hozzáférés: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Babosd%C3%B6br%C3%A9te>

népszerűsége a 2000-es években nőtt, többen költöztek a faluba. 2000-ben kiépült a vezetékes gázellátás, majd 2006-ben a szennyvízhálózat is. 2012-ben pedig korszerű játszóteret avattak a településen.

A településen 535 lakos található, a falu alapterülete 1252 hektár. Több kisebb fejlesztést végrehajtottak a településen, mint például Helységnev és Utcanév táblákat helyeztek el, úthálózat felújítása, az önkormányzat lehetőségeihez mérten.

Néhány vállalkozás is működik a településen. Molnár Attila által vezetett építészeti tervezés, valamint egy fogtechnika. A településen található a Zalaszentgyörgyi Közös Önkormányzati Hivatal Babosdöbrétei Kirendeltsége.⁵⁷

4.4. Zalaszentgyörgyi Közös Önkormányzati Hivatal

4.4.1. Megszüntető okirat⁵⁸

2013. február 28-án megszűnt Babosdöbréte, Böde és Hottó községek körjegyzősége. A körjegyzőség jogutóddal szűnt meg, új közös önkormányzati hivatal alakítása miatt. 2013. március 1. napjától ez a 3 település egy új közös önkormányzati hivatalfenntartásában érdekelt. A Zalaszentgyörgyi Közös Önkormányzati Hivatal lett a megszűnő intézmény jogutódja. A megszűnő intézmény dolgozói közül egyiket sem bocsátották el, hanem tovább foglalkoztatják őket a közös hivatalban.

4.4.2. Alapító okirat⁵⁹

2013. március 1-jén jött létre hivatalosan a Zalaszentgyörgyi Közös Önkormányzati Hivatal, melynek székhelye: 8994 Zalaszentgyörgy Kossuth út 72. A hivatalnak kirendeltsége működik Babosdöbrétén: Zalaszentgyörgyi Közös Önkormányzati Hivatal Babosdöbrétei Kirendeltsége, melynek székhelye: 8916 Babosdöbréte, Kossuth L. u. 6. A Zalaszentgyörgyi Közös Önkormányzati Hivatal egy önállóan gazdálkodó és működő költségvetési szerv.

A közös önkormányzati hivatal jogelődjei:

- Zalaszentgyörgy – Kávás - Zalaboldogfa községek Körjegyzősége
- Babosdöbréte – Böde - Hottó községek Körjegyzősége

⁵⁷ Falunkról, Közigazgatás, Vállalkozások, Fejlesztések Letöltés időpontja: 2015.04.09. Hozzáférés: <http://www.babosdobrete.hu/kozigazgatas/kozos-hivatal>

⁵⁸ Babosdöbréte, Böde és Hottó községek Körjegyzőségének megszüntető okirata alapján

⁵⁹ Zalaszentgyörgyi Közös Önkormányzati Hivatal alapító okirata alapján

A közös hivatal ellátja az Möt.v.-ben és az egyéb jogszabályokban a számára meghatározott feladatokat **Zalaszentgyörgy, Babosdöbréte, Böde, Hottó, Kávás és Zalaboldogfa** községek tekintetében.

A közös hivatal ellátja a jegyző és a polgármester feladat- és hatáskörébe tartozó ügyek döntésére való végrehajtásával és előkészítésével, valamint az önkormányzatok működésével kapcsolatos teendőket.

A közös hivatal működési és illetékességi köre Zalaszentgyörgy, Babosdöbréte, Böde, Hottó, Kávás és Zalaboldogfa közigazgatási területére terjed ki.⁶⁰

4.4.3. Megállapodás közös önkormányzati hivatal létrehozására⁶¹

Zalaszentgyörgy, Babosdöbréte, Böde, Hottó, Kávás, Zalaboldogfa települések képviselő-testületei a polgárok önkormányzati és egyéb ügyeinek költséghatékonyabb és színvonalasabb végzése, továbbá az önkormányzatok működésének magasabb színvonalon történő elvégzése érdekében az alábbi megállapodást kötötte:

A társulásban érdekelt települések arra törekednek, hogy ne sérüljenek az önkormányzatok érdekei.

Mint azt már említettem, a közös hivatal önálló költségvetési szervként működik, melynek költségvetését a társulási megállapodásban említett feltételek szem előtt tartva a társult önkormányzatok képviselő-testületei állapítják meg és biztosítják is egyben.

A hat képviselő-testület létrehozott egy egységes közös hivatalt, amely mind a hat település tekintetében a következő feladatokat látja el:

- a) segíti az önkormányzati képviselők munkáját, ellátja a vezetést segítő funkciókat, továbbá a belső munkaszervezési és igazgatási teendőket, valamint az önkormányzati testületi szervekhez kapcsolódó adminisztrációs feladatokat,
- b) a jegyző operatív vezetése és a polgármester irányítása mellett, előkészíti és végrehajtja a testületi szervek önkormányzati döntéseit,
- c) a közös hivatalban érdekelt községek önkormányzatainak költségvetési, szakfeladatai operatív gazdálkodásának irányítását végzi,
- d) végzi a szakfeladatok és a gazdaságilag nem önálló intézmények könyvelését, valamint elkészíti az önkormányzatok beszámolóját és költségvetését.

Zalaszentgyörgyi hivatalban találjuk a jegyző asszonyt, a kirendeltségen pedig az aljegyző dolgozik, aki egyben a kirendeltség vezetője is.

⁶⁰ Zalaszentgyörgyi Közös Önkormányzati Hivatal alapító okirata alapján

⁶¹ A Zalaszentgyörgyi Közös Önkormányzati Hivatal társulási megállapodásának alapján

A jegyzői és aljegyzői állást nyilvános pályázat útján töltötték be a képviselők. A közös hivatal fenntartásában érdekelt települések polgármestereinek többségi döntése alapján nevezték ki a jegyzőt, aljegyzőt.⁶²

„Székhely településen működő Hivatal dologi kiadásait Zalaszentgyörgy, Kávás és Zalaboldogfa Községek Önkormányzatai a Kirendeltség dologi kiadásait Babosdöbréte, Böde és Hottó Községek Önkormányzatai lakosságszám-arányosan viselik.”⁶³

4.4.4. A Zalaszentgyörgyi Közös Önkormányzati Hivatal ügyrendje⁶⁴

A közös hivatal önálló jogi személy a jogszabályban biztosított önálló hatáskörrel és hatósági jogkörrel rendelkezik, amelynek nevében a jegyző kötelezettséget vállalhat.

A jegyző a közös hivatal egyszemélyi vezetője, aki szakmailag felelős a közös hivatal működéséért. Szükség esetén a jegyző asszony a közös hivatal dolgozóinak munkaértekezletet tart. A közös önkormányzati hivatal alkalmazottjának, köztisztviselőjének kinevezéséhez, bérezéséhez, jutalmazásához, és felmentéséhez a 6 települések polgármesterének egyetértése szükséges.

Nem oszlik egységes csoportokra a közös hivatal belső szervezeti rendje.

A közös hivatal dolgozóinak létszáma a következőképpen oszlik meg:

- 1 fő jegyző,
- 1 fő aljegyző, valamint kirendeltség vezető,
- 6 fő ügyintéző, amelyből 1 fő munkavégzése heti 20-20 órában a székhelyen, valamint a kirendeltségen történik,
- 1 fő 0,25 arányú részmunkaidős Mt hatálya alá tartozó takarítónő

Általános kiadmányozási joga a közös hivatal ügyeiben a jegyzőnek van. Az önkormányzatok ügyeiben pedig a polgármestereknek van kiadmányozási joga.

A pénzgazdálkodási- és gazdálkodást lebonyolító feladatok tekintetében a kötelezettségvállalási jogkörrel a települési önkormányzatok nevében a polgármester rendelkezik, a közös hivatal tekintetében pedig ez a jogkör a jegyzőt illeti meg.

A hivatalnak címzett küldeményeket a jegyző, a kirendeltségen az aljegyző, az önkormányzatoknak címzettek, pedig a polgármesterek vagy az általuk meghatalmazott személy(ek) bonthatják fel.

⁶² A Zalaszentgyörgyi Közös Önkormányzati Hivatal társulási megállapodásának alapján

⁶³ A Zalaszentgyörgyi Közös Önkormányzati Hivatal társulási megállapodásának alapján

⁶⁴ A Zalaszentgyörgyi Közös Önkormányzati Hivatal ügyrendje alapján

5. Babosdöbréte, Böde és Hottó 2015. évi költségvetése

5.1. A helyi önkormányzatok költségvetése⁶⁵

A helyi önkormányzatok a helyi költségvetésüket költségvetési rendeletben állapítják meg. A költségvetés azon feladatokat hivatott finanszírozni, amiket az Möt. vagy más jogszabályok kötelezően előírnak az önkormányzatok számára, vagy amiket az önkormányzatok önként vállalnak.

Címeiket alkotnak a helyi önkormányzati költségvetési szervek az önkormányzati költségvetési rendeletben.

A költségvetés előkészítési-tervezési folyamatának 3 fázisát különböztetjük meg:

1. költségvetési koncepció elkészítése,
2. költségvetési rendelet tervezetének elkészítése,
3. költségvetési rendelet jóváhagyása.

A költségvetési koncepció összeállításánál fontos szempont, hogy tükrözze a helyben képződő forrásokat, valamint a feladat ellátási kötelezettségeket. A (fő)jegyző feladata ezen koncepció összeállítása és a bizottságok véleményezik. A költségvetési koncepciót november 30-ig a (fő)polgármester vagy a megyei közgyűlés elnöke terjeszti elő a képviselő-testület elé.

Minden 2000 főnél nagyobb lakosságszámmal rendelkező településen kötelező létrehozni a pénzügyi bizottságot.

A képviselő-testület a költségvetési tervezetet megvitatja, majd ezt követően **testületi határozatot** fogad el a költségvetés elkészítésével kapcsolatosan.

A költségvetési törvény kihirdetését követő 45 napon belül a költségvetési rendelet tervezetét köteles a polgármester a képviselő-testület számára benyújtani. Továbbá köteles a polgármester benyújtani:

- előirányzat felhasználási tervet, továbbá az önkormányzat költségvetési mérlegét közgazdasági tagolásban,
- összesítve, valamint évenkénti bontásban a többéves kihatással járó döntések számszerűsítését,
- az egyes közvetett támogatásokat.

⁶⁵ Csanádi Ágnes: Önkormányzati pénzügyek 8. előadás: A helyi önkormányzatok költségvetése [elektronikus dok.] Letöltés időpontja: 2015.04.12. ppt. fájl Hozzáférés: <ftp://foiskola1.pszfz.bgf.hu/Felhasznalok/csanadi.agnes/Publikus/K%F6zszolg%E1lati%20szak/%D6nkorm%E1nyzati%20p%E9nz%FCgyek/8.%20el%F5ad%E1s/>

A **képviselő-testület fogadja el** a költségvetési rendeletet, valamint a rendeletről tájékoztatni kell a Kormányt is.

A kincstár feladatai az önkormányzatokra nézve:

- felhasznált és igénybe vett támogatások vizsgálata,
- hazai és uniós fejlesztési források finanszírozása többségével a Kincstár közreműködésével történik,
- állami támogatások, amelyek nettó finanszírozással történnek,
- önkormányzati foglalkoztatottak bérszámfejtése.⁶⁶

A helyi önkormányzat költségvetésének tartalma:⁶⁷

- a) költségvetési bevételi és kiadási előirányzatok,
- b) azon költségvetési bevételi, kiadási előirányzatok, amelyek a helyi önkormányzat által irányított költségvetési szervekre vonatkoznak,
- c) a költségvetési egyenleg összege, a felhalmozási bevételek és kiadások, valamint a működési bevételek és kiadások egyenlegének szerinti bontásában,
- d) a költségvetési év fejlesztési céljai,
- e) azon hatáskörök meghatározását, amelyek a költségvetés végrehatásával kapcsolatosak,
- f) az általános tartalék és a céltartalék,
- g) stb.

5.2. A helyi önkormányzatok bevételei és kiadásai⁶⁸

Önkormányzati bevételek:

1. saját bevételek,
2. átengedett központi bevételek,
3. állami támogatások, hozzájárulások

1.Saját bevételek:

Az önkormányzat döntéseitől függ a bevétel nagysága. A saját bevételek összefüggésben állnak az önkormányzati autonómiával, valamint az állam csak

⁶⁶ Csanádi Ágnes: Önkormányzati pénzügyek 8. előadás: A helyi önkormányzatok költségvetése [elektronikus dok.] Letöltés időpontja: 2015.04.12. ppt. fájl Hozzáférés: <ftp://foiskola1.pszfz.bgf.hu/Felhasznalok/csanadi.agnes/Publikus/K%F6zszolg%E1lati%20szak/%D6nkorm%E1nyzati%20p%E9nz%FCgyek/8.%20el%F5ad%E1s/>

⁶⁷ 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról III. Fejezet 28. §

⁶⁸ Csanádi Ágnes: Önkormányzati pénzügyek 7-8. előadás: A helyi önkormányzatok bevételei és kiadásai [elektronikus dok.] Letöltés időpontja: 2015. 04.21. ppt. fájl Hozzáférés: <ftp://foiskola1.pszfz.bgf.hu/Felhasznalok/csanadi.agnes/Publikus/K%F6zszolg%E1lati%20szak/%D6nkorm%E1nyzati%20p%E9nz%FCgyek/7-8.%20el%F5ad%E1s/>

normatív úton törvényi keretekkel befolyásolhatja a bevételek mértékét. Utóbbira példa a helyi adókról szóló törvény.

Saját bevételek elemei:

- helyi adók,
- önkormányzat által megállapított és beszedett díjak, ilyen például a parkolási díj,
- saját vállalkozásból, tevékenységből vagy önkormányzati vagyon hozadékából származó osztalék, kamat, bérleti díj valamint koncessziós díj,
- önkormányzati vagyon eladásából származó bevételek,
- magánszemélyektől, alapítványoktól, gazdálkodó szervektől átvett pénzeszközök,
- vadászati jog - ami az önkormányzatot illeti meg - bérbeadásából származó bevétel,
- egyéb bevételek (például bontási anyag értékesítése)

2.Átengedett központi bevételek

Ezeket általában a költségvetési törvény határozza meg. Ezen bevételek teljes mértékben függetlenek a helyi önkormányzatok döntéseitől. Ugyanakkor helyi jellegű kölcsönöz a helyben keletkezett bevételek részleges, vagy teljes átengedése, valamint meghatározott hányad visszaosztása, például gépjárműadó, illetékek vagy a személyi jövedelemadó. Az átengedett központi bevételek nem járnak felhasználási költségekkel.

Jogcímei:

- gépjárműadó 40%-a és az ehhez tartozó pótlékokból, bírságokból, végrehajtási költségekből származó bevétel 100%-a,
- az önkormányzati adóhatóság által beszedett termőföld bérbeadásából származó jövedelem után fizetett személyi jövedelemadó 100 %-a (az személyi jövedelemadó átengedés 2013-tól megszűnt, mivel számos feladatot elvett az állam az önkormányzatoktól).

Települési önkormányzatot megillető egyéb átengedett bevételek:

- a jegyző által kiszabott környezetvédelmi bírság teljes összege,⁶⁹

⁶⁹ Csanádi Ágnes: Önkormányzati pénzügyek 7-8. előadás: A helyi önkormányzatok bevételei és kiadásai [elektronikus dok.]
Letöltés időpontja: 2015. 04.21. ppt. fájl Hozzáférés:
<ftp://foiskola1.pszfz.bgf.hu/Felhasznalok/csanadi.agnes/Publikus/K%F6zszolg%E1lati%20szak/%D6nkorm%E1nyzati%20p%E9nz%FCgyek/7-8.%20el%F5ad%E1s/>

- vízügyi, természetvédelmi, környezetvédelmi felügyelőség által az önkormányzat területén befolyt és kiszabott környezetvédelmi bírság 30 %-a,
- az önkormányzati számlára érkező szabálysértési pénz- és helyszíni bírságból származó bevétel 100 %-a,
- amennyiben a végrehajtást az önkormányzati adóhatóság foganatosította, akkor a közlekedési szabályszegések miatt kivetett közigazgatási bírság végrehajtásából származó bevétel 40 %-a is az önkormányzatokat illeti meg,
- a közlekedési szabályszegések miatt a közterület felügyelő által kivetett és behajtott közigazgatási bírság 100 %-a.

3. Állami támogatások és hozzájárulások

Jelentős szerepe van a forrásszerkezetben. Ez egy autonóm elem, tehát nincs helyi kötődés.

Normatív hozzájárulások és nem normatív alapú támogatások csoportjára bonthatók az állami támogatások és hozzájárulások, a bevételi kör eltérő elosztási mechanizmusa miatt.

A mindenkori költségvetési törvény határozza meg a támogatások jogcímét.

A felhasználási kötöttséggel járó további állami támogatások közé soroljuk a központosított előirányzatokat, valamint a vis maior támogatásokat. Kiegészítő állami támogatásokban is részesülhetnek az önkormányzatok. A költségvetési törvényben jelenik meg az adott évi forrásszabályozás.

A forrásszabályozás során érvényesítendő elvek:

- feladatarányosság elve: a feladatokhoz igazodik az állami pénzeszközök nagysága,
- szolidaritás elve: azon önkormányzatok működőképességének fenntartása, amelyek gyenge jövedelemi háttérrel rendelkeznek,
- normativitás elve: azonos szempontú finanszírozás, eltérés figyelhető meg a népességi, területi feladatok és hatáskörök tekintetében,
- társulásos feladatmegoldás ösztönzésének elve: ez a költséghatékonyság szempontjából előnyös
- területi kiegyenlítő elve: infrastrukturális különbségek csökkentése.⁷⁰

⁷⁰ Csanádi Ágnes: Önkormányzati pénzügyek 7-8. előadás: A helyi önkormányzatok bevételei és kiadásai [elektronikus dok.]
 Letöltés időpontja: 2015. 04.21. ppt. fájl Hozzáférés:
<ftp://foiskola1.pszfz.bgf.hu/Felhasznalok/csanadi.agnes/Publikus/K%F6zszolg%E1lati%20szak/%D6nkorm%E1nyzati%20p%E9nz%FCgyek/7-8.%20el%F5ad%E1s/>

E körből a főbb bevételi csoportok:

- önkormányzatok ágazati feladataihoz és működéséhez biztosított feladatalapú támogatások: jellemzőjük a kötött felhasználás, valamint ezen támogatások heterogének, ilyenek az önkormányzati hivatalok működtetési, egyes településüzemeltetési feladatok, egyes kulturális és szociális feladatok támogatása,
- címzett és céltámogatások: az önkormányzati nagyberuházások finanszírozását jelentette korábban, viszont mára ez már kifutóban van,
- felhasználási kötöttséggel együtt járó központosított előirányzatok: például az uniós fejlesztésekhez szükséges önerő, valamint a lakossági közműfejlesztési támogatás,
- önkormányzatok kiegészítő támogatása: olyan helyzet esetén, amely a működőképességet veszélyezteti,
- vis maior és fejlesztési támogatás: vihar- és árvízkárok esetén,
- helyi önkormányzatok által támogatott valamint fenntartott művészeti szervezetek támogatása.

További jelentős bevételi források:

- ✓ olyan fejlesztési támogatások, amelyeket pályázati úton nyertek el az önkormányzatok: ezek egy része teljes mértékben a központi költségvetésből származik, illetve lehet egyes fejezeti kezelésű előirányzatok támogatása, továbbá más részük Európai Unió forrás (kohéziós alap, strukturális alapok),
- ✓ egészségbiztosítási támogatások: 2013-tól ezen támogatások csak az egészségügyi alapellátást biztosító önkormányzatokat illetik meg és az E-Alapból származnak.

Összegzés:

2013-tól feladatalapú finanszírozási rendszer váltotta fel az addigi normatív alapú támogatási rendszert.

A törvényben előírt és a kötelezően ellátandó feladatok vannak az előtérben, amelyek működési kiadásainak fedezetét az Országgyűlés feladat alapú támogatással biztosítja.⁷¹

⁷¹ Csanádi Ágnes: Önkormányzati pénzügyek 7-8. előadás: A helyi önkormányzatok bevételei és kiadásai [elektronikus dok.]
Letöltés időpontja: 2015. 04.21. ppt. fájl Hozzáférés:
<ftp://foiskola1.pszfz.bgf.hu/Felhasznalok/csanadi.agnes/Publikus/K%F6zszolg%E1lati%20szak/%D6nkorm%E1nyzati%20p%E9nz%FCgyek/7-8.%20el%F5ad%E1s/>

A külön jogszabályokban meghatározott közszolgáltatási szinthez igazodnak a kötelezően ellátandó feladatok, ennek jelentése, hogy a kötelezően ellátandó feladatok minden önkormányzat által ugyanúgy teljesítendő minimális szintjét a feladatokra vonatkozó ágazati szakmai törvények határozzák meg.

Önkormányzati kiadások:

Eltérő kiadások:

- elhelyezkedés különbözősége miatt, például más helyzetben vannak azon önkormányzatok, amelyek hátrányos, illetve fejlett helyzetű térségben helyezkednek el,
- különböző kiadási felépítés figyelhető meg a kistelepülések és a nagyvárosok esetében.

Növekvő tendenciát mutatnak az önkormányzatok tekintetében a felhalmozási és tőkejellegű kiadások. Ennek oka a növekvő hazai és uniós források.

Kiadások elemei:

- tőkejellegű és felhalmozási kiadások,
- lakossági juttatások,
- működtetési kiadások,
- Államháztartáson kívüli szervezetek számára juttatott transferek,
- egyéb kiadások,
- általános és céltartalék képzése, amik kötelezően előírtak az önkormányzatok számára.⁷²

5.3.A költségvetés végrehajtására vonatkozó szabályok⁷³

A jóváhagyott éves költségvetés alapján a költségvetési szerveknek, a vonatkozó jogszabályokban, továbbá az alapító okiratban meghatározott feltételek és követelmények érvényesítésével kell gazdálkodniuk és működniük, törekedve a hatékonyságra, a gazdaságosságra és az eredményességre vonatkozó előírások, a számviteli és gazdálkodási szabályok maradéktalan betartására az ellenőrizhetőség szempontjainak biztosítása mellett.

⁷² Csanádi Ágnes: Önkormányzati pénzügyek 7-8. előadás: A helyi önkormányzatok bevételei és kiadásai [elektronikus dok.]
Letöltés időpontja: 2015. 04.21. ppt. fájl Hozzáférés:

<ftp://foiskola1.pszfz.bgf.hu/Felhasznalok/csanadi.agnes/Publikus/K%F6zszolg%E1lati%20szak/%D6nkorm%E1nyzati%20p%E9nz%FCgyek/7-8.%20el%F5ad%E1s/>

⁷³ Babosdöbréte, Böde és Hottó 1/2015. (II.28.) önkormányzati rendelete a 2015. évi költségvetésről

A költségvetésben előírt bevételek beszedésére és a jóváhagyott kiadások teljesítések a képviselő-testület hatalmazza fel a polgármestert, valamint a jegyzőt.

Csak akkor valósíthatóak meg a költségvetésben jóváhagyott feladatok, amennyiben a finanszírozásuk megoldható, valamint a fedezet a forrás oldalon elkülönítetten rendelkezésre áll.

A polgármester az egyedüli felelős a gazdálkodás szabályszerűségéért, továbbá a az önkormányzat költségvetési gazdálkodásának biztonságáért a képviselő-testület felel.

Elkülönített előirányzatok igénybevételére a céltartalékok között a költségvetési szervek felújítási (vis maior) keretének balesetveszély, életveszély és rendkívüli kárelhárítás érdekében történő felhasználásáról a polgármester döntését követően kerülhet sor. Egyéb esetekben a képviselő-testület döntését követően kerülhet az előbbiekre sor. A költségvetési rendelet soron következő módosításában kell az átruházott hatáskörben hozott döntések alapján a céltartalékokból történő átvezetést megtenni.

Kizárólag a polgármester jogosult egyéb államháztartáson kívüli forrás átvételére, melyről utólagosan értesíti a képviselő-testületet a költségvetési rendelet módosításai keretében. A forrást biztosító előirányzat feletti rendelkezési joggal bíró képviselő-testület és a polgármester jogosultak a kérelem benyújtása után az egyéb háztartáson kívüli források átadására, de csakis a tárgy szerinti önkormányzati rendeletek szabályai alapján.

Az előbb említett pénzeszköz átadások felhasználásáról az átvevő szervezet köteles elszámolni a támogató felé az önkormányzati támogatásokból és pénzeszközökből létrejövő beszerzésekről, illetve az államháztartáson kívüli forrás átvételéről, átadásáról szóló önkormányzati rendeletekben foglaltak szerint. Az elszámolást működési kiadások tekintetében lehetőség szerint a tárgyévet követő év január 31-ig, a felhalmozási célú felhasználásokról pedig a külön megállapodásban megszabott határidőig kell benyújtani.

Azon szervezetek, amelyeknek lejárt határidejű tartozása van az önkormányzat költségvetési szervei, az önkormányzat, illetve gazdasági társaságai felé, nem kaphat addig költségvetési forrásból támogatást, amíg nem rendezték a tartozásukat.

Csak a tényleges likviditási és pénzügyi helyzet függvényében lehetséges év közben új kötelezettségvállalás.⁷⁴

⁷⁴ Babosdöbréte, Böde és Hottó 1/2015. (II.28.) önkormányzati rendelete a 2015. évi költségvetésről

Amennyiben érdemi döntést igényel, az évközben engedélyezett központi pótelőirányzatok felosztásáról, a polgármester előterjesztése alapján a képviselő-testület dönt.

A gáz- és villamos energia és a vízszolgáltatás sorokon az önkormányzat által megtervezett előirányzat más kiadásra nem fordítható.

A költségvetési feladatokra és célokra lehet a kifizetéseket teljesíteni kizárólag a jóváhagyott előirányzat mértékéig. A települési önkormányzat bevételeinek és kiadásainak megváltoztatására és a kiadási előirányzatok közötti átcsoportosításra a polgármester a következők szerint jogosult:

- a) indokolt esetben a költségvetési cél megvalósítása érdekében jogosult a felhalmozási és működési célú kiadási előirányzatok közötti átcsoportosítások engedélyezésére,
- b) esetenként 500 E forintos összeghatárig a képviselő-testület által már jóváhagyott fejlesztési feladatok és felújítási célok előirányzatai között átcsoportosításokat kezdeményezhet a felhalmozási célú előirányzatok esetén,
- c) engedélyezhet átcsoportosítást a jóváhagyott előirányzatokon belül a feladatok között a működési kiadásokra vonatkozóan. Új feladatok tekintetében kizárólag a források egyidejű megjelölésével, ezenfelül az általános tartalék 50 %-os felhasználásáig.

Rangsorolni kell a végrehajtás során a költségvetésben jóváhagyott feladatokat, az önkormányzat működésével összefüggő kiadásoknak és az intézményfinanszírozásnak elsőbbséget kell biztosítani. A felújítási és felhalmozási kiadásokat teljesítményarányosan, a működési kiadásokat időarányosan lehet kiutalni. Csupán a képviselő-testület beleegyezése alapján lehet ettől eltérő finanszírozást alkalmazni.

A gazdaságossági intézkedések eredményeként az éves gazdálkodás során keletkező pénzügyi többletet, valamint lehetőség szerint tartalékba kell helyezni az egyszeri bevételeket a jövőbeni kötelezettségek teljesítése érdekében.

A Közös Önkormányzati Hivatal esetében a jegyző, az önkormányzat esetében a polgármester saját hatáskörében engedélyezheti:

- ❖ azon követelések törlését, amelyek a felhalmozási eljárás alá vont szervezettel szemben fennálló meg nem térült csoportba tartoznak,⁷⁵

⁷⁵ Babosdöbréte, Böde és Hottó 1/2015. (II.28.) önkormányzati rendelete a 2015. évi költségvetésről

- ❖ egyéb, a végrehajtási eljárások során behajthatatlanná vált, valamint azon behajthatatlan követelések törlését, amiket bírósági döntéssel alátámasztottak,
- ❖ követelés kizárólag a képviselő-testület hozzájárulásával törölhető követelés minden más esetben.

A polgármester gondoskodik a gazdálkodás során keletkező átmenetileg szabad pénzeszközök lekötéséről. Az elérhető hozam nagysága és a biztonság ezen esetben kiemelt szempont.

Készpénzkímélő fizetési módot kell alkalmazni a bevételek beszedésekor és a kiadások teljesítésekor. Az alábbi esetekben kerülhet sor a kiadások készpénzben történő kifizetésére:

- ✓ ábrázolási kiadások,
- ✓ kis értékű tárgyi eszköz, valamint készlet beszerzése,
- ✓ kisösszegű szolgáltatási kiadások,
- ✓ elszámolásra igénybevett előlegek,
- ✓ banki átutalással nem teljesíthető pályázatok végrehajtása során felmerülő kiadások,
- ✓ rendkívül indokolt esetben munkavállalók személyi juttatásai,
- ✓ külső személyi juttatások.
- ✓ elszámolásra felvett és fizetési előleg,
- ✓ jogcímtől függetlenül egyéb esetekben 100 000,- Ft összeget meg nem haladó kifizetés esetében.

Az éves költségvetését a költségvetési szerva saját bevételi és a megállapított intézményfinanszírozása terhére köteles úgy megtervezni, hogy abból a kötelezően ellátandó feladatait maradéktalanul tudja teljesíteni és biztosított legyen az éves gazdálkodása.

A gazdálkodás jogszerűségéért, a takarékoság érvényesítéséért, a költségvetési szerve éves költségvetésének végrehajtásáért, a bevételek növeléséért az alapfeladatok ellátásának sérelme nélkül a szerv vezetője felelős.

Saját hatáskörben módosíthatja a költségvetési szerv a kiadási és bevételi előirányzatait, a törvény végrehajtásáról szóló kormányrendeletben és az államháztartásról szóló törvényben foglaltak szerint az előirányzati között átcsoportosíthat.⁷⁶

⁷⁶ Babosdöbréte, Böde és Hottó 1/2015. (II.28.) önkormányzati rendelete a 2015. évi költségvetésről

A költségvetési szerv adatszolgáltatása alapján a módosítások költségvetési rendeleten történő átvezetésére az Államháztartási törvény szerint kerül sor.

Azon költségvetési szervek, amelyek az önkormányzat irányítása alá tartoznak szabadon használhatják fel a jóváhagyott előirányzataikon felüli többletbevételüket, az éves költségvetésben meghatározott módon és célokra.

A képviselő-testületet értesíteni szükséges az intézményi többletbevételekről és ezekkel együtt a költségvetési rendeletet is módosítani kell.

A támogatások kiutalásában időarányosan, féléves ütemezésben részesülnek az önkormányzat által támogatott egyesületek, civil szervezetek és egyéb szervezetek.

Az önkormányzat által egyfolytában támogatott szervezetek és más szervezetek kötelesek évente elszámolni azon források felhasználásáról, amelyeket az önkormányzat folyósított számukra.

A magánszemélyek, valamint a támogatott szervezetek számára adott összegek rendeltetésszerű felhasználásáról az önkormányzat számadási kötelezettséget ír elő. A támogatott végszámadásra kötelezett a támogatás több ütemben történő folyósítása esetén. Kizárólag a támogatási szerződés megkötése után folyósítható a támogatási összeg. A támogatás összegét, célját, a folyósítás ütemét és a számadási kötelezettség rész és véghatáridét kell meghatározni a támogatási szerződésben.

Kizárólagosan a képviselő-testületet illetik meg a fejlesztési hitelügyletekkel kapcsolatos hatáskörök.⁷⁷

5.4. Bevételek⁷⁸

Az önkormányzatok állami finanszírozásának 2014. évben bevezetett új rendszere érvényesül 2015-ben is, azzal, hogy még nagyobb hangsúlyt kapnak a bevételek, nagyobb aránya kerül beszámításra a helyi iparüzési adó a kötelező feladatok kapcsolódó kiadások finanszírozásához. A Magyarország 2015. évi központi költségvetéséről szóló 2014. évi C. törvényt a parlament 2014. december 15-én fogadta el, amelynek 2. mellékletében foglaltak alapján és a novemberi mutatószám felmérésben kimutatott ellátotti mutatók alapján alakult ki az önkormányzat állami támogatásának összege.

Az önkormányzat bevételeit alapvetően az elmúlt években a költségvetési kapcsolatokból származó összegek határozták meg és ezt egészítették ki a saját

⁷⁷ Babosdöbréte, Böde és Hottó 1/2015. (II.28.) önkormányzati rendelete a 2015. évi költségvetésről

⁷⁸ Indokolás Babosdöbréte, Böde és Hottó 2015. évi költségvetéséhez

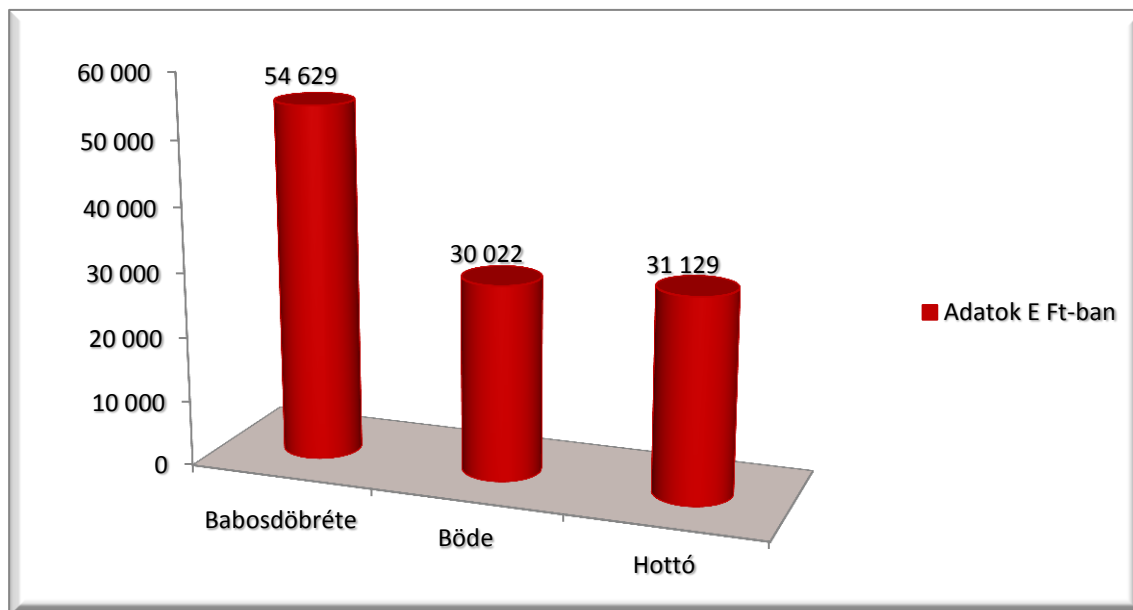
bevételek. Az állami hozzájárulások egyre kisebb arányt képviselnek a bevételeken belül 2014-től, egyre több feladat ellátásához nem kap Babosdöbréte, Böde és Hottó sem állami támogatásokat, ezen feladatok az önkormányzatoknak saját bevételeikből kell finanszírozniuk.⁷⁹

Babosdöbréte község 2015. évi költségvetésének bevételi főösszege: 54.692 e Ft.

Böde község 2015. évi költségvetésének bevételi főösszege: 30.022 e Ft.

Hottó község 2015. évi költségvetésének bevételi főösszege: 31.129 e Ft.⁸⁰

4. ábra: Babosdöbréte, Böde, Hottó 2015. évi bevételei

Forrás: Babosdöbréte, Böde, Hottó 2015. évi költségvetése alapján saját szerkesztés

A fenti diagram alapján jól látható, hogy Babosdöbréte kis túlzással kétszer akkora költségvetési kerettel rendelkezik, mint Böde és Hottó. Egyrészt, a lakosságszám, hiszen a három település közül Babosdöbrétén él a legtöbb lakos, megközelítőleg 200-200 fővel többen élnek itt, mint a másik két településen. Másrészt, hogy Babosdöbréte Község Önkormányzata gesztora egy csatorna beruházásnak. A csatornamű társulat megszűnt és az addig oda könyvelt pénzeket Babosdöbréte Község Önkormányzatának költségvetése tartalmazza. Természetesen az ide befolyó bevételek nagyrészt kifizetésre is kerülnek, elsősorban a ZALAVÍZ Zrt. felé. Babosdöbrétén a költségvetésben szerepel még pályázaton elnyert pénzt is 13 millió sportpálya építésre. Ez is növeli a költségvetés főösszegét.

⁷⁹ Indokolás Babosdöbréte, Böde és Hottó 2015. évi költségvetéséhez

⁸⁰ Babosdöbréte, Böde és Hottó 1/2015. (II.28.) önkormányzati rendelete a 2015. évi költségvetésről

Ezen bevételi összegek a három település tekintetében viszonylag nagy eltérésekkel oszlik meg. Az egyes bevételek összegeinek alakulása között a községek helyzetét tekintve jelentős eltérések figyelhetőek meg. Ezen kimagasló különbségeket szeretném a továbbiakban bemutatni és kifejteni.

5.4.1. Működési célú támogatások államháztartáson belülről⁸¹

Ezen rovaton szerepelnek az önkormányzatok működési támogatásai. Az összes jogcím közötti felhasználású, a támogatás terhére csakis az adott feladat ellátásával kapcsolatos kiadások számolhatók el. Az előző évhez képest néhány kisebb változás történt a jogcímeiben és az igénybevételi szabályokban.

Tovább szigorodott a beszámítás rendszere, bővült a bevont tételek köre, az általános településüzemeltetéshez és működéshez kapcsolódó jogcímeiken kívül a lakott területtel (csak Babosdöbréte és Hottó érintett) kapcsolatos feladatok támogatása is beszámításra került, továbbá a számított bevétel a 2013. évi iparűzési adóalap 0,5 %-ról 0,55 %-ra nőtt, amelyet tovább differenciálnak az egy lakosra jutó adóerő-képesség szerint.

A települési önkormányzatok gyermekjóléti, szociális és gyermekétkeztetési feladatainak támogatásánál új jogcím „Pénzbeli szociális ellátások kiegészítése”, ezen belül az egyes jövedelempótló támogatásoknál van lehetőség a kifizetett összegek bizonyos %-os mértékű utólagos kérelmére. Mint azt már dolgozatomban korábbi részében említettem, az önkormányzatoknál jelentősen átalakult a segélyezési rendszer, a jövedelempótló támogatások közül a rendszeres szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás megállapítása, továbbá a folyósítása 2015. március 1-jétől a Járási Hivatalhoz került. Az adósságcsökkentési és a lakásfenntartási támogatást 2015. február végéig lehetett megállapítani és ezek beépültek az önkormányzati segélyezésbe.

Az egy lakosra jutó 32 ezer Ft-ot meghaladó adóerő-képességű települések a „települési önkormányzatok szociális feladatainak egyéb támogatása” jogcímen nyújtott támogatásból nem részesedhetnek, mivel megszűntek a pénzbeli és szociális hozzájárulásokhoz nyújtott támogatások. Így a három település a 2014. évi összeghez képest jelentősen kevesebb állami támogatásban részesült. Az önkormányzatoknak saját forrásaikból kell biztosítaniuk az egyes szociális ellátási formákat.

A beszámításba bevont nyolc jogcímen összesen Babosdöbrétét 8.834 e Ft, Bödét 7.857 e Ft, Hottót pedig 5.882 e Ft illetné meg, azonban a 2013. évi adóalapból számított 0,55 %-os nagyságú, valamint annak 105 %-os után kialakult számított bevétel Babosdöbréte

⁸¹ Indokolás Babosdöbréte, Böde és Hottó 2015. évi költségvetéséhez

esetén 1.325 e Ft, Böde tekintetében 1.964 e Ft, valamint Hottónál 1.194 e Ft, így ezen összegek figyelembe vételével Babosdöbrétének 10.159 e Ft, Bödének 9.821, Hottónak 7.076 e Ft támogatás jár az **általános működési jogcímeihez**. Az előző évben mindhárom település ugyanennyi általános működési támogatásban részesült, mint 2015-ben. Az általános működési jogcímekekhez mindhárom település esetében még a következő tételek társulnak:⁸²

5. ábra: A települések működési célú támogatásainak megoszlása

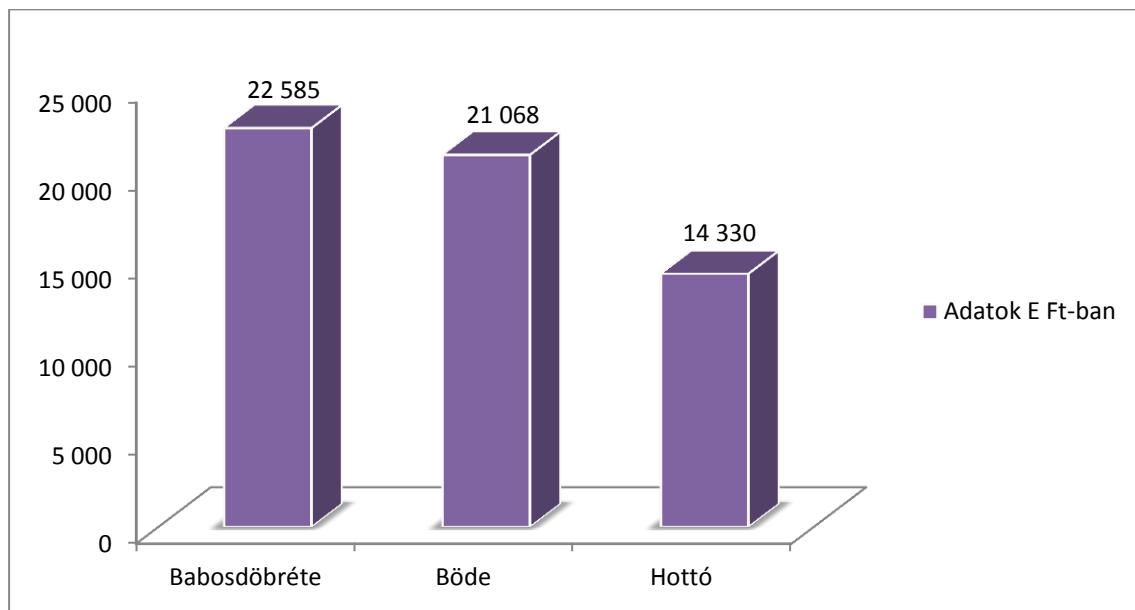
Megnevezés	Babosdöbréte	Böde	Hottó
Általános működési támogatás	10 159	9 821	7 076
Önkormányzati szociális gyermekjóléti és gyermekétkeztetési támogatás	4 446	3 617	3 806
Önkormányzat kulturális támogatása	1200	1200	1200
Egyéb működési célú támogatás Államháztartáson belülről.	6 780	6430	2 248
Összesen:	22 585	21 068	14 330

Forrás: Babosdöbréte, Böde, Hottó 2015. évi költségvetése alapján saját szerkesztés

A könyvtári szolgáltatás támogatása jelentősen nőtt, amely minden faluban 1.200.000 Ft (önkormányzat kulturális támogatása) lett, az előző évi 100-150 ezer Ft-hoz képest. Ezt a támogatást könyvtárra, különböző rendezvényekre lehet felhasználni. Minden támogatás kötött felhasználású, tehát arra lehet felhasználni amire kapják az önkormányzatok. A szociális ellátásokra kapott támogatás emelkedett meg még, körülbelül egy harmadával. Ezen rovatokon szereplő összegekből kapjuk meg a tényleges működési célú támogatások főösszegét a társult önkormányzatok esetében, melyet a következő diagram szemléltet:

⁸² Indokolás Babosdöbréte, Böde és Hottó 2015. évi költségvetéséhez

6. ábra: Működési célú támogatások államháztartáson belülről

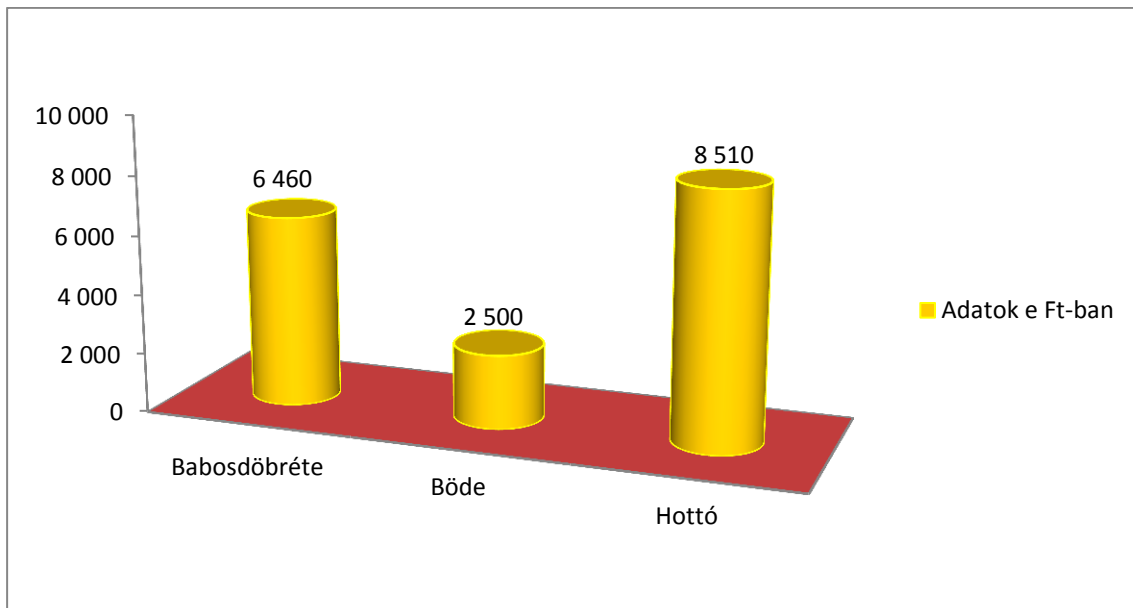
Forrás: Babosdöbréte, Böde, Hottó 2015. évi költségvetése alapján saját szerkesztés

Az önkormányzatok többek között ezen forrásokból látják el kötelező feladataikat, mint például a közvilágítás, zöldterület kezelése, köztemető fenntartása, belvízelvezetés, háziorvosi szolgáltatás, vagy éppen a személyi juttatások kifizetése.

A lakosságszámhoz viszonyítva Böde részesül a legtöbb állami támogatásban, ennek legfőbb oka, hogy a három település közül Böde rendelkezik a legkevesebb saját bevétellel. Ennek másik fő oka az, hogy az iparüzési adó nagyon minimális, Bődében nincs olyan vállalkozó, aki komoly összegű iparüzési adót fizetne. Akik vannak, minimális a bevételük, szemben Hottóval, ahol ott van A TAXBI Tehenészeti Telep, és több millió iparüzési adót fizet, vagy Babosdöbréte, ahol a TOBA-FA Kft, szintén nagy adófizető. Sajnos a gépjárműadó nagy részét átvette az állam, de ahol sok autó van, ott így is marad bevétel. Sajnos nincs bérbe adható ingatlan és ingóság sem, amiből lehetne bérleti díj, tehát saját bevétel Böde számára. Az említett település bevételeinek 70,2 %-át az állami támogatások adják. Ezen mutatószám Babosdöbréte és Hottó esetében lényegesen kevesebb 42,3 és 46,0 %.

5.4.2. Közhatalmi bevételek⁸³

7. ábra Közhatalmi bevételek

Forrás: Babosdöbréte, Böde, Hottó 2015. évi költségvetése alapján saját szerkesztés

A közhatalmi bevételek című rovaton jelennek meg az egyik legfontosabb bevételi forrást jelentő adóbevételek és egyéb közhatalmi bevételek.

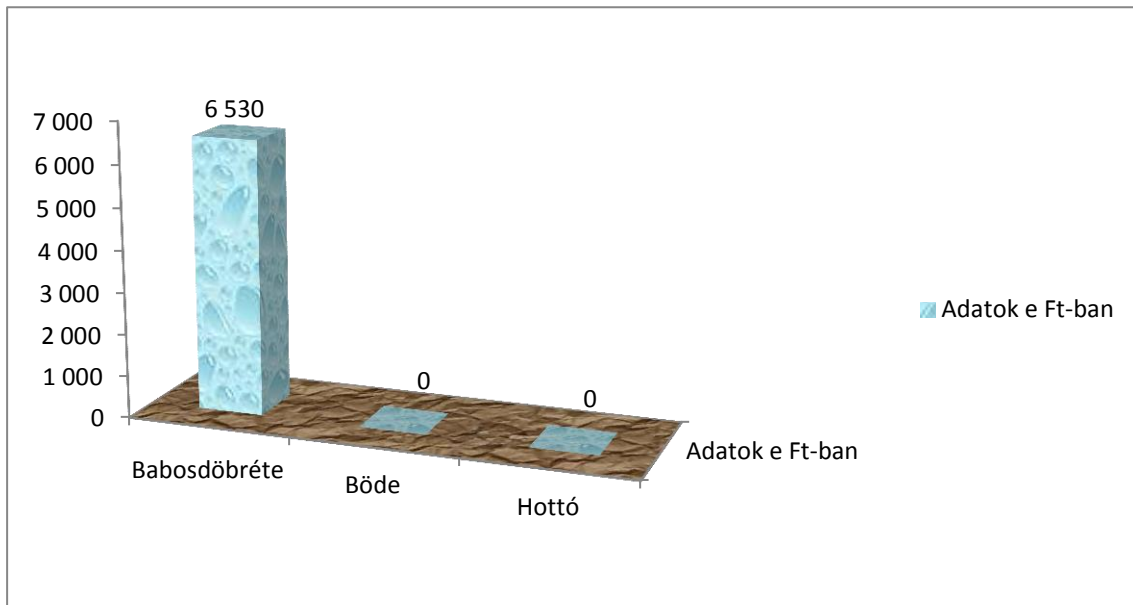
Mindhárom település tekintetében a helyi adók között meghatározó az iparüzési adóbevétel, amelynek tervezett összege 2015-re Babosdöbréte esetében 4.000 e Ft, Bődénél 1.400 e Ft, végül Hottónál 7.000 e Ft. Mint azt már említettem Hottó esetén a kiemelkedő az iparüzési adóbevétel, hiszen több vállalkozás is működik a településen, amelyek milliós nagyságú adót fizetnek. Fontos megemlíteni, hogy a települések a bevételi terv meghatározásánál számításba vették a 2014. évi teljesítési adatokat és adó nyilvántartási rendszerből rendelkezésre álló adatokat. Ugyancsak mindhárom településnél megosztott bevételként szerepelnek a gépjárműadóból származó bevételek, amelynek beszedett összegéből csak 40 % illeti meg az önkormányzatokat. Babosdöbréte, Böde és Hottó bevételei gépjárműadóból 1.300 e Ft, 550 e Ft és 950 e Ft. Talajterhelési díjból mindhárom település esetén minimális a bevétel, még a 100 e Ft-ot sem éri el.

A fennmaradó összeget a vagyoni típusú adók és az egyéb közhatalmi bevételek teszik ki.

⁸³ Indokolás Babosdöbréte, Böde és Hottó 2015. évi költségvetéséhez

5.4.3. Működési bevételek

8. ábra: Működési bevételek

Forrás: Babosdöbréte, Böde, Hottó 2015. évi költségvetése alapján saját szerkesztés

A működési bevételek rovaton Az önkormányzat tulajdonát képező ingatlanok és eszközök hasznosításából származó bevételek, valamint a helyiségek használata után felszámolható bérleti és használati díjak várható bevételeit szerepeltetik.

Mint az jól látható a diagramról, Böde és Hottó esetében nem terveznek az önkormányzatok működési bevételt, Babosdöbréte esetében, pedig az önkormányzat kezelésében lévő szennyvíz használati díjból és ingatlanok bérbeadásából származik a 6.530 e Ft bevétel.⁸⁴

5.4.4. Felhalmozási bevételek⁸⁵

A településeknél megtörtént a **felhalmozási célú bevételek** teljes körű számbavétele is. Babosdöbréte esetén a legnagyobb arányban a felhalmozási célú bevételek szerepelnek a felhalmozási kiadások forrásai között, ezek az elnyert pályázatokhoz kapcsolódnak, egy részük már a 2014. évi költségvetési rendeletben is szerepelt, ezzel párhuzamosan a támogatások egy részének lehívása is 2015. évben fog végbemenni. A település a Zalavíz Zrt. által a vagyonkezelésbe adott víziközmű után fizetendő fejlesztési díjat a közművekkel kapcsolatos felhalmozási kiadásokra fordítja. Babosdöbrétén az ingatlanértékesítésből származó bevétel évek óta minimális, ami a fizetőképes kereslet

⁸⁴ Indokolás Babosdöbréte, Böde és Hottó 2015. évi költségvetéséhez

⁸⁵ Indokolás Babosdöbréte, Böde és Hottó 2015. évi költségvetéséhez

hiányával és azzal magyarázható, hogy az önkormányzat nem kíván ingatlanokat értékesíteni.

Jelentős összeget képviselnek a 2014. évről áthúzódó felújítási célok és feladatok, amelyek megvalósulásához a konszolidációban nem részesült önkormányzatok támogatása szolgál fedezetül.

Böde esetén is megtörtént a felhalmozási célú bevételek teljes körű számbavétele, amelyek tervezését a vis maior támogatás indokolt. Ezen község esetén is elenyésző az ingatlanértékesítésből származó bevétel.

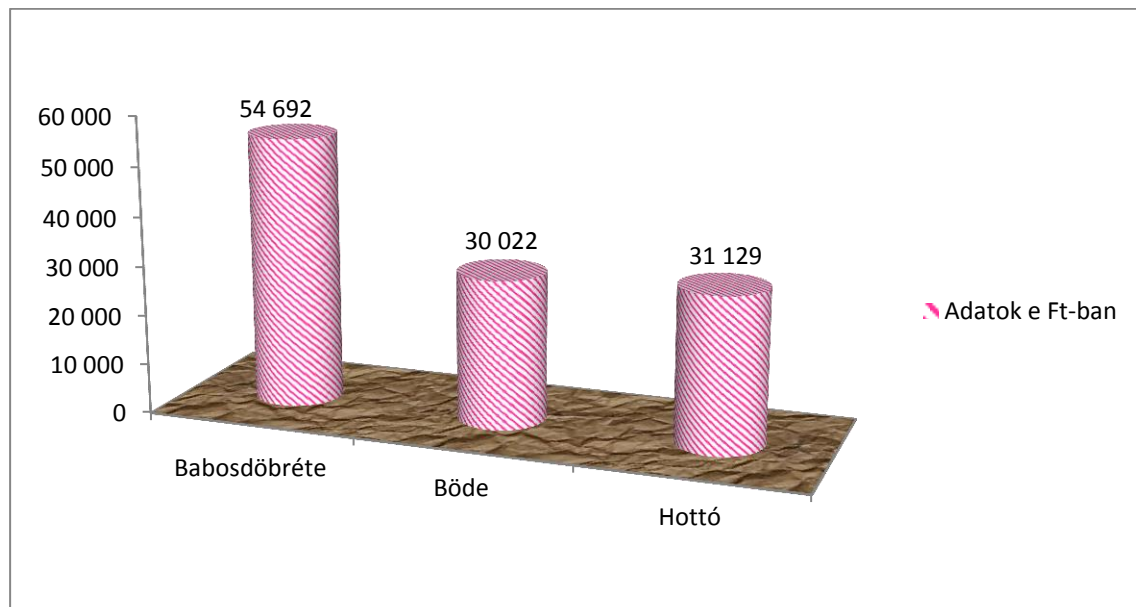
Hottó esetében is megtörtént a felhalmozási bevételek számbavétele és itt is nagyon kevés bevétel keletkezik ingatlanértékesítésből.

A felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről című rovaton azon támogatásokat kell szerepeltetni, amelyek az önkormányzatok pályázatok útján nyertek el és amelyek teljes egészében, vagy az önerővel együtt biztosítják az egyes felújítások és beruházások forrását.⁸⁶

5.5. Kiadások⁸⁷

Babosdöbréte, Böde és Hottó 2015. évi költségvetésének kiadási főösszegeit mutatja a diagram:

9. ábra: Babosdöbréte, Böde, Hottó 2015. évi kiadásai

Forrás: Babosdöbréte, Böde, Hottó 2015. évi költségvetése alapján saját szerkesztés

Babosdöbréte község 2015. évi költségvetésének kiadási főösszege: 54.692 e Ft.

⁸⁶ Indokolás Babosdöbréte, Böde és Hottó 2015. évi költségvetéséhez

⁸⁷ Indokolás Babosdöbréte, Böde és Hottó 2015. évi költségvetéséhez

Böde község 2015. évi költségvetésének kiadási főösszege: 30.022 e Ft.

Hottó község 2015. évi költségvetésének kiadási főösszege: 31.129 e Ft.

Az igazgatási és szociális feladatoknál tapasztalati adatok alapján tervezték az előirányzatokat a meglévő ellátási formákhoz igazodóan. Azon jogcímek esetében, amihez állami támogatás is kapcsolódik leigényelhető állami támogatások is megtervezésre kerültek a saját forrás összegén felül. A segélyezési rendszer 2015-től jelentősen átalakult. A megszűnő jogcímekbe épültek be az önkormányzati segélyezésbe.

A településüzemeltetési feladatok kapcsán nem történtek változások az előző évekhez képest. Ezen a jogcímen elsősorban az üzemeltetési feladatokon túl a felújítással és az üzemeltetéssel összefüggő kisebb fejlesztési feladatok szerepelnek. Az önkormányzati képviselők által tett javaslatok alapján az arányos településfejlesztést szolgáló felújítási, illetve fejlesztési feladatokat is tartalmazzák az itt megtervezett feladatok.

A beruházások többségét a településépítészeti feladatok körében szerepeltetik. A kiadások jellege szerint a parkokkal, játszóterekkel, utakkal, szennyvízzel, ivóvízzel és csapadékvíz elvezetéssel kapcsolatos munkákat csoportosítva mutatják ki az önkormányzatok.

Többek között a helyiséggazdálkodás kiadásaira, az önkormányzati ingatlanok kezelésével kapcsolatos feladatokra tartalmazznak előirányzatokat a vagyonkezelési feladatok működési kiadásai.⁸⁸

10. ábra: Babosdöbréte, Böde, Hottó kiadásainak megoszlása

Megnevezés	Babosdöbréte		Böde		Hottó	
	Kiadások összege e Ft-ban	Összetétel aránya %-ban	Kiadások összege e Ft-ban	Összetétel aránya %-ban	Kiadások összege e Ft-ban	Összetétel aránya %-ban
Személyi juttatások	10.892	20,0	8.615	28,7	6.089	19,6
Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	2.960	5,4	2.338	7,8	1.739	5,6
Dologi kiadások	9.812	18,0	7.780	25,9	9.913	31,8
Ellátókkal pénzbeli juttatásai	1.970	3,6	1.240	4,1	1.339	4,3

⁸⁸ Indokolás Babosdöbréte, Böde és Hottó 2015. évi költségvetéséhez

Egyéb működési célú kiadások	3.370	6,1	1.718	5,7	1.837	5,9
Beruházások	19.688	36,0	0	0	0	0
Felújítások	6.000	10,9	8.331	27,8	10.212	32,8
Kiadások összesen:	54.692	100,0	30.022	100,0	31.129	100,0

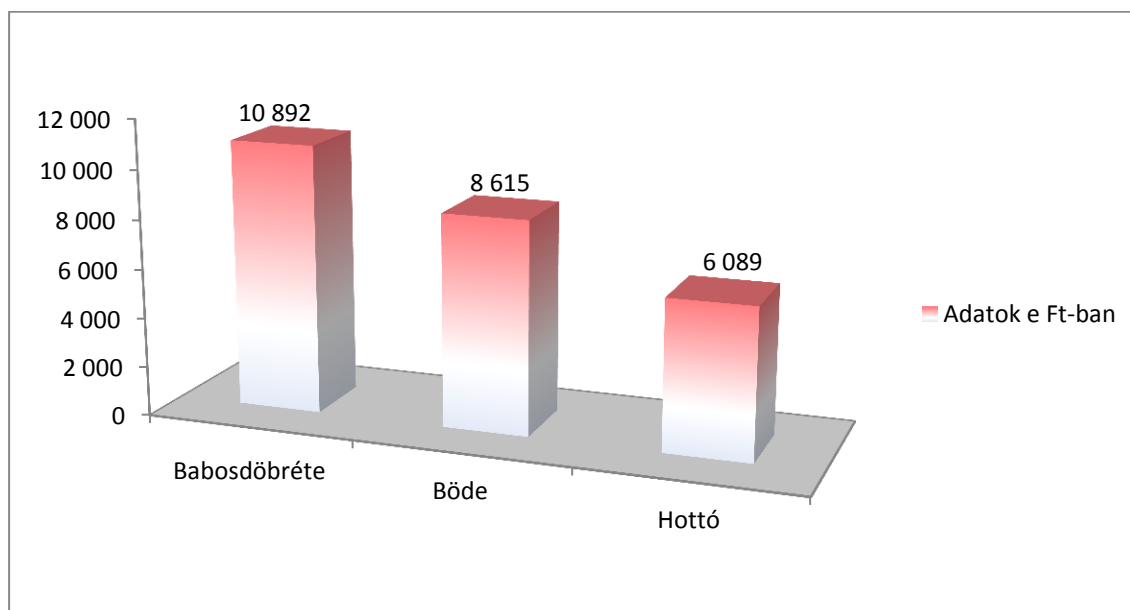
Forrás: Babosdöbréte, Böde, Hottó 2015. évi költségvetésének indokolása alapján saját szerkesztés

A dologi kiadásoknál tartják nyilván a közüzemi díjakat, valamint a karbantartásokra, irodaszerekre szánt összegeket.

A beruházási és felújítási kiadások forrását részben a pályázatokon elnyert pénzeszközök igénybevételeből és a maradványok igénybevételeből tervezték az önkormányzatok. A kis értékű tárgyi eszközöket is a beruházások között kell szerepeltetni a számviteli változtatások miatt, ezért szinte minden költségvetési szerv minimális összegű beruházási előirányzatot tervezett.⁸⁹

5.5.1. Személyi juttatások⁹⁰

11. ábra: Személyi juttatások

Forrás: Babosdöbréte, Böde, Hottó 2015. évi költségvetése alapján saját szerkesztés

Babosdöbréte, Böde, Hottó esetén a személyi juttatások 10.892 e Ft-ot, 8.615 e Ft-ot valamint 6.089 e Ft-ot tesznek ki.

A személyi juttatások közé sorolandók a törvény szerinti illetmények, béren kívüli juttatások, a választott tisztségviselők juttatásait, valamint a nem saját foglalkoztatottak juttatásai.

⁸⁹ Indokolás Babosdöbréte, Böde és Hottó 2015. évi költségvetéséhez

⁹⁰ Babosdöbréte, Böde és Hottó 1/2015. (II.28.) önkormányzati rendelete a 2015. évi költségvetésről

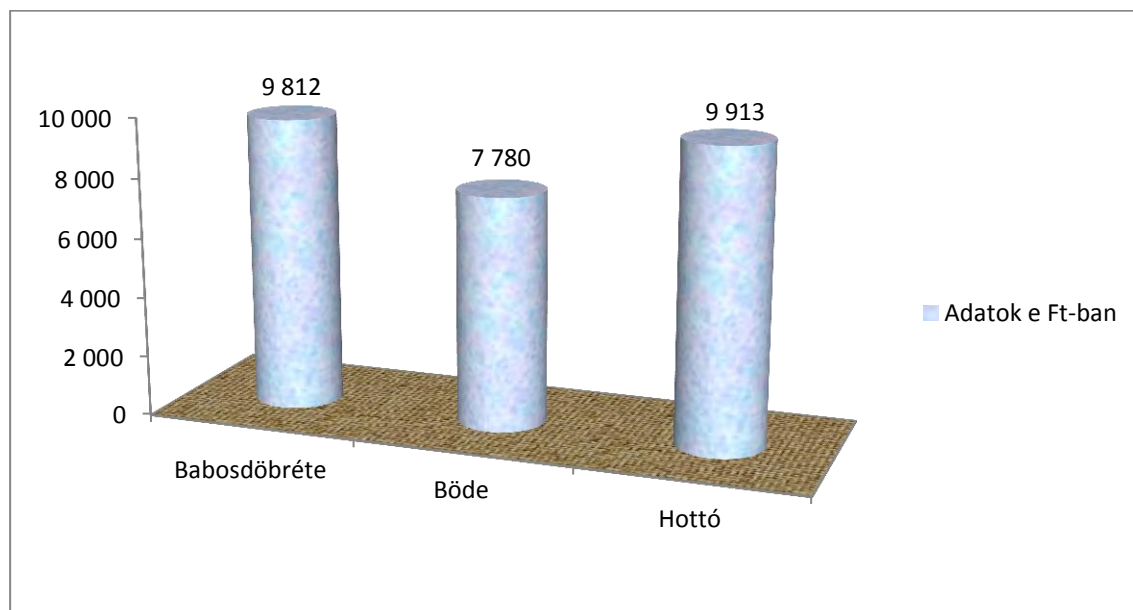
Mindhárom településen 1-1 falugondnok végez munkát, a közmunkaprogram keretében foglalkoztatottak illetményei teszik ki nagyrészt a személyi juttatások körét.

A közmunkaprogramban Babosdöbrétén és Bödében átlagos 6-6 főt foglalkoztat az önkormányzat, míg Hottónál ez a létszám 2 fő, ezért itt a legkevesebb a személyi juttatások mértéke. A falugondnokok juttatásai között minimális az eltérés, valamint még megemlíteném a választott tisztségviselők bérének alakulását, ami Böde tekintetében a legalacsonyabb.⁹¹

5.5.2. Dologi kiadások⁹²

Itt tartják nyilván a települések többek között a szakmai és üzemeltetési anyagokat, a kommunikációs szolgáltatásokat, a közüzemi díjakat, karbantartási, kisjavítási munkálatokat, a működési célú általános forgalmi adót (továbbiakban: ÁFA), valamint fontos megemlíteni a szolgáltatási díjakat.

12. ábra: Dologi kiadások

Forrás: Babosdöbréte, Böde, Hottó 2015. évi költségvetése alapján saját szerkesztés

A három település készletbeszerzései között minimális az eltérés 2000 e Ft körüli összegek. A kommunikációs szolgáltatások mértéke Babosdöbréte tekintetében a legmagasabb, de ez az összeg is csak 300 e Ft.

A közüzemi díjak okozta terhek a községeknél kevéssel haladják meg az 1 millió Ft-ot. Bérleti és lízing díjak egyik település vonatkozásában sem merülnek fel.

⁹¹ Babosdöbréte, Böde és Hottó 1/2015. (II.28.) önkormányzati rendelete a 2015. évi költségvetésről

⁹² Babosdöbréte, Böde és Hottó 1/2015. (II.28.) önkormányzati rendelete a 2015. évi költségvetésről

A karbantartási és kisjavítási szolgáltatások Babosdöbréte, Böde és Hottó tükrében 660 e Ft, 510 e Ft, 810 e Ft terhet róla várhatóan a 2015-ös évben a települések vállára.

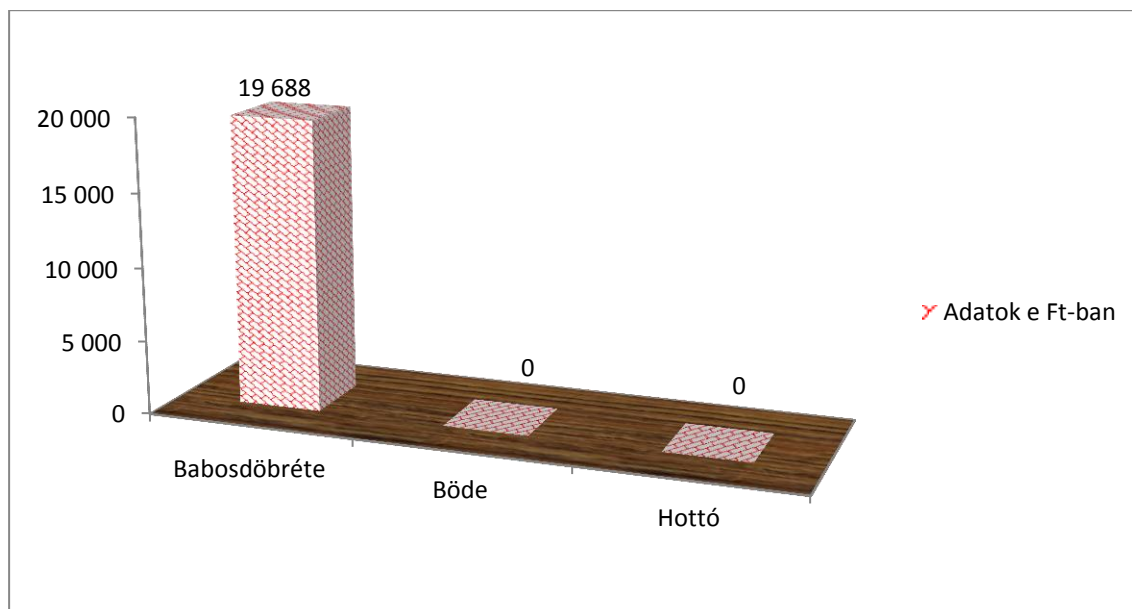
A 2015. évi költségvetésből jól látható, hogy a települések dologi kiadásainak legnagyobb arányát a szolgáltatási kiadások teszik ki. Ezek az arányok Babosdöbréte, Böde és Hottó viszonylatában 55,9 %, 50,1 % és 54,1 %.

Végül a dologi kiadások között megemlíteném a működési célú ÁFÁ-t, amely Böde tekintetében a legalacsonyabb, 1.743 e Ft, a másik két településnél ezen összegek minimálisan haladják meg a 2.000 e Ft-ot.⁹³

5.5.3. Beruházások⁹⁴

Kizárólag Babosdöbrétén tervezik beruházások megvalósítását.

13. ábra: Beruházások

Forrás: Babosdöbréte, Böde, Hottó 2015. évi költségvetése alapján saját szerkesztés

Ezen összeget ingatlan beszerzésére, valamint az ebből származó beruházási célú ÁFÁ-ra fordítja az önkormányzat.

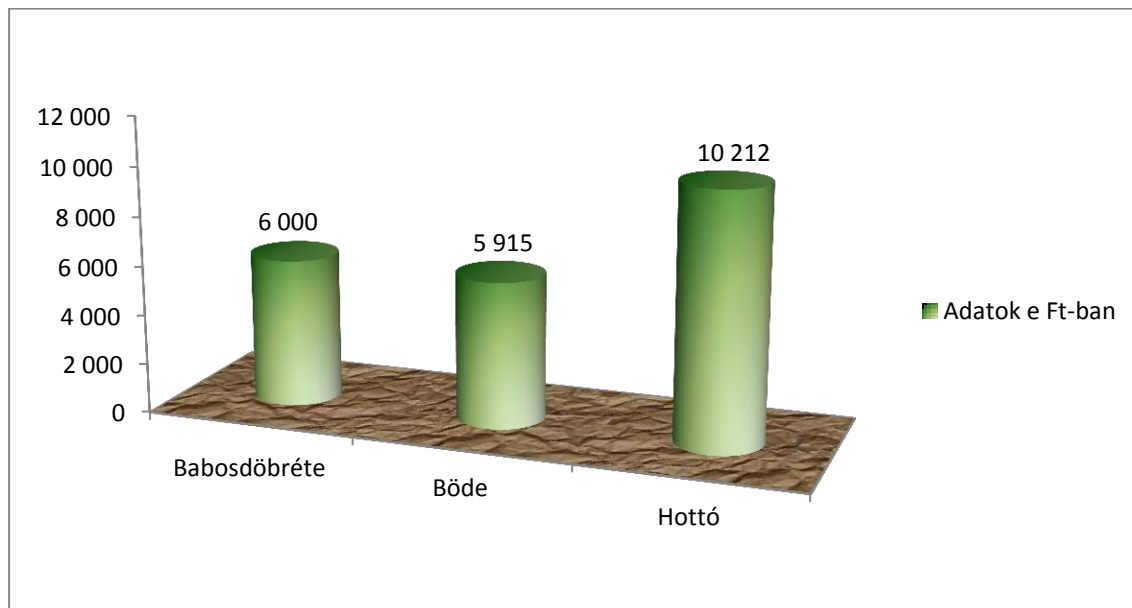
Babosdöbrétén egy 13 millió forintos beruházás keretében gumi borítású pálya épül, ami alkalmas lesz focizásra, teniszezésre, kézilabdázásra, a fennmaradó összeget pedig a belvízelvezetésre fordítja az önkormányzat.

⁹³ Babosdöbréte, Böde és Hottó 1/2015. (II.28.) önkormányzati rendelete a 2015. évi költségvetésről

⁹⁴ Babosdöbréte, Böde és Hottó 1/2015. (II.28.) önkormányzati rendelete a 2015. évi költségvetésről

5.5.4. Felújítások⁹⁵

14. ábra: Felújítások

Forrás: Babosdöbréte, Böde, Hottó 2015. évi költségvetése alapján saját szerkesztés

Mindhárom település ingatlanokat és egyéb kisebb elemeket kíván felújítani ezen összegekből, valamint az ezzel járó felújítási célú ÁFÁ-t kell megfizetniük.

Babosdöbréten a régi kastély épületét kívánják felújítani, utak javítása, valamint Rámban a régi iskola épületét. Rám és Kőkényesmindszent is Babosdöbrétéhez tartozik.

Bödében a tervek között szerepel a faluház kifestése, kisebb javítások, valamint utak karbantartása és temető kerítésének kijavítása.

Hottón is tervezik az utak javítását, a faluház előtti tér lejárólapozását, valamint a két temető kapujának kicserélését.

6. Szociális ellátások a három település viszonylatában⁹⁶

Mint azt már említettem dolgozatomban korábbi szakaszában 2015-től új segélyezési rendszert vezetett be a Kormány. A továbbiakban ezt a segélyezési rendszert mutatom be Babosdöbréte, Böde és Hottó viszonylatában.

Az önkormányzatok rendeletében és a szociális törvényben meghatározott szabályok alapján a jogosult részére jövedelme pótlására, kiegészítésére természetbeni és pénzbeli szociális ellátásokra való jogosultság állapítható meg. Települési támogatás állapítható meg szociális pénzbeli ellátásként a szociális törvényben meghatározott keretszabályok figyelembevételével és a rendeletben meghatározott feltételek alapján.

⁹⁵ Babosdöbréte, Böde és Hottó 1/2015. (II.28.) önkormányzati rendelete a 2015. évi költségvetésről

⁹⁶ Babosdöbréte, Böde, Hottó Község Önkormányzati Képviselő-testületének 2/2015. (II.28.) önkormányzati rendelete a szociális igazgatás és szociális ellátások helyi szabályairól alapján

Szociális természetbeni ellátásként köztemetési támogatás nyújtható.

Természetbeni ellátás formájában is nyújthatók a hatáskör gyakorlására jogosult döntése alapján pénzbeli ellátások:

- települési támogatás
- lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó felhalmozók támogatása, amit települési támogatás keretében állapítottak meg.

Rendszeres támogatás esetén a pénzbeli ellátások folyósítására utólag, minden hónap 5. napjáig kerül sor, egyéb esetben a jogerőre emelkedést követő 5 munkanapon belül kerül sor a folyósításra. A kifizetéseket postai úton, folyószámlára utalás módján, vagy pedig pénztári kifizetéssel kell eszközölni.

A települési támogatás keretében nyújtható támogatás:

- a) rendkívüli támogatás,
- b) gyógyszerkiadáshoz nyújtott támogatás,
- c) temetési költségek viseléséhez folyósított támogatás,
- d) lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozók támogatása.

a) Rendkívüli települési támogatás

A polgármester, a képviselő-testület által átruházott hatáskörben rendkívüli települési támogatást állapíthat meg, annak a személynek, aki létfenntartását veszélyeztető helyzetbe került, ezenfelül tartósan, vagy időszakosan létfenntartási gondokkal küzdő személy. Támogatásban részesülő személy lehet, akinek családjában:

- ✓ előre nem látható jelentős többletkiadás várható vagy keletkezett váratlan esemény, vagy egyéb rendkívüli ok miatt,
- ✓ az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg egyedül élő esetén a nyugdíjminimum 200 %-át, egyéb esetben pedig 150 %-át.

Ezen értékhatároktól különösen indokolt esetben a nyugdíjminimum összegének 50 %-ával el lehet térni.

Különösen indokolt eset az az élethelyzet, amikor az igénylő egyedül él, 70 éven felüli, elemi kár érte, vagy balesetet szenvedett, illetve egy hónapot meghaladó táppénzes állományban van betegsége miatt.

További különösen indokolt eset az az élethelyzet, amikor a szülő (törvényes képviselő) az iskoláztatás,⁹⁷

⁹⁷ Babosdöbréte, Böde, Hottó Község Önkormányzati Képviselő-testületének 2/2015. (II.28.) önkormányzati rendelete a szociális igazgatás és szociális ellátások helyi szabályairól alapján

válsághelyzetben lévő állapotos anyaként gyermekének megtartásával kapcsolatos, a gyermek befogadásához nélkülözhetetlen, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartás, valamint ha a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kellő költségeire tekintettel szorul támogatásra.

A települési támogatás iránti kérelmet formanyomtatványon kell benyújtani.

b) Gyógyszerkiadáshoz nyújtott települési támogatás

Azon szociális rászoruló személy számára állapítható meg ezen támogatás, aki együttesen megfelel a következő kritériumoknak:

- ✓ a kérelmező családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg egyedülálló esetében a nyugdíjminimum 200 %-át, kétfős család tekintetében a 175 %-át, három, vagy több főből álló család esetében a 150 %-át,
 - ✓ három hónapon keresztül a havi rendszeres gyógyító ellátás havonta eléri a 10 e Ft-ot, vagy a 15 e Ft-ot,
- feltéve, ha a személy vagyonnyilatkozata alapján nem rendelkezik vagyonnal.

Ezen támogatásra való jogosultság megállapítható időtartama 1 év.

c) Temetési költségek viseléséhez nyújtott települési támogatás

Az elhunyt személy eltemettetésének költségeihez való hozzájárulásként annak adható ilyen jellegű támogatás, akinek a családjában az egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg:

- egyedülálló tekintetében az öregségi nyugdíjminimum 250 %-át,
 - minden más esetben a mindenkori nyugdíjminimum 200 %-át,
- feltéve, ha vagyonnyilatkozata alapján vagyonnal nem rendelkezik.

Indokolt esetben előre is adható a temetési költségek hozzájárulásához szolgáló támogatás. A támogatás maximális összege 20.000 Ft

d) Lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozók települési támogatása

Települési támogatás állapítható meg annak a szociálisan rászoruló egyénnek, akit érint már az előbb említett különösen indokolt esetek egyike.

Ezen támogatás esetében is formanyomtatvány benyújtásával lehet a támogatást igényelni.⁹⁸

⁹⁸ Babosdöbréte, Böde, Hottó Község Önkormányzati Képviselő-testületének 2/2015. (II.28.) önkormányzati rendelete a szociális igazgatás és szociális ellátások helyi szabályairól alapján

A támogatás mértékének felső határa 50.000 Ft. A támogatás természetben nyújtandó támogatásként folyósítható.

Személyes gondoskodást nyújtó ellátások

Az önkormányzatok által nyújtott személyes gondoskodást nyújtó ellátások:

- a) falugondnoki ellátás,
- b) étkeztetés,
- c) házi segítségnyújtás,
- d) családsegítés,

Utóbbi három alapszolgáltatások biztosítását a Támasz Alapszolgáltatási Intézmény biztosítja. A falugondnoki ellátásról az önkormányzatok külön szakmai programmal és szervezeti és Működési Szabályzattal rendelkeznek.⁹⁹

7. Interjú Babosdöbréte és Böde Polgármesterével

Lehetőségem volt a három választott település polgármesterei közül Babosdöbréte és Böde első emberével beszélgetni, mivel 2015. tavaszán Hottó polgármestere lemondott címéről és teendőit ideiglenesen az alpolgármester látja el másodállásban.

Az interjúk készítésére 2015. április 24-én a délelőtti órákban került sor, a Zalaszentgyörgyi Közös Önkormányzati Hivatal Babosdöbrétei Kirendeltségén Kaczor Tamással, valamint Böde faluházában Ujj Tiborral. Mindkét úriember készséggel állt rendelkezésemre, minden kérdést illetően kimerítő választ kaptam.

Kaczor Tamás, Babosdöbréte polgármestere, illetve Ujj Tibor, Böde polgármestere is 2010. óta tölti be a polgármesteri posztot. Kaczor Tamás elmondta, hogy nehézségekkel kellett megküzdenie mandátumának kezdetén, mivel nem volt túl jó helyzetben az önkormányzat, de mára sikerült optimalizálni a költségvetést a bevételek és kiadások tekintetében, mindenre tudnak pénzt fordítani, amire szükséges.

Arra a kérdésekre, hogy mi motiválta őket, hogy elinduljanak a 2010-es választásokon, egybehangzóan azt a választ kaptam, hogy a települések nem voltak kedvező anyagi helyzetben. Kaczor Tamást a helyi lakosság kereste meg, hogy induljon a választásokon, Ujj Tibor, pedig megelőzően két cikluson keresztül az alpolgármesteri posztot töltötte be Bődén.

⁹⁹ Babosdöbréte, Böde, Hottó Község Önkormányzati Képviselő-testületének 2/2015. (II.28.) önkormányzati rendelete a szociális igazgatás és szociális ellátások helyi szabályairól alapján

Babosdöbréte polgármestere 2010-2014 között tiszteletdíjasként látta el teendőit, majd a második ciklustól kezdődően főállású polgármesterré vált. Böden Ujj Tibor tiszteletdíjasként látja el feladatait.

A legtöbb esetben szociális problémáikkal keresik fel a polgármestereket a települések lakói, lehetőségeihez mérten a községek támogatják a lakókat, Kaczor Tamás azt említette meg, hogy télen tűzifát biztosítanak a rászorulóknak számára, a már említett települési támogatások mellett.

A településeken közmunkaprogram keretében mindkét településen 6-6 főt foglalkoztatnak, Hottó esetében az a létszám 2 fő. A települések a Munkaügyi Központtal együtt próbálnak segíteni a rászorulókon. Azon személyeket foglalkoztathatnak közmunkaprogram keretében, akik foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülnek, valamint a regisztrált munkanélküliek. Ott jártamkor is Böde határában két közmunkás tevékenykedett.

Megkérdeztem a polgármestereket, hogy hogyan látják, az ő településük milyen előnyökkel, esetleg hátrányokkal rendelkezik a másik két község viszonylatában. Mindketten kiemelték, hogy a három település közül az van a legjobb helyzetben, ahol több vállalkozás van. Ebben a sorban Hottó áll az élen, hiszen ott, mint már említettem nagyon magas az iparüzési adóbevétel a vállalkozásoknak köszönhetően, aztán Babosdöbréte következik, ahol egy nagyobb iparüzési adófizető vállalat van a TOBA-FA Kft. és végül a legrosszabb helyzetben e tekintetben Böde van.

Következő kérdéskörben a társulás intézményéről kérdeztem az urakat, a társulással keletkezett pozitív és negatív hatásokról. A közös hivatal létrehozása előtt Babosdöbréte, Böde és Hottó tartott fenn közös hivatalt, Babosdöbréte központtal, azonban a törvényi változások miatt kellett csatlakozniuk a jelenlegi hivatalba. A közös hivatal létrehozását követő pár év az új dolgok megszokásáról, új kollégák megismeréséről szólt, tehát kellett pár év a településeknek, míg úgymond megszokták ezt az újonnan fennálló helyzetet. Babosdöbréte polgármestere úgy vélekedett, hogy összességében jót tett a településnek a társulás, míg Böde polgármestere így fogalmazott: *„mi nagyon jól megvoltunk hármásban is”*. Azért Babosdöbrétén hozták létre a kirendeltséget, mivel előzőleg is itt volt a központ, jól tud együttműködni a három település egymással, tehát mondhatjuk, hogy összeszokott a három település.

Mindekét polgármester ugyanazon a véleményen volt azzal kapcsolatban, hogy az állami támogatások nem fedezik a kiadásait. A legtöbb normatívát saját bevételükből kell kipótolniuk az önkormányzatoknak. Kaczor Tamás jól összefoglalta, mi is az

alapvető probléma: „Az állami támogatások egyre kevesebbek és gyakorlatilag az önkormányzatokat ösztönzik, hogy bevételt adó formájában szedjenek.” Egybehangzó véleményen van a két vezető azzal kapcsolatban, hogy felújítások megvalósítására kapott központi támogatások mértéke a legkisebb ahhoz képest, amennyire szükségük lenne. Többek között az útfelújítást és a közvilágítás korszerűsítését említették a polgármesterek. A közvilágítás korszerűsítésével csökkenteni lehetne a települések közüzemi kiadásait, azonban a korszerűsítéshez jelentős források szükségesek. Ha pályázat útján kívánják megvalósítani ezt a beruházást, ahhoz is önerő szükséges, amire nem kapnak a települések támogatást az államtól, tehát saját bevételeikből kell fedezni. Hatalmas problémát jelent az is, hogy a lakosságszám arányában kapják a települések a támogatásokat, pedig a közigazgatási terület jóval nagyobb annál, mint ahol a lakosság él. Például a zöldterületeket is karban kell tartani. Ujj Tibor említette, hogy éves szinten a település 790 ezer Ft-ot kap az államtól útfelújításra. Ez rettentően kevés, csak a kátyúk javítására is 1 millió Ft+ÁFÁ-s ajánlatot kapott a település, de van olyan út Bődében, ami annyira rossz állapotban van, hogy a szakértő azt állapította, hogy azt már kátyúzni sem érdemes, újra kellene aszfaltozni az egész nyomtávot. „Pillanatnyilag 100 milliós nagyságrend kellene itt utakra.” Így fogalmazott Ujj Tibor.

A településeken a helyi adók közül a gépjármű adót, a kommunális adót és az iparüzési adót szedik be az önkormányzatok.

A településeken megvalósult beruházásokról is érdeklődtem a beszélgetések folyamán. Babosdöbrétén játszótér épült, parkoló a temetőnél, felújításra került a régi iskolának az épülete, ami most a kirendeltségnek ad otthont, valamint egy közösségi tér is egyben. Utcanév táblák kerültek ki a településen. A tervek szerint idén tavasszal elindul egy multifunkcionális sportpálya létesítése a településen, itt tudnak majd a falu lakói focizni, kosarazni, teniszezni, tengózni, sőt akár röplabdázni is lesz alkalmuk az odalátogatóknak. Ez egy 17 millió Ft-os beruházás, amelyet a belügyminisztériumtól nyert a település pályázati úton, amely a tervek szerint nyáron átadásra is kerül. A buszmegállókat is szeretné átalakítani az önkormányzat, valamint a hegyi utak helyretételét is célul tűzte ki a község.

Ezen beruházásokat pályázaton elnyert forrásokból kívánják megvalósítani. Önerőből csak kisebb beruházásokat, legfeljebb 500 e Ft-ig terjedőeket tud megvalósítani az önkormányzat.

Válaszát így összegezte Babosdöbréte polgármestere: „Pályázati úton lehet szerintem ma a kistelepüléseknek bármit fejlődni.” Ezen kijelentés teljesen helytálló, hiszen a

kistelepülések nem rendelkeznek akkora saját bevételekkel, hogy azokból nagyobb fejlesztéseket tudjanak megvalósítani.

Bödének jelenleg van egy vis maioros pályázata, amiből a település 1,7 millió Ft támogatásra számíthat, ami kiegészítve 3,5-4 millió Ft-ot jelent. Ezen összeget útfelújításokra szánja az önkormányzat.

A faluház szomszédságában épül egy futballpálya, mivel a jelenlegi magánkézben van és a bérleti díjat már nem tudná fizetni a település, azért pályáztak egy új focipálya létesítésére, sikeresen. Ez a sportkör beruházása, de az önkormányzat is támogatja, az új létesítménynek helyt adó területet az önkormányzat vásárolta meg, ami körülbelül 500 e Ft-os költséget jelentett az önkormányzatnak.

Ezen felül a mezei utak javítását tervezik megvalósítani, akárcsak Babosdöbrétén.

Mindkét település terve között szerepel egy új falubusz beszerzése. Szintén pályázati úton szeretnék ezt megvalósítani. Az önkormányzatok az önrészt, ami a falubusz ÁFÁ-ját jelenti a régi jármű eladásából kívánják fedezni.

Végezetül a jelenlegi pályázati rendszerről kérdeztem Kacor Tamást és Ujj Tibort. Azonos véleményt alkottak ezen témában, miszerint a jelenlegi rendszer túl bonyolult és hosszadalmas eljárás.

A pályázatok elbírálása is hosszadalmas procedúra, akár eltarthat egy évig is. Egy év elteltével akár a korábbi árajánlatok is változhatnak, tehát lehetséges, hogy a kivitelező egy év elteltével drágábban tudja csak megvalósítani a beruházást. Az önkormányzat pedig a régi árajánlaton szereplő összeget kapja meg, ha elnyeri rá a forrást. A számla benyújtását követően van, hogy fél évet kell várnia az önkormányzatoknak, hogy megkapják az összeget.

Ujj Tibor még azt említette meg a pályázati rendszert illetően, hogy sok felesleges elszámolást kérnek és a forrással történő elszámolás is bonyolult.

Ezen két beszélgetés nagyban segített dolgozatom elkészítésében, az addig kérdésesnek tűnt témákban megfelelő tájékoztatást kaptam.

8.Összefoglalás

A rendszerváltást követően, az önkormányzatiság kialakulását jelentette az 1990. évi LXV. törvény megalkotása, amivel az addigi tanácsrendszer megszűnt és helyébe az önkormányzatok léptek. Az új törvény, az önkormányzatok feladatait is nevesítette, amelyek nagyrészt megegyeztek a mai önkormányzatok által ellátandó feladatokkal:

csatornahálózat kiépítése, köztemető üzemeltetése, településtisztaság, közutak fenntartása, óvodai ellátás, közösségi terek kialakítása.

Már a XIX. században a községekről szóló törvény helyenként kötelezően előírta a társulások létrehozását. A II. világháborút követően többségében egy körjegyzőséghez 2-3 község tartozott. Az egyes tanácstörvények, konkrét kritériumok határoztak meg a társulások létrehozására, ilyen volt többek között az első tanácstörvényben, hogy az 500 fő alatti települések közös tanácsot kell alapítaniuk. Tehát a társulások, nem az önkormányzati rendszerrel alakult ki, hanem jóval messzebb kell visszatekintetünk. A korábbi államvezetés is jobbnak látta, hogy a kisebb települések együttműködjenek, hiszen, így könnyebb volt a fennmaradásuk, gazdálkodásuk.

Az Möt. rendelkezései alapján társulást alkotó települések lélekszámának el kell érnie a 2000 főt. Babosdöbréte, Böde és Hottó esetében meg kell említeni, hogy 2011-ig a Teskándi önkormányzathoz tartoztak, azonban 2011-ben úgy döntött ez a három település, hogy kiválnak, és megalapítják a saját körjegyzőségüket, hiszen mindig is jó viszonyt ápolt egymással a három említett település. A törvényi változások miatt, azonban társulniuk kellett más településekkel és így csatlakoztak a Zalaszentgyörgyi Közös Önkormányzati Hivatalhoz. A társulást követően igény volt egy kirendeltség megalapítására, hiszen Böde, vagy éppen Hottó lakóinak körülbelül 10 km-t kellett volna utazniuk, ha valamilyen ügyüket el szeretnék intézni az önkormányzatnál. Személyes tapasztalom, hogy Babosdöbréte, Böde és Hottó lakói szívesen keresik fel a kirendeltség épületét, ugyan általában anyagi problémák serkentésére várnak segítséget, de ha elmennek az önkormányzathoz biztos találkoznak helybelivel és az ottani dolgozók is ismerősként tekintenek rájuk. Viszont ha nem működne Babosdöbrétén a kirendeltség, Zalaszentgyörgyön kellene ügyeiket elintéznük a lakosoknak, ami több utazást jelentene számukra és ott lehetséges, hogy feszélyezettebben éreznék magukat az idegen környezet miatt.

Kutatásom során szembesültem vele, hogy a kistelepülések, mint Babosdöbréte, Böde és Hottó is bevételeik nagy részét az állami támogatások teszik ki. A három település közül Böde van a legnagyobb hátrányban és egyben a legrosszabb helyzetben is. Ugyanis Bődében nincs olyan nagyságú vállalkozás, amely jelentős iparűzési adót fizetne szemben Babosdöbrétével és Hottóval. Többek között a helyi kisbolt fizet iparűzési adót, amely mértéke csekély. Másrészt Böde rendelkezik a legkevesebb lakossal a három település viszonylatában, ami például a kommunális, vagy a gépjárműadó bevételt tekintve is a sor végén található.

Babosdöbrétén és Hottón vannak olyan vállalkozások, amelyek több milliós iparüzési adót fizetnek, amely az ilyen kis költségvetésű települések számára nagy előnyt jelenthet. Összességében a három település közül az adóbevételek tekintve Hottó van a legkedvezőbb helyzetben, majd őt követi Babosdöbréte és Böde.

Tovább nehezíti a települések helyzetét, hogy Hottó és Böde egyáltalán nem rendelkezik működési bevétellel.

Az állam egyre több forrást von el az önkormányzatoktól, hogy ezzel arra sarkallja őket, hogy növeljék saját bevételeiket, adóemelés formájában, vagy vállalkozás lévő érdekeltségben. Másik lehetőség lehetne véleményem szerint a kistelepülések és elsősorban az általam vizsgált települések számára, ha különböző vállalatokkal meg tudnának állapodni, hogy az adott településen hozzák létre telephelyüket, ehhez tudnának megfelelő területet biztosítani. Ez elsősorban Böde tekintetében lenne fontos, hiszen ott a legminimálisabb az iparüzési adó. Kompromisszumok árán mindkét fél számára előnyös végkimenetel lehetne a dolognak. Arra gondolok elsősorban, hogy a települések például adókedvezményekkel hívhatnák fel a vállalkozások figyelmét magukra. Tehát köthetnének az önkormányzatok az egyes vállalkozásokkal egy megállapodást, hogyha az ő településükön hozza létre telephelyét néhány évig 20-30 %-os adókedvezményt biztosítanak a számára., továbbá felajánlhatná az önkormányzat, hogy évente pár alkalommal a közmunkaprogramban foglalkoztatott személyek besegítenek a telephelyen folyó munkába. Például ez egy mezőgazdasági tevékenységgel foglalkozó vállalkozás tekintetében nagy segítséget jelentene azoknál a munkafolyamatoknál amiket nem gépekkel végeznek el. Ez esetben mindkét fél számára pozitív kimenetelű lehetne a megállapodás, hiszen az önkormányzat tekintetében, ha ad is engedményt az adó mértékéből, neki még így is többletbevétele lesz, amit fejlesztésre tud fordítani, a vállalkozásnak pedig nagy segítség lenne ez a felajánlás, hiszen azt a 20-30 %-ot, amit megspórol szintén fejlesztésre tud fordítani, hiszen egy újonnan elindult vállalkozás, vagy telephely számára is előnyös, ha tevékenysége kezdetén támogatásban részesül annak érdekében, hogy minél eredményesebben működjön.

A kiadások tekintetében a legnagyobb összegeket dologi kiadásokra és felújításokra fordítják az önkormányzatok. A fejlesztésekre jóval több forrásra lenne szükség, hiszen mindig lenne javítani való. Sokat megtakaríthatnának a települések azzal, ha korszerűsíteni tudnák a helyi közvilágítást, hiszen ezzel jóval csökkenhetnének a közüzemi kiadásaik. Azonban ez egy méreteiben nagy beruházás lehetne, amihez ha valószínűleg nyernének is pályázaton pénzt, az önerőt nem tudnák kigazdálkodni a

községek. Erre lenne egy megoldás, hogy mivel sok forrást elvont az önkormányzatoktól az állam, az önerő egy részét biztosíthatná a települések számára, hiszen az állam érdeke is, hogy fejlődjenek a kistelepülések, így is vannak olyan falvak Magyarországon, amik nagyon nagy hátrányban vannak akár Babosdöbrétével, Bödével, Hottóval szemben. Azt meg kell említeni, hogy ezen települések szűkös erőforrásaik ellenére sem küzdenek adósságokkal, a maximumot próbálják kihozni a rendelkezésre álló keretből.

Az utak minőségén kellene javítani mindenképp, hiszen ha például egy fuvarozási vállalat települne valamely település területére, számukra különösen fontos lenne, hogy jó útburkolat legyen a településen, ide értve a bekötőutakat is. Mindenképpen nagy előnyt jelent a jól kiépített infrastruktúra.

Mindhárom település próbál évente néhány kisebb felújítást elvégezni lehetőségeikhez mérten.

Pozitívként említeném meg, hogy szociális támogatások tekintetében is próbálnak minél többek segíteni a települések lakóinak. Biztosítanak a lakosság számára rendkívüli támogatást, gyógyszer-támogatást, temetési költségekhez hozzájárulnak, amennyiben az elhunyt hozzátartozó nincs olyan anyagi helyzetben, hogy finanszírozni tudja, valamint támogatják a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozókat.

Babosdöbréte és Böde polgármesterével folytatott beszélgetéséből arra a következtetésre jutottam, hogy hivatásuknak tekintik a település és a lakosság sorsának alakulását. Minden tőlük telhetőt elkövetnek annak érdekében, hogy a legtöbbet tudják nyújtani a lakosság számára. Jó viszonyt ápolnak a lakókkal, kéréseiket figyelembe veszik döntéseik meghozatalát megelőzően. Javaslatként megemlíteném, hogy több kulturális programot szervezhetnének a lakosság számára, ami jobban összehozná az embereket, mint például a régi hagyományok ápolása érdekében rendezni lehetne a tollfosztást, vagy a falu lakossága közösen tartana egy disznóvágást, esetleg az adventi időszakban fel lehetne állítani a falu karácsonyfáját, melyre a díszeket a helyi gyerekek, felnőttek készítenének. Tehát olyan programok, amik kizökkentik a lakosságot a hétköznapiokból és kellemes időtöltést nyújtanak számukra.

Összegezve munkámat arra az álláspontra jutottam, hogy elég nehéz anyagi helyzetben vannak a kistelepülések, némi könnyebbséget jelent számukra a társulás, azonban így is sok nehézséggel kell szembenézniük a mindennapokban. Lehetőségeikhez mérten az

önkormányzatok a maximumra törekednek. Böde van némi hátrányban Babosdöbréte és Hottó mellett, azonban a településen mindent elkövetnek, hogy fel tudjanak zárkózni.

Egyik legnagyobb probléma véleményem szerint, hogy csak pályázati forrásokból tudnak a települések beruházásokat, fejlesztéseket indítani és sokszor akadályba ütköznek, hiszen az önerő biztosítása nagy nehézséget jelent számukra, mivel olyan szűkös a költségvetésük és alacsonyak a bevételeik, hogy egy nagyobb beruházás tekintetében nincs forrás az önerész biztosítására, sok esetben pedig a kisebb beruházásoknál sem tudják a szükséges összeget kigazdálkodni. Az államnak mindenképp valamilyenféle megoldást kellene találnia ezen problémára.

Irodalomjegyzék

Szakirodalom:

1. Ágh Attila, Németh Jenő- Kistérségi Közigazgatás. Budapest: Magyar Közigazgatási Intézet 2003. ISBN 963 9395 11 0
2. Fogarasi József- Ivancsics Imre- Kiss László A helyi önkormányzatok. Budapest: Unió Kiadó 2001. ISBN 963 3883 38 5
3. Józsa Zoltán- Önkormányzati szervezet, funkció, modernizáció. Budapest-Pécs:Dialóg Campus Kiadó 2006. ISBN 963 7296 06 9
4. Somlyódy Edit- Önkormányzati integráció és helyi közigazgatás. Budapest-Pécs: Dialóg Campus Kiadó 2003. ISBN 963 9310 81 6
5. Vígvári András,- Közpénzügyek, önkormányzati pénzügyek Budapest: KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft. 2002. ISBN 963 224 660 8

Folyóirat cikkek:

6. Cseke Hajnalka: Adóemelési hullám az önkormányzatoknál- Ingatlanok közterhei. In: Figyelő 2013. (57. évf.) 7. sz. p. 22-23.
7. Cseke Hajnalka: Átalakuló helyi adóztatás: Még akármi is lehet. In: Figyelő 2011. (55. évf.) 45. sz. p. 19-21.
8. Hajdu Péter: Parázs fórum a helyi adóról. In: Zalai Hírlap 2015.04.09. 71. évf. 83. sz. p.
9. Kamasz Melinda: Beszélgetés Schmidt Jenővel, a Települési Önkormányzatok Országos Szövetségének elnökével. In: Figyelő 2012. (56. évf.) 40. sz. p. 61.
10. Megcsonkított önkormányzatiság In: HVG 2012., 34. évf. 51-52. sz. (1751) p. 65.
11. Pálmai Erika: Önkormányzati pénzsűke: „Nincs nagy hajlandóság adófizetésre”. In: HVG 2014., 36. évf. 50. (1852) sz. p. 60-61.
12. Településpolitika: Megcsonkított önkormányzatiság. In: HVG 2014., 36. évf. 14. sz. (1816) p. 15.

Törvények:

13. 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról [a 2015. 03. 29-én hatályos állapot szerint]
14. 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól [a 2015. 03. 29-én hatályos állapot szerint]

Internetes források:

15. A helyi önkormányzatok társulásairól szóló szabályozás változásai. Letöltés időpontja: 2015.04.08. Hozzáférés: <http://www.jegyzo.hu/index.php?oldal=egycikk&id=2345>
16. Böde Letöltés időpontja: 2015.04.09. Hozzáférés: <http://hu.wikipedia.org/wiki/B%C3%B6de>
17. Civil szerveződések. Letöltés időpontja: 2015.04.09. Hozzáférés: <http://www.bodefalu.hu/index.php/kozigazgas/kozbiztonsag>
18. Falunkról, Közigazgatás, Vállalkozások, Fejlesztések Letöltés időpontja: 2015.04.09. Hozzáférés: <http://www.babosdobrete.hu/kozigazgas/kozos-hivatal>
19. Önkormányzatiság Magyarországon. Letöltés időpontja: 2015.04.02. Hozzáférés: <http://www.kormany.hu/hu/mo/onkormanyzatisag-magyarorszagon>
20. Települési önkormányzatok. Letöltés időpontja: 2015.04.02. Hozzáférés: <https://kozigazgas.magyarorszag.hu/intezmenyek/450132/450157/testonk.html>
21. Település bemutatása. Letöltés időpontja: 2015.04.09. Hozzáférés: <http://www.hotto.hu/falunkrol/ismerteto>

Online cikkek:

22. Éber Sándor: Új teher a településeknek [online dok.]. Letöltés időpontja: 2015.04.08. Megjelent: 2014. 12.22. Hozzáférés: <http://www.vg.hu/gazdasag/onkormanyzatok/uj-teher-a-telepuleseknek-441108>
23. Haiman Éva- Braunmüller Lajos: Bevezetik a földadót? [online dok.] Letöltés időpontja: 2015.04.08. Megjelent: 2014.11.14. Hozzáférés: <http://www.vg.hu/gazdasag/adozas/bevezetik-a-foldadot-438946>
24. Sonline.hu: Két településen is bevezették a földadót [online dok.]. Letöltés időpontja: 2015.04.08. Megjelent: 2015.03.02. Hozzáférés: <http://www.vg.hu/gazdasag/onkormanyzatok/ket-telepulesen-is-bevezettek-a-foldadot-445285>
25. Zalában 36 település esetén változott az önkormányzati társulás Letöltés időpontja: 2015.04.08. Megjelent: 2015.01.14. Hozzáférés: <http://zaol.hu/hirek/zalaban-36-telepules-eseteben-valtozott-az-onkormanyzati-tarsulas-1672336>

26. Zala megyében létrejött közös hivatalok. Letöltés időpontja: 2015.04.08.
Megjelent:2013.03.08.Hozzáférés:
http://www.infozeg.hu/hir_olvas/permalink:zala-megyeben-letrejottek-a-kozos-hivatalok-2013-03-08-165651/

Online dokumentumok:

27. Csanádi Ágnes: Önkormányzati pénzügyek 7-8. előadás: A helyi önkormányzatok bevételei és kiadásai [elektronikus dok.] Letöltés időpontja: 2015. 04.21. ppt. fájl
Hozzáférés:
<ftp://foiskola1.pszfz.bgf.hu/Felhasznalok/csanadi.agnes/Publikus/K%F6zszolg%E1lati%20szak/%D6nkorm%E1nyzati%20p%E9nz%FCgyek/7-8.%20el%F5ad%E1s/>
28. Csanádi Ágnes: Önkormányzati pénzügyek 8. előadás: A helyi önkormányzatok költségvetése [elektronikus dok.] Letöltés időpontja: 2015.04.12. ppt. fájl
Hozzáférés:
<ftp://foiskola1.pszfz.bgf.hu/Felhasznalok/csanadi.agnes/Publikus/K%F6zszolg%E1lati%20szak/%D6nkorm%E1nyzati%20p%E9nz%FCgyek/8.%20el%F5ad%E1s/>
29. KSH-Magyarország közigazgatási helynévkönyve [elektronikus dok.]. 2014. PDF fájl. Letöltés időpontja: 2015.04.05.
Hozzáférés: http://www.ksh.hu/docs/hun/hnk/hnk_2014.pdf

Önkormányzati dokumentumok

30. Babosdöbréte, Böde és Hottó községek Körjegyzőségének megszüntető okirata
31. Babosdöbréte Község Önkormányzat Képviselőtestületének 1/2015. (II.28.) önkormányzati rendelete a 2015. évi költségvetésről
32. Babosdöbréte Község Önkormányzati Képviselő-testületének 2/2015. (II.28.) önkormányzati rendelete a szociális igazgatás és szociális ellátások helyi szabályairól
33. Böde Község Önkormányzat Képviselőtestületének 1/2015. (II.28.) önkormányzati rendelete a 2015. évi költségvetésről
34. Böde Község Önkormányzati Képviselő-testületének 2/2015. (II.28.) önkormányzati rendelete a szociális igazgatás és szociális ellátások helyi szabályairól
35. Hottó Község Önkormányzat Képviselőtestületének 1/2015. (II.28.) önkormányzati rendelete a 2015. évi költségvetésről

36. Hottó Község Önkormányzati Képviselő-testületének 2/2015. (II.28.) önkormányzati rendelete a szociális igazgatás és szociális ellátások helyi szabályairól
37. Zalaszentgyörgyi Közös Önkormányzati Hivatal alapító okirata
38. Zalaszentgyörgyi Közös Önkormányzati Hivatal társulási megállapodása
39. Zalaszentgyörgyi Közös Önkormányzati Hivatal ügyrendje

Ábrajegyzék

1. Ábra: A magyar önkormányzati szektor szereplői 2000-ben.....	8
2. ábra: A települési önkormányzatok főbb adatai régióként.....	18
3. ábra: Zala megye társulásai	19
4. ábra: Babosdöbréte, Böde, Hottó 2015. évi bevételei	39
5. ábra: A települések működési célú támogatásainak megoszlása	41
6. ábra: Működési célú támogatások államháztartáson belülről	42
7. ábra Közhatalmi bevételek	43
8. ábra: Működési bevételek.....	44
9. ábra: Babosdöbréte, Böde, Hottó 2015. évi kiadásai	45
10. ábra: Babosdöbréte, Böde, Hottó kiadásainak megoszlása	46
11. ábra: Személyi juttatások	47
12. ábra: Dologi kiadások.....	48
13. ábra: Beruházások	49
14. ábra: Felújítások	50

Mellékletek

Mellékletek listája

1. sz. melléklet: Babosdöbréte bevételek 2015	67
2. sz. melléklet: Böde bevételek 2015	69
3. sz. melléklet: Hottó bevételek 2015	71
4. sz. melléklet: Babosdöbréte kiadások 2015	73
5. sz. melléklet: Böde kiadások 2015	76
6. sz. melléklet: Hottó kiadások 2015	79
7. sz. melléklet: Interjúkérdések.....	82

1. sz. melléklet

Babosdöbréte bevételek 2015.			
1.	Önkormányzat		
2.	Megnevezés	Rovat	Eredeti
3.	Helyi önkorm. műk. általános tám.	B111	10 159
4.	Önkorm. egyes köznev. Támogatása	B112	0
5.	Önkorm. szoc. gyermekjóléti és gyermekétk.támogatása	B113	4 446
6.	Önkorm. kulturális támogatása	B114	1 200
7.	Működési c. központosított tám.	B115	
8.	Helyi önkorm. kiegészítő támogatása	B116	
9.	Önkorm. működési támogatása	B11	15 805
10.	Elvonások és befizetések	B12	
11.	Műk.c. gar. megtér. ÁHT-n belül	B13	
12.	Műk.c. visszatér. tám. ÁHT-n belül	B14	
13.	Műk.c. visszatér. tám.igénybevét ÁHT-n b.	B15	
14.	Egyéb műk. c. tám. ÁHT-n belül	B16	6 780
15.	Műk. c. támogatások ÁHT-n belül	B1	22 585
16.	Felhalm. c. önkorm-i támogatások	B21	
17.	Felh..c. gar. megtér. ÁHT-n belül	B22	
18.	Felh..c. visszatér. tám. ÁHT-n belül	B23	
19.	Felh..c. visszatér. tám.igénybevét ÁHT-n b.	B24	
20.	Egyéb felh. c. tám. ÁHT-n belül	B25	
21.	Felh. c. támogatások ÁHT-n belül	B2	
22.	Magánszemélyek kjovedelemadóí	B311	
23.	Társaságok jövedelemadóí	B312	
24.	Jövedelemadóí	B31	
25.	Szoc.hozzájárulási adó és jár.	B32	
26.	Bérhez és fogl. kapcs. adók	B33	
27.	Vagyoni típusú adók	B34	1 000
28.	Értékesítési és forgalmi adók	B351	4 000
29.	Fogyasztási adók	B352	
30.	Pü-i mon. nyereségét terh. adók	B353	
31.	Gépjárműadóí	B354	1 300
32.	Egyéb áruhaszn. és szolg. adók	B355	40
33.	Termékek és szolg. adók	B35	5 340
34.	Egyéb közhatalmi bevételek	B36	120
35.	Közhatalmi bevételek	B3	6 460
36.	Készletértékesítés ellenértéke	B401	
37.	Szolgáltatások ellenértéke	B402	
38.	Közvetített szolg. ellenértéke	B403	
39.	Tulajdonosi bevételek	B404	5 530
40.	Ellátási díjak	B405	
41.	Kiszámlázott ÁFA	B406	1 000
42.	ÁFA visszatérítése	B407	

43.	Kamatbevételek	B408	
44.	Egyéb pénzügyi műveletek bevétele	B409	
45.	Egyéb működési bevételek	B410	
46.	Működési bevételek	B4	6 530
47.	Imm. javak értékesítése	B51	
48.	Ingtatlanok értékesítése	B52	
49.	Egyéb tárgyi eszk. értékesítése	B53	
50.	Részesedések értékesítése	B54	
51.	Részesedések megszün.kapcs. bevételek	B55	
52.	Felhalmozási bevételek	B5	0
53.	Műk.c. gar. megtér. ÁHT-n kívülről	B61	
54.	Műk.c. visszatér. tám. ÁHT-n kívülről	B62	
55.	Egyéb műk. c. átvett pénzeszközök	B63	
56.	Működési célú átvett pénzeszközök	B6	0
57.	Felh..c. gar. megtér. ÁHT-n kívülről	B71	
58.	Felh..c. visszatér. tám. ÁHT-n kívülről	B72	
59.	Egyéb felhalm. c. átvett pénzeszköz	B73	
60.	Felhalm. célú átvett pénzeszközök	B7	0
61.	Költségvetési bevételek	B1-B7	35 575
62.	Hosszú lejáratú hitelek felvétele	B8111	
63.	Likviditási c. hitelek felvétele	B8112	
64.	Rövid lejáratú hitelek felvétele	B8113	
65.	Hitelfelvétel ÁHT-n kívülről	B811	0
66.	Belföldi értékpapírok bevételei	B812	
67.	Előző évi maradvány igénybevétele	B8131	19 117
68.	Maradvány igénybevétele	B8131	19 117
69.	Kpi, ir.szervi támogatás	B816	
70.	Belföldi finanszírozás bevételei	B81	0
71.	Külföldi finanszírozás bevételei	B82	
72.	Finanszírozási bevételek	B8	19 117
73.	Bevételek összesen		54 692

2. sz. melléklet

Böde bevételek 2015.			
1.	Önkormányzat		
2.	Megnevezés	Rovat	Eredeti
3.	Helyi önkorm. műk. általános tám.	B111	9 821
4.	Önkorm. egyes köznev. Támogatása	B112	0
5.	Önkorm. szoc. gyermekjóléti és gyermekétk.támogatása	B113	3 617
6.	Önkorm. kulturális támogatása	B114	1 200
7.	Működési c. központosított tám.	B115	
8.	Helyi önkorm. kiegészítő támogatása	B116	
9.	Önkorm. működési támogatása	B11	14 638
10.	Elvonások és befizetések	B12	
11.	Műk.c. gar. megtér. ÁHT-n belül	B13	
12.	Műk.c. visszatér. tám. ÁHT-n belül	B14	
13.	Műk.c. visszatér. tám.igénybevét ÁHT-n b.	B15	
14.	Egyéb műk. c. tám. ÁHT-n belül	B16	6 430
15.	Műk. c. támogatások ÁHT-n belül	B1	21 068
16.	Felhalm. c. önkorm-i támogatások	B21	
17.	Felh..c. gar. megtér. ÁHT-n belül	B22	
18.	Felh..c. visszatér. tám. ÁHT-n belül	B23	
19.	Felh..c. visszatér. tám.igénybevét ÁHT-n b.	B24	
20.	Egyéb felh. c. tám. ÁHT-n belül	B25	1 748
21.	Felh. c. támogatások ÁHT-n belül	B2	1 748
22.	Magánszemélyek kjövedelemadóí	B311	
23.	Társaságok jövedelemadóí	B312	
24.	Jövedelemadóí	B31	
25.	Szoc.hozzájárulási adó és jár.	B32	
26.	Bérhez és fogl. kapcs. adók	B33	
27.	Vagyoni típusú adók	B34	500
28.	Értékesítési és forgalmi adók	B351	1 400
29.	Fogyasztási adók	B352	
30.	Pü-i mon. nyereségét terh. adók	B353	
31.	Gépjárműadóí	B354	550
32.	Egyéb áruhaszn. és szolg. adók	B355	
33.	Termékek és szolg. adók	B35	1 950
34.	Egyéb közhatalmi bevételek	B36	50
35.	Közhatalmi bevételek	B3	2 500
36.	Készletértékesítés ellenértéke	B401	
37.	Szolgáltatások ellenértéke	B402	
38.	Közvetített szolg. ellenértéke	B403	
39.	Tulajdonosi bevételek	B404	
40.	Ellátási díjak	B405	
41.	Kiszámlázott ÁFA	B406	
42.	ÁFA visszatérítése	B407	
43.	Kamatbevételek	B408	

44.	Egyéb pénzügyi műveletek bevétele	B409	
45.	Egyéb működési bevételek	B410	
46.	Működési bevételek	B4	0
47.	Imm. javak értékesítése	B51	
48.	Ingatlanok értékesítése	B52	
49.	Egyéb tárgyi eszk. értékesítése	B53	
50.	Részesedések értékesítése	B54	
51.	Részesedések megszün.kapcs. bevételek	B55	
52.	Felhalmozási bevételek	B5	0
53.	Műk.c. gar. megtér. ÁHT-n kívülről	B61	
54.	Műk.c. visszatér. tám. ÁHT-n kívülről	B62	
55.	Egyéb műk. c. átvett pénzeszközök	B63	
56.	Működési célú átvett pénzeszközök	B6	0
57.	Felh..c. gar. megtér. ÁHT-n kívülről	B71	
58.	Felh..c. visszatér. tám. ÁHT-n kívülről	B72	
59.	Egyéb felhalm. c. átvett pénzeszköz	B73	
60.	Felhalm. célú átvett pénzeszközök	B7	0
61.	Költségvetési bevételek	B1-B7	25 316
62.	Hosszú lejáratú hitelek felvétele	B8111	
63.	Likviditási c. hitelek felvétele	B8112	
64.	Rövid lejáratú hitelek felvétele	B8113	
65.	Hitelfelvétel ÁHT-n kívülről	B811	0
66.	Belföldi értékpapírok bevételei	B812	
67.	Előző évi maradvány igénybevétele	B8131	4 706
68.	Maradvány igénybevétele	B8131	4 706
69.	Kpi, ir.szervi támogatás	B816	
70.	Belföldi finanszírozás bevételei	B81	0
71.	Külföldi finanszírozás bevételei	B82	
72.	Finanszírozási bevételek	B8	4 706
73.	Bevételek összesen		30 022

3. sz. melléklet

Hottó bevételek 2015.			
1.	Önkormányzat		
2.	Megnevezés	Rovat	Eredeti
3.	Helyi önkorm. műk. általános tám.	B111	7 076
4.	Önkorm. egyes köznev. Támogatása	B112	0
5.	Önkorm. szoc. gyermekjóléti és gyermekétk.támogatása	B113	3 806
6.	Önkorm. kulturális támogatása	B114	1 200
7.	Működési c. központosított tám.	B115	
8.	Helyi önkorm. kiegészítő támogatása	B116	
9.	Önkorm. működési támogatása	B11	12 082
10.	Elvonások és befizetések	B12	
11.	Műk.c. gar. megtér. ÁHT-n belül	B13	
12.	Műk.c. visszatér. tám. ÁHT-n belül	B14	
13.	Műk.c. visszatér. tám.igénybevét ÁHT-n b.	B15	
14.	Egyéb műk. c. tám. ÁHT-n belül	B16	2 248
15.	Műk. c. támogatások ÁHT-n belül	B1	14 330
16.	Felhalm. c. önkorm-i támogatások	B21	
17.	Felh..c. gar. megtér. ÁHT-n belül	B22	
18.	Felh..c. visszatér. tám. ÁHT-n belül	B23	
19.	Felh..c. visszatér. tám.igénybevét ÁHT-n b.	B24	
20.	Egyéb felh. c. tám. ÁHT-n belül	B25	
21.	Felh. c. támogatások ÁHT-n belül	B2	
22.	Magánszemélyek kjovedelemadói	B311	
23.	Társaságok jövedelemadói	B312	
24.	Jövedelemadók	B31	
25.	Szoc.hozzájárulási adó és jár.	B32	
26.	Bérhez és fogl. kapcs. adók	B33	
27.	Vagyoni típusú adók	B34	300
28.	Értékesítési és forgalmi adók	B351	7 000
29.	Fogyasztási adók	B352	
30.	Pü-i mon. nyereségét terh. adók	B353	
31.	Gépjárműadók	B354	950
32.	Egyéb áruhaszn. és szolg. adók	B355	60
33.	Termékek és szolg. adók	B35	8 010
34.	Egyéb közhatalmi bevételek	B36	200
35.	Közhatalmi bevételek	B3	8 510
36.	Készletértékesítés ellenértéke	B401	
37.	Szolgáltatások ellenértéke	B402	
38.	Közvetített szolg. ellenértéke	B403	
39.	Tulajdonosi bevételek	B404	459
40.	Ellátási díjak	B405	
41.	Kiszámlázott ÁFA	B406	
42.	ÁFA visszatérítése	B407	

43.	Kamatbevételek	B408	
44.	Egyéb pénzügyi műveletek bevétele	B409	
45.	Egyéb működési bevételek	B410	
46.	Működési bevételek	B4	459
47.	Imm. javak értékesítése	B51	
48.	Ingtatlanok értékesítése	B52	
49.	Egyéb tárgyi eszk. értékesítése	B53	
50.	Részesedések értékesítése	B54	
51.	Részesedések megszün.kapcs. bevételek	B55	
52.	Felhalmozási bevételek	B5	0
53.	Műk.c. gar. megtér. ÁHT-n kívülről	B61	
54.	Műk.c. visszatér. tám. ÁHT-n kívülről	B62	
55.	Egyéb műk. c. átvett pénzeszközök	B63	
56.	Működési célú átvett pénzeszközök	B6	0
57.	Felh..c. gar. megtér. ÁHT-n kívülről	B71	
58.	Felh..c. visszatér. tám. ÁHT-n kívülről	B72	
59.	Egyéb felhalm. c. átvett pénzeszköz	B73	
60.	Felhalm. célú átvett pénzeszközök	B7	0
61.	Költségvetési bevételek	B1-B7	23 299
62.	Hosszú lejáratú hitelek felvétele	B8111	
63.	Likviditási c. hitelek felvétele	B8112	
64.	Rövid lejáratú hitelek felvétele	B8113	
65.	Hitelfelvétel ÁHT-n kívülről	B811	0
66.	Belföldi értékpapírok bevételei	B812	
67.	Előző évi maradvány igénybevétele	B8131	7 830
68.	Maradvány igénybevétele	B8131	7 830
69.	Kpi, ir.szervi támogatás	B816	
70.	Belföldi finanszírozás bevételei	B81	0
71.	Külföldi finanszírozás bevételei	B82	
72.	Finanszírozási bevételek	B8	7 830
73.	Bevételek összesen		31 129

4. sz. melléklet

Babosdöbréte kiadások 2015.			
1.	Önkormányzat		
2.	Megnevezés	Rovat	Önkormányzat összesen
3.	Törvény szerinti illetmények	K1101	7 211
4.	Normatív jutalmak	K1102	0
5.	Céljuttatás, projektprémium	K1103	0
6.	Készenléti, ügyeleti helyett. díj	K1104	0
7.	Végkielégítés	K1105	0
8.	Jubileumi jutalom	K1106	0
9.	Béren kívüli juttatás	K1107	210
10.	Ruházati ktg. térítés	K1108	0
11.	Közlekedési ktg. térítés	K1109	0
12.	Egyéb költségterítések	K1110	0
13.	Lakhatási támogatások	K1111	0
14.	Szociális támogatások	K1112	0
15.	Fogl. egyéb személyi juttatásai	K1113	0
16.	Foglalkoztatottak személyi jutt.	K11	7 421
17.	Választott tisztségv. juttatásai	K121	3 171
18.	Egyéb jogv.nem saját fogl. Juttatása	K122	300
19.	Egyéb külső személyi juttatások	K123	0
20.	Külső személyi juttatások	K12	3 471
21.	Személyi juttatások	K1	10 892
22.	Munkaadót terh. Jár. És szoc.hj.a	K2	2 960
23.	Szakmai anyagok beszerzése	K311	750
24.	Üzemeltetési anyagok beszerzése	K312	1 250
25.	Árubeszerzés	K313	0
26.	Készletbeszerzés	K31	2 000
27.	Inform.szolg. Igénybevétele	K321	0
28.	Egyéb komm. Szolgáltatások	K322	300
29.	Kommunikációs szolgáltatások	K32	300
30.	Közüzemi díjak	K331	1 990
31.	Vásárolt élelmezés	K332	200
32.	Bérleti és lízing díjak	K333	0
33.	Karbantartás, kisjavítás	K334	660
34.	Közvetített szolgáltatások	K335	0
35.	Szakmai tev. segítő szolg.	K336	1 979
36.	Egyéb szolgáltatások	K337	655
37.	Szolgáltatási kiadások	K33	5 484
38.	Kiküldetés kiadásai	K341	0
39.	Reklám- és prop.kiadásai	K342	0
40.	Kiküldetések, reklámkiadások	K34	0
41.	Működési célú ÁFA	K351	2 028
42.	Fizetendő ÁFA	K352	0

43.	Kamatkiadások	K353	0
44.	Egyéb pénzügyi műveletek	K354	0
45.	Egyéb dologi kiadások	K355	0
46.	Különf.befiz. és egyéb dologi	K35	2 028
47.	Dologi kiadások	K3	9 812
48.	Megnevezés		0
49.	Társ.bizt. Ellátások	K41	0
50.	Családi támogatások	K42	0
51.	Pénzbeli kárpótlás, kártérítés	K43	0
52.	Betegséggel kapcs.kiad.	K44	0
53.	Fogl.,munkanélk. Kapcs. Kiadások	K45	270
54.	Lakhatással kapcs. Kiadások	K46	600
55.	Intézményi ellátottak juttatásai	K47	0
56.	Egyéb nem intézményi ellátások	K48	1 100
57.	Ellátottak pénzbeli juttatásai	K4	1 970
58.	Nemzetközi kötelezettségek	K501	0
59.	Elvonások és befizetések	K502	0
60.	Műk.c.gar.kifizetések ÁHT-n belülre	K503	0
61.	Műk.c. visszatér.tám.ÁHT-n belülre	K504	0
62.	Műk.c. v.tám.törl.ÁHT-n belülre	K505	0
63.	Egyéb műk.c. tám.ÁHT-n belülre	K506	2 770
64.	Műk.c.gar.kifizetések ÁHT-n kívülre	K507	0
65.	Műk.c. visszatér.tám.ÁHT-n kívülre	K508	0
66.	Árkieg.,ártámogatások	K509	0
67.	Kamattámogatások	K510	0
68.	Egyéb műk.c.tám.ÁHT-n kívülre	K511	600
69.	Tartalékok	K512	0
70.	Egyéb műk. célú kiadások	K5	3 370
71.	Imm.javak beszerzése	K61	0
72.	Ingatlanok beszerzése	K62	15 988
73.	Inform.eszk. beszerzése	K63	0
74.	Egyéb tárgyeszk. beszerzése	K64	0
75.	Részesedések beszerzése	K65	0
76.	Megl.rész.növ.kapcs. kiadások	K66	0
77.	Beruházási célú ÁFA	K67	3 700
78.	Beruházások	K6	19 688
79.	Ingatlanok felújítása	K71	5 000
80.	Inform.eszk. felújítása	K72	0
81.	Egyéb tárgyi eszk. felújítása	K73	0
82.	Felújítási célú ÁFA	K74	1 000
83.	Felújítások	K7	6 000
84.	Felh.c.gar.kifizetések ÁHT-n belülre	K81	0
85.	Felh.c. visszatér.tám.ÁHT-n belülre	K82	0
86.	Felh.c. v.tám.törl.ÁHT-n belülre	K83	0
87.	Egyéb felh.c. tám.ÁHT-n belülre	K84	0

88.	Felh.c.gar.kifizetések ÁHT-n kívülre	K85	0
89.	Felh.c. visszatér.tám.ÁHT-n kívülre	K86	0
90.	Lakástámogatás	K87	0
91.	Egyéb felh.c.tám.ÁHT-n kívülre	K88	0
92.	Egyéb felhalmozási célú kiadások	K8	0
93.	Költségvetési kiadások	K1-K8	54 692
94.	Hosszú lejáratú hitelek törlesztése	K911	0
95.	Likviditási c.hitelek törlesztése	K912	0
96.	Rövid lejáratú hitelek törlesztése	K913	0
97.	Hiteltörlesztés ÁHT-n kívülre	K911	0
98.	Belföldi értékpapírok kiadásai	K912	0
99.	Kp-i ir.szerv.tám.folyósítása	K915	0
100.	Belföldi finanszírozás kiadásai	K91	0
101.	Külföldi finanszírozás kiadásai	K92	0
102.	Finanszírozási kiadások	K9	0
103.	Kiadások összesen:		54 692

5. sz. melléklet

	Böde kiadások 2015.		
1.	Önkormányzat		
2.	Megnevezés	Rovat	Önkormányzat összesen
3.	Törvény szerinti illetmények	K1101	6 353
4.	Normatív jutalmak	K1102	0
5.	Céljuttatás, projektprémium	K1103	0
6.	Készenléti, ügyeleti helyett. díj	K1104	0
7.	Végkielégítés	K1105	0
8.	Jubileumi jutalom	K1106	0
9.	Béren kívüli juttatás	K1107	228
10.	Ruházati ktg. térítés	K1108	0
11.	Közlekedési ktg. térítés	K1109	0
12.	Egyéb költségtérítések	K1110	0
13.	Lakhatási támogatások	K1111	0
14.	Szociális támogatások	K1112	0
15.	Fogl. egyéb személyi juttatásai	K1113	0
16.	Foglalkoztatottak személyi jutt.	K11	6 581
17.	Választott tisztségv. juttatásai	K121	1 884
18.	Egyéb jogv.nem saját fogl. Juttatása	K122	150
19.	Egyéb külső személyi juttatások	K123	0
20.	Külső személyi juttatások	K12	2 034
21.	Személyi juttatások	K1	8 615
22.	Munkaadót terh. Jár. És szoc.hj.a	K2	2 338
23.	Szakmai anyagok beszerzése	K311	900
24.	Üzemeltetési anyagok beszerzése	K312	1 130
25.	Árubeszerzés	K313	0
26.	Készletbeszerzés	K31	2 030
27.	Inform.szolg. Igénybevétele	K321	0
28.	Egyéb komm. Szolgáltatások	K322	110
29.	Kommunikációs szolgáltatások	K32	110
30.	Közüzemi díjak	K331	1 512
31.	Vásárolt élelmezés	K332	200
32.	Bérleti és lízing díjak	K333	0
33.	Karbantartás, kisjavítás	K334	510
34.	Közvetített szolgáltatások	K335	0
35.	Szakmai tev. segítő szolg.	K336	1 220
36.	Egyéb szolgáltatások	K337	455
37.	Szolgáltatási kiadások	K33	3 897
38.	Kiküldetés kiadásai	K341	0
39.	Reklám- és prop.kiadásai	K342	0
40.	Kiküldetések, reklámkiadások	K34	0
41.	Működési célú ÁFA	K351	1 743
42.	Fizetendő ÁFA	K352	0

43.	Kamatkiadások	K353	0
44.	Egyéb pénzügyi műveletek	K354	0
45.	Egyéb dologi kiadások	K355	0
46.	Különb.befiz. és egyéb dologi	K35	1 743
47.	Dologi kiadások	K3	7 780
48.	Megnevezés		0
49.	Társ.bizt. Ellátások	K41	0
50.	Családi támogatások	K42	0
51.	Pénzbeli kárpótlás, kártérítés	K43	0
52.	Betegséggel kapcs.kiad.	K44	0
53.	Fogl.,munkanélk. Kapcs. Kiadások	K45	300
54.	Lakhatással kapcs. Kiadások	K46	200
55.	Intézményi ellátottak juttatásai	K47	0
56.	Egyéb nem intézményi ellátások	K48	740
57.	Ellátottak pénzbeli juttatásai	K4	1 240
58.	Nemzetközi kötelezettségek	K501	0
59.	Elvonások és befizetések	K502	0
60.	Műk.c.gar.kifizetések ÁHT-n belülré	K503	0
61.	Műk.c. visszatér.tám.ÁHT-n belülré	K504	0
62.	Műk.c. v.tám.törl.ÁHT-n belülré	K505	0
63.	Egyéb műk.c. tám.ÁHT-n belülré	K506	1 718
64.	Műk.c.gar.kifizetések ÁHT-n kívülre	K507	0
65.	Műk.c. visszatér.tám.ÁHT-n kívülre	K508	0
66.	Árkieg.,ártámogatások	K509	0
67.	Kamattámogatások	K510	0
68.	Egyéb műk.c.tám.ÁHT-n kívülre	K511	0
69.	Tartalékok	K512	0
70.	Egyéb műk. célú kiadások	K5	1 718
71.	Imm.javak beszerzése	K61	0
72.	Ingatlanok beszerzése	K62	0
73.	Inform.eszk. beszerzése	K63	0
74.	Egyéb tárgyeszk. beszerzése	K64	0
75.	Részesedések beszerzése	K65	0
76.	Megl.rész.növ.kapcs. kiadások	K66	0
77.	Beruházási célú ÁFA	K67	0
78.	Beruházások	K6	0
79.	Ingatlanok felújítása	K71	4 948
80.	Inform.eszk. felújítása	K72	0
81.	Egyéb tárgyi eszk. felújítása	K73	0
82.	Felújítási célú ÁFA	K74	967
83.	Felújítások	K7	5 915
84.	Felh.c.gar.kifizetések ÁHT-n belülré	K81	0
85.	Felh.c. visszatér.tám.ÁHT-n belülré	K82	0
86.	Felh.c. v.tám.törl.ÁHT-n belülré	K83	0
87.	Egyéb felh.c. tám.ÁHT-n belülré	K84	0

88.	Felh.c.gar.kifizetések ÁHT-n kívülre	K85	0
89.	Felh.c. visszatér.tám.ÁHT-n kívülre	K86	0
90.	Lakástámogatás	K87	0
91.	Egyéb felh.c.tám.ÁHT-n kívülre	K88	2 416
92.	Egyéb felhalmozási célú kiadások	K8	2 416
93.	Költségvetési kiadások	K1-K8	30 022
94.	Hosszú lejáratú hitelek törlesztése	K911	0
95.	Likviditási c.hitelek törlesztése	K912	0
96.	Rövid lejáratú hitelek törlesztése	K913	0
97.	Hiteltörlesztés ÁHT-n kívülre	K911	0
98.	Belföldi értékpapírok kiadásai	K912	0
99.	Kp-i ir.szerv.tám.folyósítása	K915	0
100.	Belföldi finanszírozás kiadásai	K91	0
101.	Külföldi finanszírozás kiadásai	K92	0
102.	Finanszírozási kiadások	K9	0
103.	Kiadások összesen:		30 022

6. sz. melléklet

	Hottó kiadások 2015.		
1.	Önkormányzat		
2.	Megnevezés	Rovat	Önkormányzat összesen
3.	Törvény szerinti illetmények	K1101	3 071
4.	Normatív jutalmak	K1102	0
5.	Céljuttatás, projektprémium	K1103	0
6.	Készenléti, ügyeleti helyett. díj	K1104	0
7.	Végkielégítés	K1105	0
8.	Jubileumi jutalom	K1106	0
9.	Béren kívüli juttatás	K1107	96
10.	Ruházati ktg. térítés	K1108	0
11.	Közlekedési ktg. térítés	K1109	0
12.	Egyéb költségtérítések	K1110	0
13.	Lakhatási támogatások	K1111	0
14.	Szociális támogatások	K1112	0
15.	Fogl. egyéb személyi juttatásai	K1113	0
16.	Foglalkoztatottak személyi jutt.	K11	3 167
17.	Választott tisztségv. juttatásai	K121	2 772
18.	Egyéb jogv.nem saját fogl. Juttatása	K122	150
19.	Egyéb külső személyi juttatások	K123	0
20.	Külső személyi juttatások	K12	2 922
21.	Személyi juttatások	K1	6 089
22.	Munkaadót terh. Jár. És szoc.hj.a	K2	1 739
23.	Szakmai anyagok beszerzése	K311	970
24.	Üzemeltetési anyagok beszerzése	K312	1 350
25.	Árubeszerzés	K313	0
26.	Készletbeszerzés	K31	2 320
27.	Inform.szolg. Igénybevétele	K321	0
28.	Egyéb komm. Szolgáltatások	K322	150
29.	Kommunikációs szolgáltatások	K32	150
30.	Közüzemi díjak	K331	1 790
31.	Vásárolt ételmezés	K332	200
32.	Bérleti és lízing díjak	K333	0
33.	Karbantartás, kisjavítás	K334	810
34.	Közvetített szolgáltatások	K335	0
35.	Szakmai tev. segítő szolg.	K336	1 890
36.	Egyéb szolgáltatások	K337	670
37.	Szolgáltatási kiadások	K33	5 360
38.	Kiküldetés kiadásai	K341	0
39.	Reklám- és prop.kiadásai	K342	0
40.	Kiküldetések, reklámkiadások	K34	0
41.	Működési célú ÁFA	K351	2 083
42.	Fizetendő ÁFA	K352	0

43.	Kamatkiadások	K353	0
44.	Egyéb pénzügyi műveletek	K354	0
45.	Egyéb dologi kiadások	K355	0
46.	Különb.befiz. és egyéb dologi	K35	2 083
47.	Dologi kiadások	K3	9 913
48.	Megnevezés		0
49.	Társ.bizt. Ellátások	K41	0
50.	Családi támogatások	K42	0
51.	Pénzbeli kárpótlás, kártérítés	K43	0
52.	Betegséggel kapcs.kiad.	K44	0
53.	Fogl.,munkanélk. Kapcs. Kiadások	K45	70
54.	Lakhatással kapcs. Kiadások	K46	65
55.	Intézményi ellátottak juttatásai	K47	0
56.	Egyéb nem intézményi ellátások	K48	1 204
57.	Ellátottak pénzbeli juttatásai	K4	1 339
58.	Nemzetközi kötelezettségek	K501	0
59.	Elvonások és befizetések	K502	0
60.	Műk.c.gar.kifizetések ÁHT-n belülre	K503	0
61.	Műk.c. visszatér.tám.ÁHT-n belülre	K504	0
62.	Műk.c. v.tám.törl.ÁHT-n belülre	K505	0
63.	Egyéb műk.c. tám.ÁHT-n belülre	K506	1 837
64.	Műk.c.gar.kifizetések ÁHT-n kívülre	K507	0
65.	Műk.c. visszatér.tám.ÁHT-n kívülre	K508	0
66.	Árkieg.,ártámogatások	K509	0
67.	Kamattámogatások	K510	0
68.	Egyéb műk.c.tám.ÁHT-n kívülre	K511	0
69.	Tartalékok	K512	0
70.	Egyéb műk. célú kiadások	K5	1 837
71.	Imm.javak beszerzése	K61	0
72.	Ingatlanok beszerzése	K62	0
73.	Inform.eszk. beszerzése	K63	0
74.	Egyéb tárgyeszk. beszerzése	K64	0
75.	Részeselek beszerzése	K65	0
76.	Megl.rész.növ.kapcs. kiadások	K66	0
77.	Beruházási célú ÁFA	K67	0
78.	Beruházások	K6	0
79.	Ingatlanok felújítása	K71	8 000
80.	Inform.eszk. felújítása	K72	0
81.	Egyéb tárgyi eszk. felújítása	K73	0
82.	Felújítási célú ÁFA	K74	2 212
83.	Felújítások	K7	10 212
84.	Felh.c.gar.kifizetések ÁHT-n belülre	K81	0
85.	Felh.c. visszatér.tám.ÁHT-n belülre	K82	0
86.	Felh.c. v.tám.törl.ÁHT-n belülre	K83	0
87.	Egyéb felh.c. tám.ÁHT-n belülre	K84	0

88.	Felh.c.gar.kifizetések ÁHT-n kívülre	K85	0
89.	Felh.c. visszatér.tám.ÁHT-n kívülre	K86	0
90.	Lakástámogatás	K87	0
91.	Egyéb felh.c.tám.ÁHT-n kívülre	K88	0
92.	Egyéb felhalmozási célú kiadások	K8	0
93.	Költségvetési kiadások	K1-K8	31 129
94.	Hosszú lejáratú hitelek törlesztése	K911	0
95.	Likviditási c.hitelek törlesztése	K912	0
96.	Rövid lejáratú hitelek törlesztése	K913	0
97.	Hiteltörlesztés ÁHT-n kívülre	K911	0
98.	Belföldi értékpapírok kiadásai	K912	0
99.	Kp-i ir.szerv.tám.folyósítása	K915	0
100.	Belföldi finanszírozás kiadásai	K91	0
101.	Külföldi finanszírozás kiadásai	K92	0
102.	Finanszírozási kiadások	K9	0
103.	Kiadások összesen:		31 129

7. sz. melléklet: Interjúkérdések

Babosdöbréte

1. Mióta tölti be a polgármesteri posztot a településen?
2. Hogyan látja el a polgármesteri tisztséget? tiszteletdíja, főállás?
3. Mi motiválta, hogy induljon a választásokon?
4. Mit gondol a falu lakosságáról? Mennyire összetartó a lakosság? Milyen jellejű problémákkal keresik fel Önt a fogadóóráin?
5. A közmunkaprogram keretében 6 főt foglalkoztat az önkormányzat. Pontosan kiket lehet ebben a körben foglalkoztatni? Milyen feladatokat látnak el egészpontosan?
Férfiak-nők aránya hogyan oszlik meg a 6 fő között?
6. Mit gondol milyen előnyökkel, illetve hátrányokkal rendelkeznek Bődével és Hottóval szemben?
Milyen változásokat hozott a település mindennapjaiban, hogy a Zalaszentgyörgyi Közös Önkormányzati Hivatal része lett? Milyen előnyei, vagy esetleg hátrányai keletkeztek ebből a településnek?
7. Miért pont itt Babosdöbrétén hozták létre a közös hivatal kirendeltségét? Milyen többletfeladattal jár ez a státusz?
8. Milyen jövőkép alakult ki önben az önkormányzatok további sorsával kapcsolatban? Ön szerint, jobb lesz a támogatási rendszer, vagy rosszabb?
9. Mely szakfeladatokra kellene több állami támogatást kapni, melyekre nem elég a központi támogatás?
10. Milyen fejlesztések/beruházások valósultak meg az elmúlt években a településen?
11. A honlapon láttam, hogy milyen fejlesztéseket terveznek megvalósítani a közeljövőben, egy a Kossuth Lajos utcában lévő épületet közösségi célokra szeretnék hasznosítani, tervezik a buszmegállók átépítését, valamint a faluházat is fejleszteni szeretnék. Mikor valósulhatnak meg ezek a felújítások és milyen forrásból?
12. Milyennek látja a jelenlegi pályázati rendszert, hogyan változtatná meg?

Böde

1. Mióta tölti be a polgármesteri posztot a településen?
2. Hogyan látja el a polgármesteri tisztséget? Tiszteletdíja, főállás?
3. Mi motiválta, hogy induljon a választásokon?
4. Mit gondol a falu lakosságáról? Mennyire összetartó a lakosság? Milyen jellejű problémákkal keresik fel Önt a fogadóóráin?
5. A közmunkaprogram keretében 6 főt foglalkoztat az önkormányzat. Pontosan kiket lehet ebben a körben foglalkoztatni? Milyen feladatokat látnak el egészpontosan?
Férfiak-nők aránya hogyan oszlik meg a 6 fő között?
6. Mit gondol milyen előnyökkel, illetve hátrányokkal rendelkeznek Babosdöbrétével és Hottóval szemben?
7. Milyen változásokat hozott a település mindennapjaiban, hogy a Zalaszentgyörgyi Közös Önkormányzati Hivatal része lett? Milyen előnyei, vagy esetleg hátrányai keletkeztek ebből a településnek?
8. 2015-től új segélyezési rendszert vezetett be az állam és ezeket, így az egyes segélyeket az önkormányzat folyósítja az érintetteknek. Pontosan milyen fajta segélyeket állapít meg és folyósít az önkormányzat? A segélyek összegének körülbelül hány %-át kapják meg az államtól? Az ezzel járó többletkiadásokat, hogyan gazdálkodikja ki az önkormányzat? (Emelik az adókat, vagy újakat vetnek ki?)
9. Milyen jövőkép alakult ki önben az önkormányzatok további sorsával kapcsolatban? Szerintük, jobb lesz a támogatási rendszer, vagy rosszabb?
10. Miközben elemeztem az önkormányzat költségvetését, láttam, hogy bevételeik 70 %-át állami támogatás teszi ki. Mi ennek az oka?
11. Mely szakfeladatokra kellene több állami támogatást kapni, melyekre nem elég a központi támogatás?
12. Milyen adónemeket vezettek be a településen?
13. Milyen fejlesztések valósultak meg a településen az utóbbi években és milyen beruházásokat terveznek a jövőre vonatkozóan? Ezeket milyen forrásból fedezték/fedeznék?
14. Milyennek látja a jelenlegi pályázati rendszert, hogyan változtatná meg?

Szerzői összefoglalás

Dolgozatom témájául a társult önkormányzatok vagyongazdálkodását választottam, hiszen a költségvetés alakulása mindig időszerű és érdekes, hiszen a folyamatos jogszabályi változások mindig hoznak némi változást az önkormányzatok életében.

Dolgozatomat történeti áttekintéssel kezdtem, ahol is az önkormányzatok és azon belül pedig kiemelt hangsúlyt fektettem a társulások kialakulására, majd a jelenlegi szabályozásokat vizsgáltam.

Elemeztem néhány, az önkormányzatokkal foglalkozó folyóiratcikket, valamint elektronikus cikkeket is. Több területtel foglalkozó cikkeket választottam, melyben a társadalom véleménye is tükröződik.

Munkámat az önkormányzatok bevételei és kiadásai vizsgálatával folytattam, ahol is többek között kitértem a költségvetés végrehajtására vonatkozó jogszabályok elemzésére is.

A Zalaszentgyörgyi Közös Önkormányzati Hivatal irányítása alá tartozó községek közül három település, Babosdöbréte, Böde és Hottó 2015. évi vagyongazdálkodását vizsgáltam. Munkámat a bevételek alakulásának vizsgálatával kezdtem, ahol már nagy különbségeket véltem felfedezni a 3 település között. Földrajzilag nagyon közel helyezkednek egymáshoz, pénzügyileg, fejlettségi szintben azonban jócskán találtam különbözőségeket. A leghátrányosabb helyzetben Böde van a községek közül, hiszen ezen település rendelkezik a legkevesebb saját bevétellel, melynek okaira dolgozatomban kitértem és ezáltal Böde szorul a legtöbb állami támogatásra. A lakosságszám és a költségvetés főösszege is az említett település tekintetében legalacsonyabb. Legjobb helyzetben viszont Hottó található, melynek lakosságszáma alig haladja meg Böde lakóinak mértékét, viszont mégis olyan adottságokkal rendelkezik, amely nagy előnyhöz juttatja Babosdöbrétével és Bödével szemben. Ezen előnyöket dolgozatom jól mutatja.

Babosdöbréte a másik két említett település között helyezkedik el fejlettségi szinten, pedig itt a legmagasabb a költségvetés főösszege és itt is él a legtöbb lakos a három település viszonylatában.

A kiadások alakulása is mutatott eltéréseket a települések között. Van település, amely egyáltalán nem tervez beruházást a 2015. évre, csak kisebb felújításokra tudnak a költségvetésből fordítani.

A települések által nyújtott szociális támogatások fajtáit és mértékét is bemutatom dolgozatomban.

Lehetőségem volt Babosdöbréte és Böde polgármesterével mélyinterjút készíteni, akiket többek között a települések jelenlegi helyzetéről, és lehetőségeiről faggattam. Ők is rámutattak a települések közötti különbségekre, szót ejtettek a közmunkaprogramról, valamint a tervezett és megvalósított beruházások, felújításokról is szóesett.

Mindezek után összegeztem kutatásomat, megállapítások tettem a települések közti különbségre, valamint javaslatokkal is éltem, miszerint Böde felzárkózásának lehetőségét mérlegeltem, továbbá a Babosdöbréte és Hottó számára is tettem javaslatokat.